

VÍCETÉMATICKÉ INFORMACE

Ročník 2012

Souhrnná data – Regiony, města, obce

Karlovy Vary, srpen 2012

Kód publikace a-411364-12

Č. j.: 14/2012 - 7501

Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Karlovarského kraje v roce 2011

Zpracoval: Krajská správa ČSÚ v Karlových Varech, oddělení informačních služeb
Vedoucí oddělení: Ing. Jaroslava Šenitková
Informační služby: tel.: +420 353 114 511, e-mail: infoserviskv@czso.cz
Kontaktní zaměstnanec: Ing. Martina Soukupová, e-mail: martina.soukupova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na Internetu: www.czso.cz

Údaje o Karlovarském kraji naleznete také na Internetu: www.kvary.czso.cz

ISBN 978-80-250-2214-6

© Český statistický úřad, Karlovy Vary, 2012

ÚVOD

Předkládaný materiál je analytickým obrazem vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Karlovarského kraje v roce 2011, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2006). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné. V textu jsme se snažili postihnout dopady ekonomické recese v našem kraji a posoudit vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky.

Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2011. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2010.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetu na adrese www.kvary.czso.cz, v tabulce Nejnovější údaje o kraji a Aktualitách. Komplexní pohled na vývoj v kraji poskytuje Statistická ročenka Karlovarského kraje pravidelně vydávaná v průběhu měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o krátkodobém vývoji regionu nabízí Statistický bulletin Karlovarského kraje, který vychází 95. den po skončení příslušného čtvrtletí.

Obdobné materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky, jednotně bylo připraveno mezikrajské srovnání, které zachycuje postavení Karlovarského kraje v rámci České republiky a vývoj v roce 2011. Také tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Tabulková příloha obsahuje ukazatele demografického, sociálního a ekonomického vývoje a údaje životního prostředí podle krajů za rok 2011, za kraj v časové řadě let 2006 až 2011 (případně 2010) a podle okresů Karlovarského kraje.

Reprodukce výňatků z tohoto materiálu lze požítovat, pokud je uveden jejich zdroj, s výjimkou reprodukce pro komerční účely. Citace mohou být zveřejněny jen s uvedením zdroje „Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Karlovarského kraje v roce 2011“ a původu statistických dat v něm otištěných.

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřící jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 31. 7. 2012. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

OBSAH

Úvod.....	3
Souhrn hlavních poznatků.....	6
1. Demografický vývoj.....	7
2. Sociální vývoj.....	13
3. Ekonomický vývoj.....	19
4. Životní prostředí.....	30
5. Mezikrajské srovnání.....	36
Tabulková příloha.....	43
1. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů	
Tab. 1.1. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - demografický vývoj.....	43
Tab. 1.2. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - sociální vývoj.....	44
Tab. 1.3. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - ekonomický vývoj.....	45
Tab. 1.4. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - životní prostředí.....	46
2. Vybrané ukazatele za Karlovarský kraj	
Tab. 2.1. Vybrané ukazatele za Karlovarský kraj - demografický vývoj.....	47
Tab. 2.2. Vybrané ukazatele za Karlovarský kraj - sociální vývoj.....	48
Tab. 2.3. Vybrané ukazatele za Karlovarský kraj - ekonomický vývoj.....	51
Tab. 2.4. Vybrané ukazatele za Karlovarský kraj - životní prostředí.....	53
3. Vybrané ukazatele podle okresů Karlovarského kraje	
3.1. Vybrané ukazatele podle okresů Karlovarského kraje.....	54

SOUHRN HLAVNÍCH POZNATKŮ

Demografický vývoj

- Počet obyvatel poklesl jak díky migračnímu úbytku, tak i díky přirozenému úbytku.
- Stejně jako v celé České republice, i v Karlovarském kraji, se mírně snížila porodnost.
- V kraji se již šestým rokem narodilo více dětí mimo manželství než v manželství.
- Rozvodovost je vyšší než průměr ČR.
- Novorozenecká i kojenecká úmrtnost je nejvyšší v celé ČR.
- Dochází k mírnému poklesu míry potratovosti.
- Průměrný věk obyvatel kraje roste.

Sociální vývoj

- Trh práce byl stále ovlivněn celosvětovou hospodářskou recesí. Míra ekonomické aktivity oproti minulému roku poklesla. Převážná většina zaměstnaných osob byla v zaměstnaneckém poměru.
- Počet nezaměstnaných osob se mírně snížil, vzrostl však podíl dlouhodobě nezaměstnaných.
- Došlo ke snížení počtu uchazečů o zaměstnání na 1 volné pracovní místo.
- Poklesl počet zaměstnaných cizinců, především cizinců – podnikatelů.
- Počet příjemců důchodů se zvyšuje, průměrná výše důchodu roste velmi pomalu.
- Počet lůžek v nemocnicích na obyvatele se snižoval, dále klesal počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti.
- Karlovarský kraj je dlouhodobě krajem s nejnižší průměrnou měsíční mzdou. Průměrné hrubé mzdy rostly pomaleji než v minulých letech.

Ekonomický vývoj

- Vývoj HDP byl nadále ovlivněn ekonomickou recesí, podíl kraje na tvorbě HDP ČR je nejnižší ze všech krajů a má klesající tendenci.
- Hodnota hrubé přidané hodnoty již druhý rok za sebou klesala. Struktura hrubé přidané hodnoty zůstává bez výrazných změn.
- Byl zaznamenán nárůst počtu nových ekonomických subjektů v kraji oproti minulému roku.
- Počet stavebních ohlášení a povolení v kraji vykázal poprvé od roku 2004 meziroční nárůst.
- Intenzita bytové výstavby se snížila stejně jako ve většině krajů ČR.
- Do kraje přijelo ve srovnání s minulým rokem více hostů z domova i ze zahraničí a již tradičně zde hosté trávili nejdéle dobu.

Životní prostředí

- Pokračuje klesající trend podílu orné půdy na celkové výměře kraje.
- Stoupl počet ekologicky hospodařících zemědělců i podíl ekologicky obhospodařované půdy.
- V kraji je vysoký podíl obyvatel připojených na veřejnou kanalizaci a čističku odpadních vod v kraji (druhý nejvyšší za Hl. městem Prahou).
- Měrné emise se postupně snižují, zhoršená kvalita ovzduší přetrvává na průmyslovém Sokolovsku.
- Produkce komunálního odpadu v Karlovarském kraji meziročně klesla, přičemž se zvyšuje podíl odděleně sbíraných složek. Produkce podnikového odpadu se snižuje dlouhodobě.
- Investice do životního prostředí se oproti minulému roku zvýšily, neinvestiční náklady naopak klesly.

1. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

Pokles počtu obyvatel...

Na konci roku 2011 žilo v Karlovarském kraji 303 165 obyvatel, což je o 1,4 % obyvatel méně, než před rokem. Počtem obyvatel zaujímá kraj 2,9 % z celkového úhrnu ČR a je tak nejméně lidnatým krajem. Nejvyšší podíl obyvatel bydlí na území okresu Karlovy Vary (39,1 %), nejméně na Sokolovsku (30,3 %), kde je zároveň i nejnižší podíl žen (50,3 %). Po poměrně výrazném zvýšení počtu obyvatel v roce 2007 (díky vysokému počtu přistěhovaných) tak v roce 2011 pokračoval klesající trend počtu obyvatel v kraji v několika posledních letech. Z celkového počtu obyvatel žilo na konci roku 2011 ve městech 82,7 %. Nejvyšší podíl městského obyvatelstva přitom vykazoval okres Cheb (84,1 %). V průběhu posledních několika let nedošlo k výraznějším změnám v sídelní struktuře kraje.

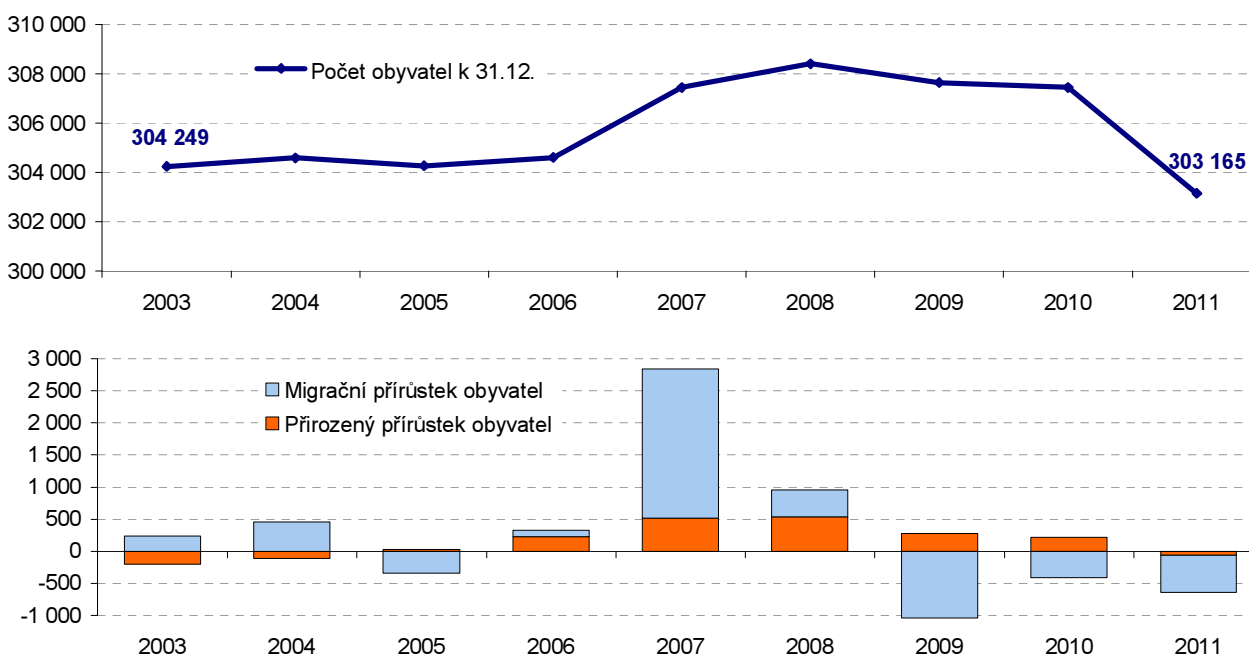
...díky migračnímu úbytku...

Již třetím rokem za sebou vykazuje migrační přírůstek záporné hodnoty. Do kraje se přistěhovalo celkem 2 402 obyvatel, z nichž 31,5 % bylo ze zahraničí. Vystěhovalo se celkem 2 975 obyvatel, z nich 7,1 % se stěhovalo do zahraničí. To představuje migrační úbytek o 573 osob.

...a také díky zápornému přirozenému přírůstku.

Poprvé po šesti letech vykazuje přirozený přírůstek obyvatel v kraji záporné hodnoty. V roce 2011 se v Karlovarském kraji narodilo celkem 3 014 dětí, což je o 66 dětí méně než kolik obyvatel ve stejném roce zemřelo. V rámci celé České republiky tak byl jedním z osmi krajů, které vykazovaly záporný přirozený přírůstek. Ve všech krajích bez výjimky pak došlo ke snížení hodnoty přirozeného přírůstku ve srovnání s minulým rokem.

Graf 1 Počet obyvatel, přirozený a migrační přírůstek v Karlovarském kraji

Zdroj: ČSÚ

Porodnost se nadále mírně snižovala...

V roce 2011 se v kraji narodilo 3 014 dětí, což představuje porodnost okolo 9,9 ‰. To znamená mírný pokles (o 0,9 ‰) oproti roku předchozímu. Úroveň porodnosti klesá již od roku 2009, nejvyšší porodnost za posledních patnáct let byla vykázána v roce 2008. Celkem 47,2 % narozených bylo v pořadí prvním dítětem matky, což je podíl, který se v předchozích letech mírně snižoval ve prospěch podílu druhorozených dětí. V roce 2011 činil podíl druhorozených dětí 36,8 %.

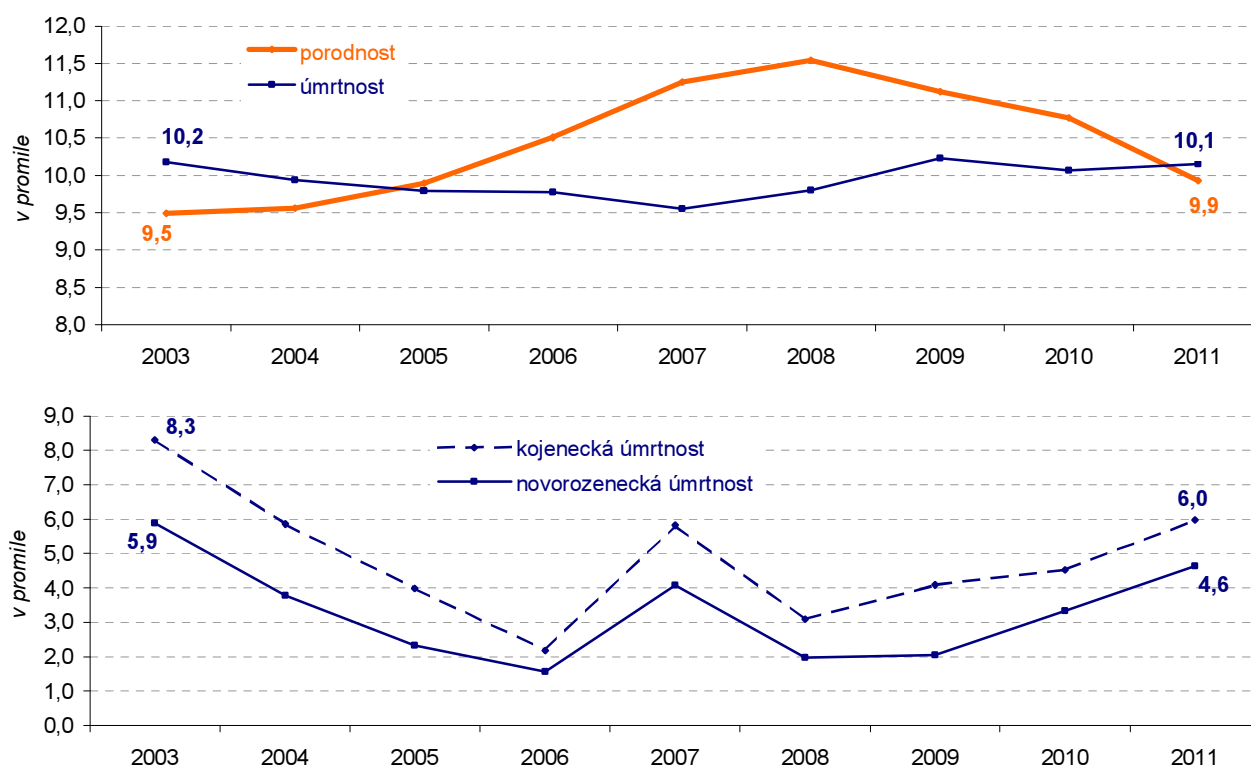
...poprvé po šesti letech je nižší než úmrtnost.

Úmrtnost (měřena obecnou mírou úmrtnosti) se dlouhodobě udržuje na přibližně stejné úrovni, rok 2011 není výjimkou. V roce 2011 zemřelo v Karlovarském kraji 3 080 obyvatel. Nejvíce z nich zemřelo na nemoci oběhové soustavy (1 394 osob, tj. 45,3 %), tento podíl je přitom nejnižší z krajů ČR a pohybuje se 4,1 procentního bodu pod celorepublikovým průměrem. Na novotvary zemřelo v Karlovarském kraji celkem 860 osob, tj. 27,9 %, což představuje nejvyšší podíl zemřelých na novotvary ze všech krajů ČR.

Novorozenecká i kojenecká úmrtnost nejvyšší v celé ČR.

Úmrtnost v nízkém věku se v kraji v roce 2011 mírně zvýšila, a to jak novorozenecká, tak i kojenecká. Novorozenecká úmrtnost se pohybovala na úrovni 4,6 ‰ a kojenecká úmrtnost činila 6,0 ‰. Obě míry úmrtnosti v kraji se přitom dlouhodobě pohybují vysoko nad republikovým průměrem, jejich hodnoty byly v roce 2011 nejvyšší z celé ČR.

Graf 2 Porodnost a úmrtnost v Karlovarském kraji (v ‰)

Zdroj: ČSÚ

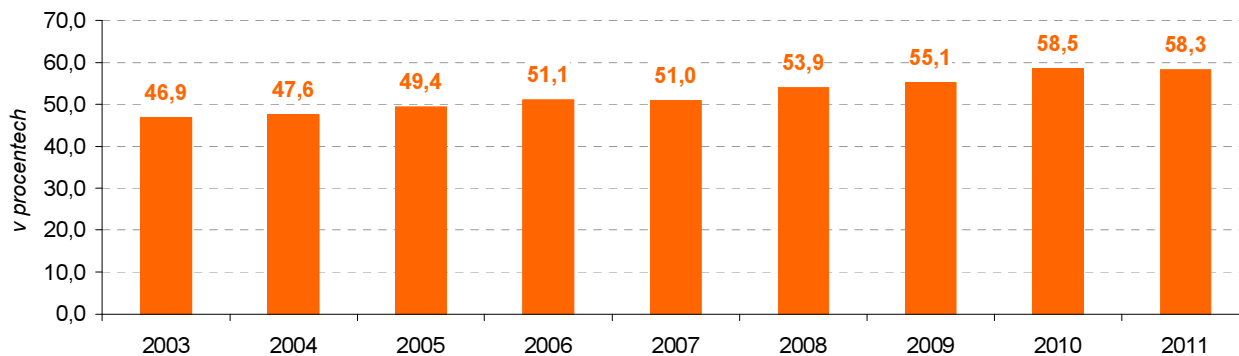
Více než polovina živě narozených mimo manželství.

V roce 2011 poprvé po mnoha letech došlo k meziročnímu snížení počtu dětí narozených mimo manželství¹ (o 183, tj. o 9,4 %). Stále však platí, že podíl takto narozených dětí je v kraji vyšší než 50 % všech narozených dětí. V roce 2011 se v Karlovarském kraji mimo manželství narodilo celkem 1 756 dětí, což představuje 58,3 % všech narozených dětí a v mezikrajském srovnání je to nejvyšší podíl ze všech krajů ČR. Z okresů Karlovarského kraje zaznamenal nejvyšší podíl dětí narozených mimo manželství okres Sokolov (61,8 %), nejnižší okres Karlovy Vary (54,7 %).

¹ Z dostupných údajů ovšem nelze zjistit, kolik z dětí narozených mimo manželství se skutečně narodilo svobodným matkám žijícím v domácnosti bez partnera a kolik jich žije v úplných rodinách bez uzavření sňatku.

Graf 3 Podíl narozených mimo manželství v Karlovarském kraji (v %)

Zdroj: ČSÚ

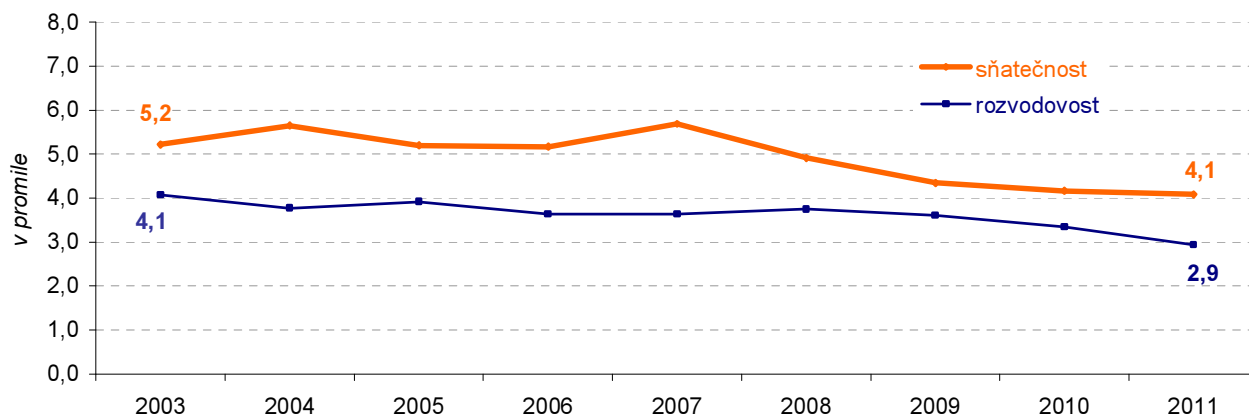
Mírný pokles sňatečnosti...

Počty sňatků i rozvodů v kraji v posledních letech víceméně stagnují. Výjimkou byly poslední čtyři roky, kdy se počet sňatků mírně snižoval. V roce 2011 tak bylo uzavřeno celkem 1 238 sňatků, což představuje pokles o 3,3 % oproti počtu sňatků v roce 2010. Míra sňatečnosti (počet sňatků na 1 000 obyvatel) v Karlovarském kraji činila 4,1 ‰ a pohybovala se tak mírně pod celorepublikovým průměrem (4,3 ‰). Průměrný věk nevěst činil 33,8 roku, ženichů 37,3 roku. Nejčastěji vstupovaly do manželství ženy ve věkové kategorii 25-29 let (28,8 %), nejvíce mužů se ženilo ve věku 30-34 let (26,3 %). První manželství uzavíralo 811 ženichů a 813 nevěst.

...rozvodovost nad průměrem České republiky.

Míra rozvodovosti v roce 2011, poprvé od roku 1999, nedosáhla hranice 3 rozvodů na tisíc obyvatel (2,9 ‰), přesto byla vyšší než celorepublikový průměr (2,7 ‰) a také druhá nejvyšší ze všech krajů ČR po kraji Libereckém. Průměrný věk při rozvodu činil u mužů 43,4 roku, u žen 40,1 roku. Nejčastěji se rozváděli lidé ve věkové kategorii 40-49 let (u mužů 34,1 % všech rozvodů, u žen 30,5 % všech rozvodů). Jako příčina rozvodu byl nejčastěji uváděn rozdíl povah, názorů a zájmů (na straně mužů 83,8 % rozvodů, na straně žen 82,2 % rozvodů).

Graf 4 Sňatečnost a rozvodovost v Karlovarském kraji (v ‰)

Zdroj: ČSÚ

Potratovost se mírně snížila, přesto je Karlovarský kraj stále třetí nejhorší.

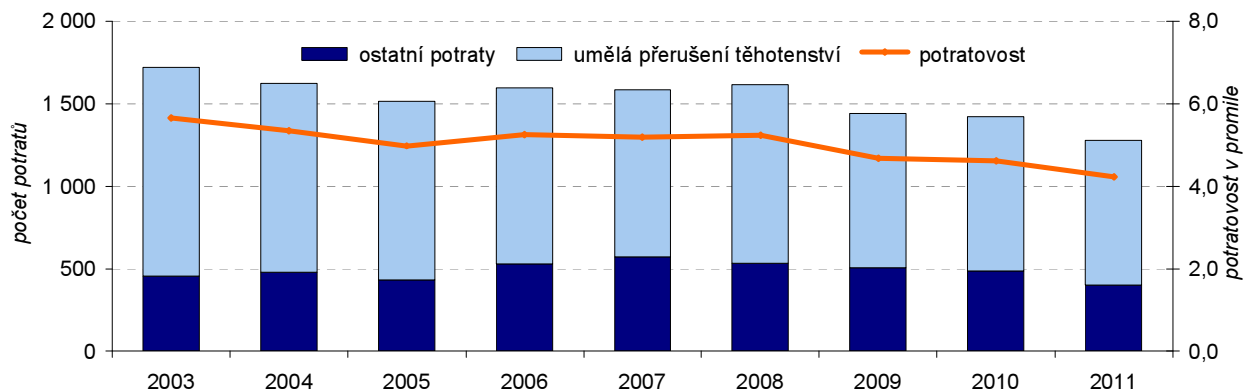
Míra potratovosti, vyjádřená počtem potratů na 1 000 obyvatel, v posledních letech v Karlovarském kraji kolísala kolem 5,2 ‰, pozitivním zjištěním je, že od roku 2009 dochází meziročně k mírnému snižování míry potratovosti. V roce 2011 činila její hodnota v kraji 4,2 ‰. V meziokresním srovnání nejvyšší míru potratovosti vykazoval okres Cheb (4,8 ‰), nejnižší naopak okres Karlovy Vary (3,4 ‰). V rámci celé ČR vykazuje Karlovarský kraj třetí nejvyšší míru potratovosti po Ústeckém kraji (4,9 ‰) a po kraji Libereckém (4,5 ‰).

Jak lze vyčíst i z grafu 5, počet potratů dlouhodobě klesá, a to především díky poklesu počtu umělých přerušení těhotenství. Přesto se dlouhodobě míra potratovosti v Karlovarském kraji pohybuje vysoko nad úrovní celorepublikového průměru.

Úmrtnost mírně poklesla...

V roce 2011 zemřelo v kraji 3 080 osob, což představuje oproti minulému roku pokles o 17, tj. o 0,5 %. Ukazatel úmrtnosti (počet zemřelých na 1 000 obyvatel středního stavu) činil 10,1, nejvyšší byla hodnota tohoto ukazatele v okrese Karlovy Vary (10,4). V celorepublikovém srovnání se Karlovarský kraj umístil na 7. místě a byl jedním ze sedmi krajů s nižší hodnotou úmrtnosti než průměr v ČR (10,2).

Graf 5 Počet potratů a potratovost v Karlovarském kraji (v %)

Zdroj: ÚZIS, výpočty ČSÚ

...nejvíce zemřelých na nemoci oběhové soustavy a novotvary...

Podle příčin smrti zauímají rozhodující podíl nemoci oběhové soustavy a novotvary. Na nemoci oběhové soustavy zemřelo 742 žen (tj. 49,3 %) a 652 mužů (tj. 41,4 %). Naopak vyšší podíl mužů umírá na novotvary (31,1 %), u žen činí tento podíl 24,6 %.

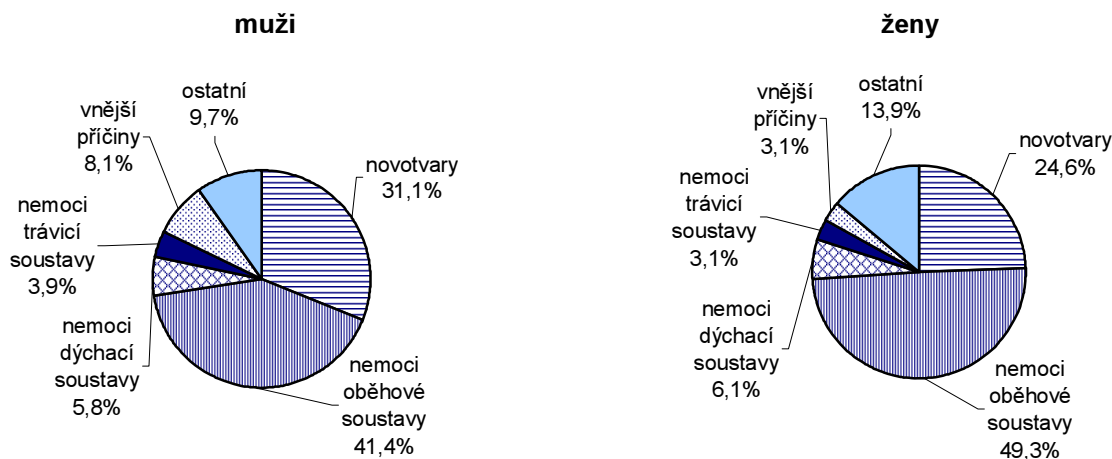
...naděje dožití při narození roste.

Naděje dožití při narození vykazuje v posledních letech vzrůstající trend, zatímco v roce 2001 činila tato hodnota u mužů 70,6 let a u žen 76,9 let, v roce 2011 stoupla naděje dožití při narození mužů na 73,2 let, u žen pak na 79,5 let.

Průměrný věk obyvatel roste.

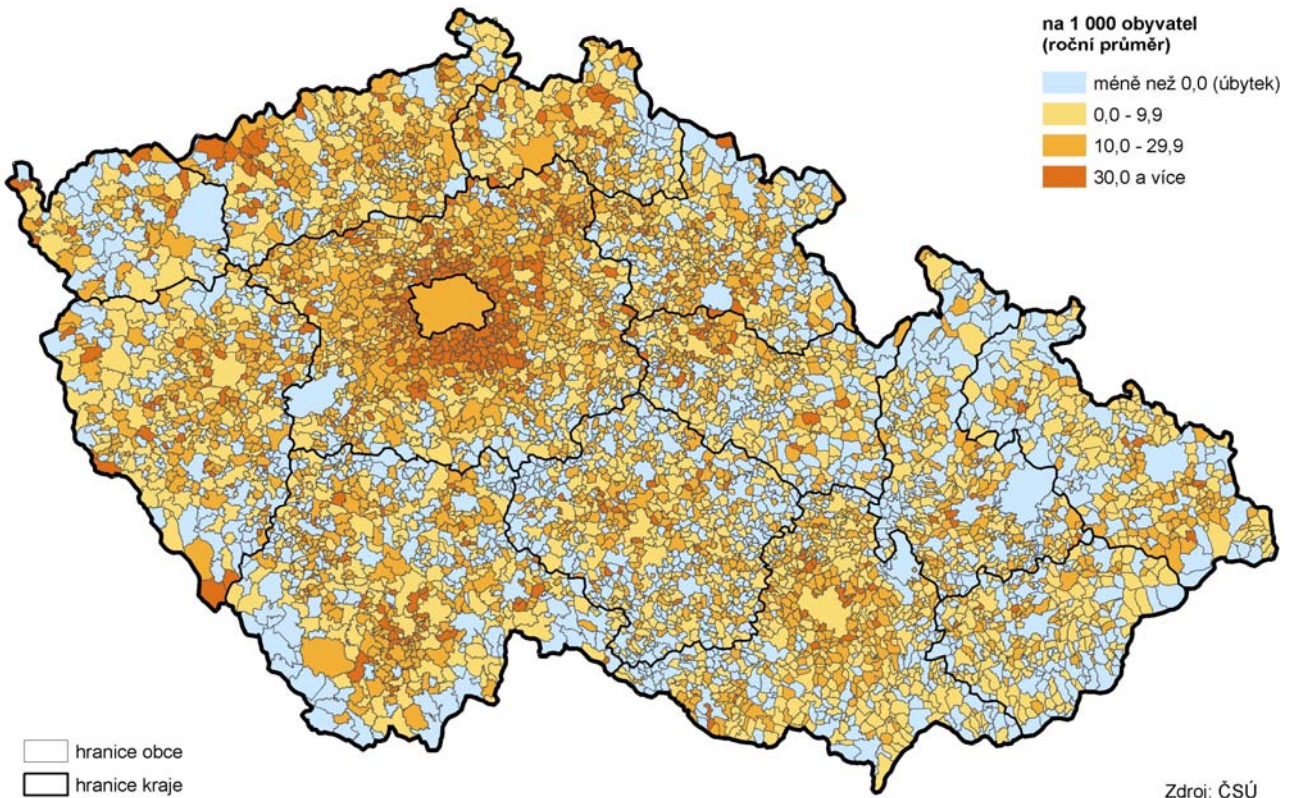
Průměrný věk obyvatel Karlovarského kraje v roce 2011 činil 40,9 roku a od roku 2001 se zvýšil o 2,9 roku. Průměrný věk žen je přitom vyšší (42,2 roku v roce 2011) než průměrný věk mužů (39,5 roku).

Graf 6 Zemřelí podle příčin smrti v Karlovarském kraji v roce 2011

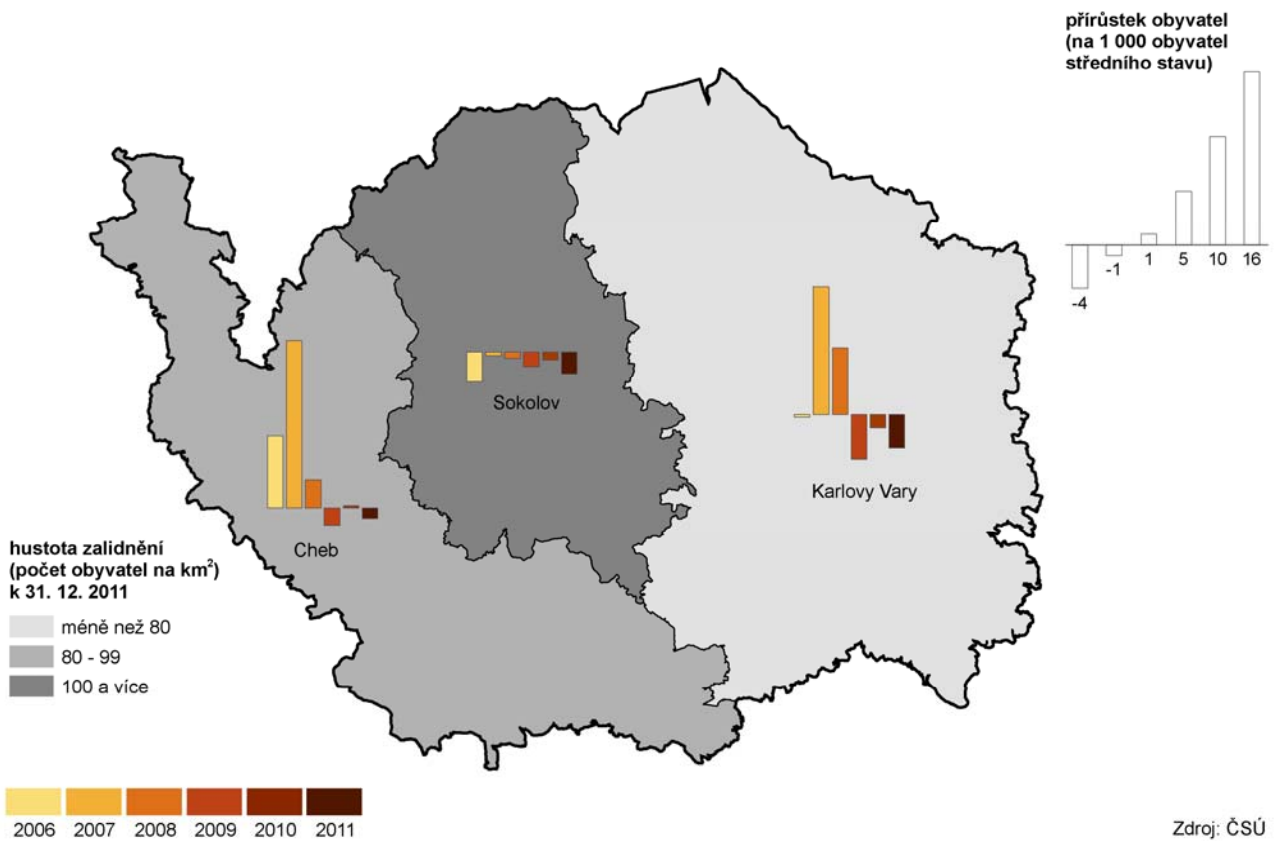

Zdroj: ČSÚ

Přírůstek obyvatel v obcích v letech 2006 až 2011

Pohyb obyvatel v okresech Karlovarského kraje v letech 2006 až 2011

Populace kraje stárne. Podíl dětí do 14 let v roce 2011 představoval 14,7 % a zaznamenal tak od roku 2001 pokles o 1,8 procentního bodu. Také ve věkové skupině 15-64 let, tj. ve věkové skupině ekonomicky aktivních obyvatel, došlo k poklesu, a to o 1,4 procentního bodu, na 70,1 %. Naopak podíl obyvatelstva ve věkové skupině 65 a více let stoupá, od roku 2001 zaznamenal nárůst o 3,2 procentního bodu na 15,2 %. Situace v ostatních krajích ČR je velmi podobná, je zřejmé, že populace ČR stárne.

Podrobnější údaje k demografickému vývoji Karlovarského kraje v roce 2011:

[Statistický bulletin Karlovarského kraje](#)

[Demografická ročenka ČR 2010](#)

[Demografická ročenka krajů 2002-2011](#)

[Stav a pohyb obyvatelstva v ČR v roce 2011](#)

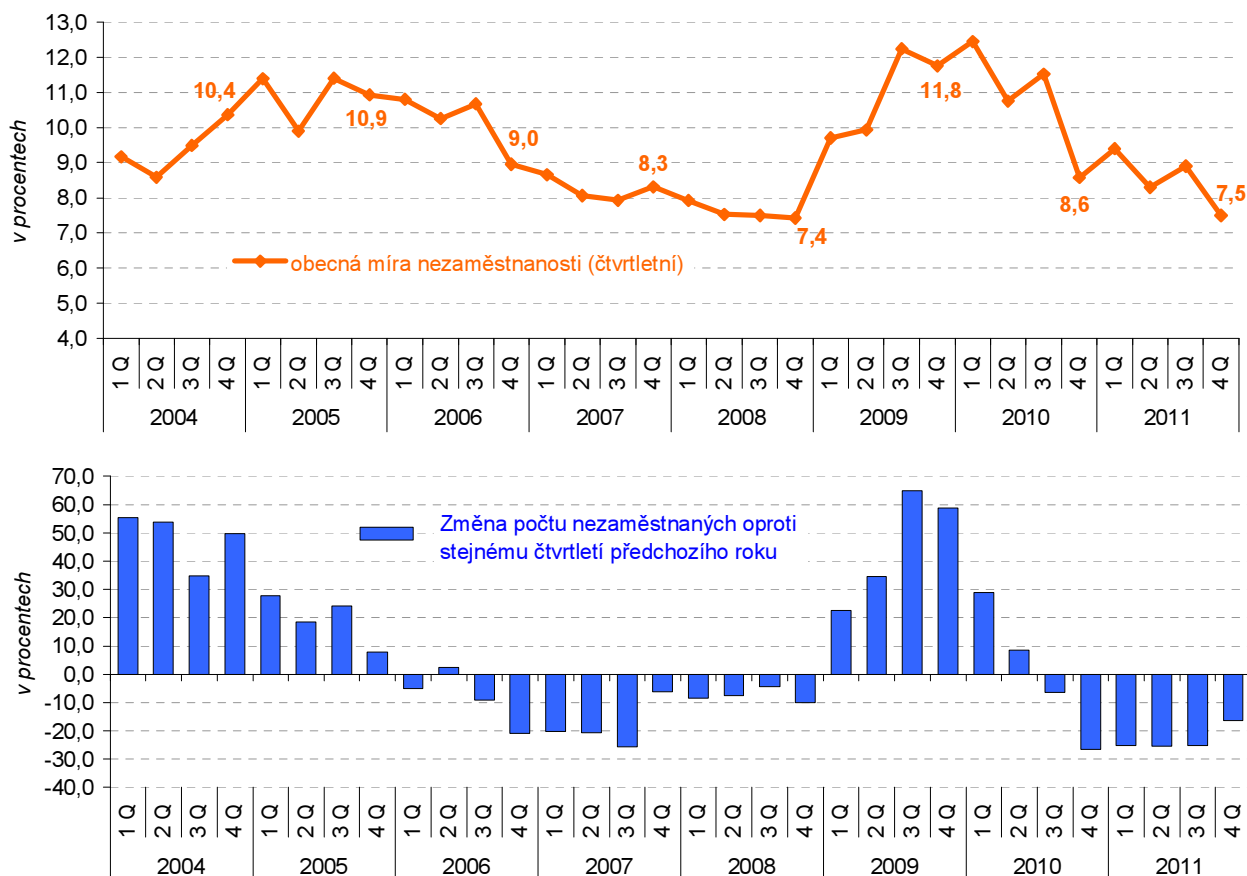
2. SOCIÁLNÍ VÝVOJ

Vývoj na trhu práce je stále zasazen celosvětovou ekonomickou recesí.

Oproti roku 2010 stoupl počet osob pracujících na vlastní účet.

V roce 2011 mělo podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil² (VŠPS) zaměstnání 143,4 tis. osob Karlovarského kraje, což představuje 54,8 % obyvatel ve věku 15 a více let. Míra zaměstnanosti v kraji tak byla o 0,4 procentního bodu vyšší než v celé ČR. Ve srovnání s předcházejícím rokem došlo v kraji v roce 2011 k mírnému poklesu počtu zaměstnaných o 0,6 % a míra zaměstnanosti se snížila o 0,2 procentního bodu. Míra zaměstnanosti žen (47,2 %) byla přitom nižší než míra zaměstnanosti mužů (62,8 %). Převážná většina zaměstnaných (121,4 tis. osob, tj. 84,6 %) byla v zaměstnaneckém poměru, osoby pracující na vlastní účet tvořily 12,0 % zaměstnaných osob a zaměstnavatelů bylo 3,0 %.

Graf 7 Obecná míra nezaměstnanosti a změna počtu nezaměstnaných v Karlovarském kraji (v %)

Zdroj: ČSÚ

Míra ekonomické aktivity meziročně poklesla...

Míra ekonomické aktivity v roce 2011 činila v Karlovarském kraji 59,9 % (u mužů 68,6 %, u žen 51,7 %) a meziročně se snížila o 1,8 procentního bodu. U mužů činil tento meziroční pokles míry ekonomické aktivity 1,4 procentního bodu, u žen se ekonomická aktivity snížila dokonce o 2,1 procentního bodu.

Po dlouhodobém neustálém snižování míry ekonomické aktivity došlo v předchozích dvou letech k růstu její hodnoty, v roce 2011 však hodnota míry ekonomické aktivity opět zaznamenala pokles. Míra ekonomické aktivity České republiky vykazuje velmi podobný trend, ve srovnání s ČR je však v jednotlivých letech míra aktivity v kraji vyšší, v roce 2011 o 1,6 procentního bodu.

Nejvíce ekonomicky neaktivních osob (56,9 %) je ve věkové skupině 60 a více let, což je dáno dosažením důchodového věku, nejméně naopak ve věku 30-44 let (7,0 %).

² Výběrové šetření pracovních sil provádí ČSÚ za účelem zachycení situace a vývoje na trhu práce. Šetření vychází z metodiky Mezinárodní organizace práce (ILO) a výsledné ukazatele, které jsou jednotně definované Eurostatem, jsou mezinárodně srovnatelné v rámci zemí EU. Údaje se publikují čtvrtletně a ročně do úrovně kraje.

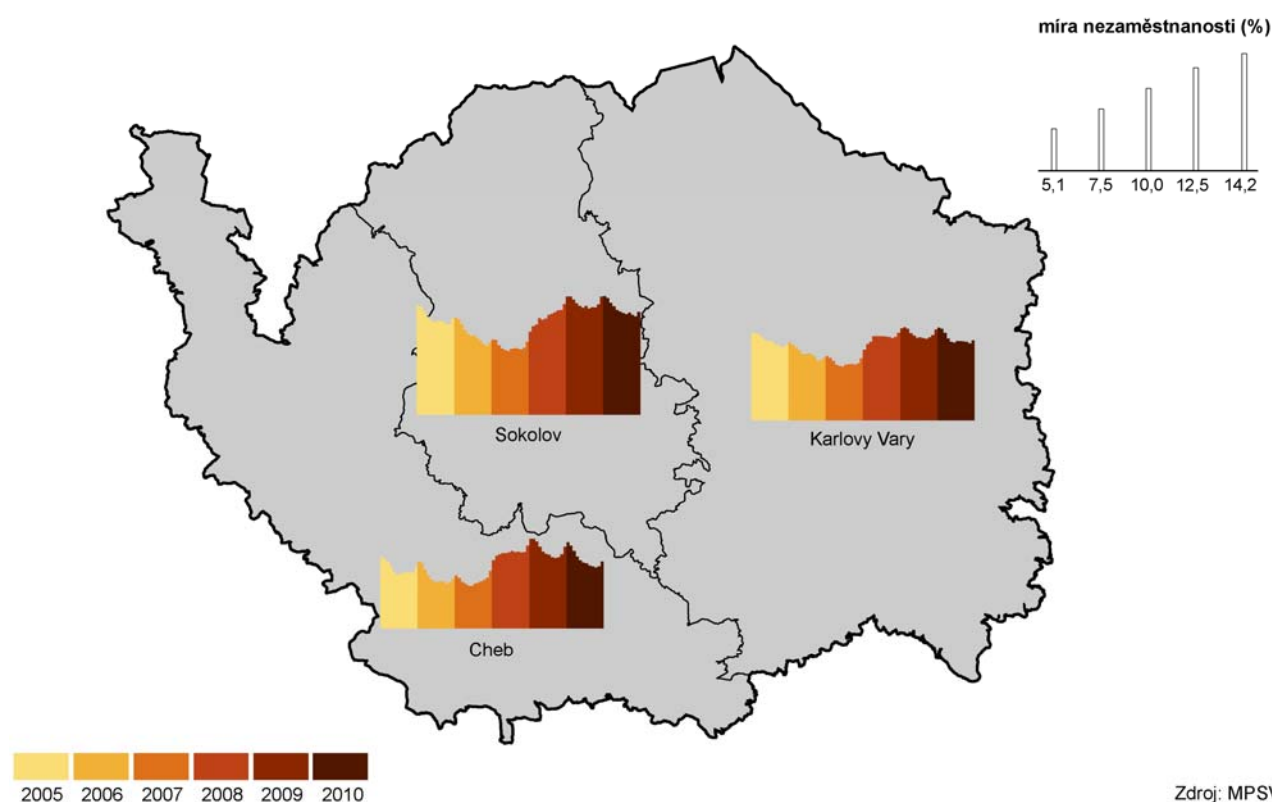
...obecná míra nezaměstnanosti se snížila...

Obecná míra nezaměstnanosti se v roce 2011 oproti minulému roku poměrně výrazně snížila, a to o 2,3 procentního bodu na 8,5 % a v celorepublikovém srovnání byla třetí nejvyšší (za kraji Ústeckým a Moravskoslezským). Dlouhodobě se obecná míra nezaměstnanosti v kraji pohybuje v rozmezí 40,0 % až 70,0 % nad celorepublikovým průměrem.

...pokles počtu nezaměstnaných na úřadech práce...

Ke konci roku 2011 bylo na úřadech práce Karlovarského kraje registrováno 17 447 uchazečů o zaměstnání, což je o 12,4 % méně než před rokem. Podíl nezaměstnaných žen činil 48,1 % všech nezaměstnaných a ve srovnání s koncem roku 2010 se zvýšil o 1,8 procentního bodu. Ve srovnání s minulým rokem došlo k poklesu podílu počtu nezaměstnaných s nárokem na podporu v nezaměstnanosti (z 26,3 % na konci roku 2010 na 21,3 % na konci roku 2011). Podíl nezaměstnaných osob se zdravotním postižením činil 9,4 % a byl tak o 0,6 procentního bodu vyšší než před rokem.

Míra registrované nezaměstnanosti v okresech Karlovarského kraje v letech 2006 až 2011 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

Zdroj: MPSV

...podíl dlouhodobě nezaměstnaných se zvýšil.

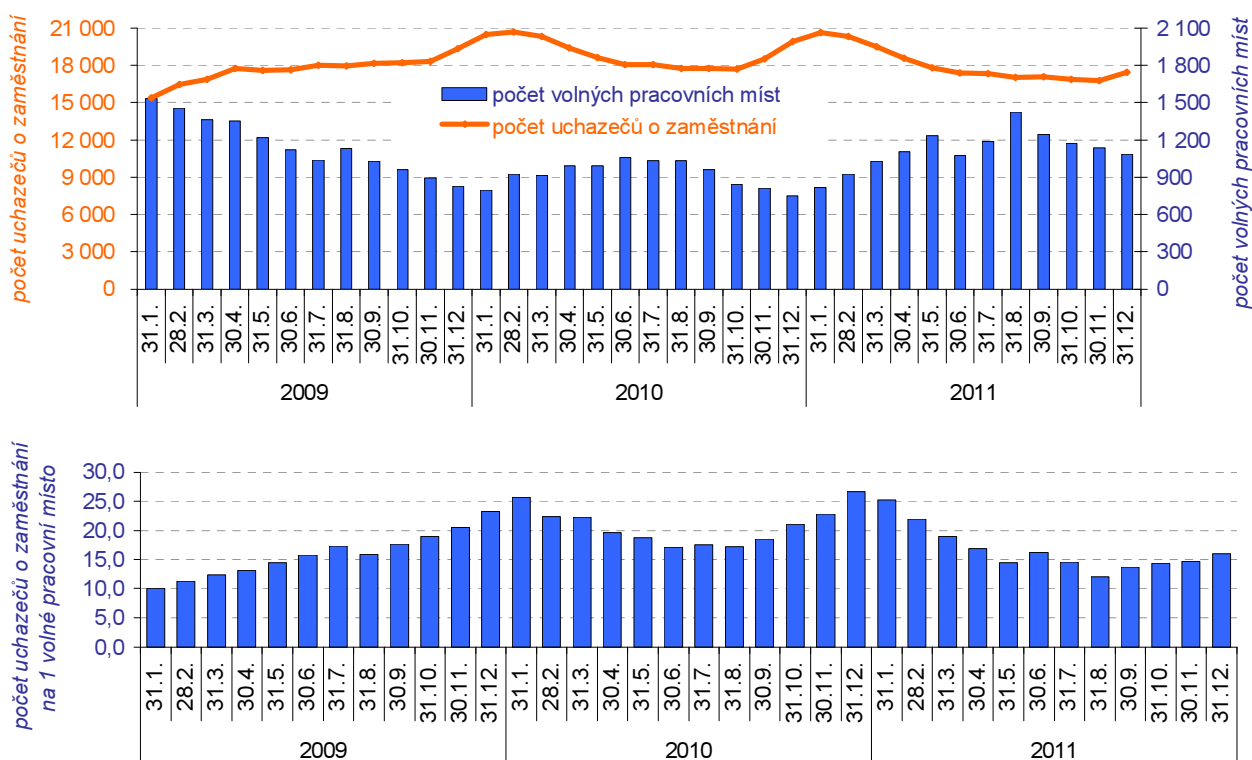
Dlouhodobá nezaměstnanost je v Karlovarském kraji jednou z nejvyšších v České republice. Stejně tak tomu bylo i v roce 2011. Ačkoli počet dlouhodobě nezaměstnaných osob, stejně jako počet nezaměstnaných celkem, meziročně poklesl, podle údajů úřadů práce činil na konci roku 2011 v kraji podíl uchazečů o zaměstnání, kteří jsou bez práce déle než jeden rok, 39,7 %, což představuje nárůst o 3,4 procentního bodu ve srovnání s předcházejícím rokem.

Meziroční pokles míry nezaměstnanosti.

Míra registrované nezaměstnanosti v kraji dosáhla v roce 2011 hodnoty 9,8 %. Po dvou letech, kdy míra nezaměstnanosti stoupala, se tak její hodnota poprvé meziročně snížila, a to o 1,6 procentního bodu. Přesto byla hodnota míry registrované nezaměstnanosti vyšší než v roce 2006. Z okresů Karlovarského kraje se na nejhorším místě umístil okres Sokolov s mírou nezaměstnanosti 12,3 % (v celorepublikovém srovnání okresů obsadil 64. místo), naopak nejnižší hodnotu míry nezaměstnanosti vykazoval okres Cheb (8,0 %), který se umístil na 25. místě pomyslného celorepublikového žebříčku.

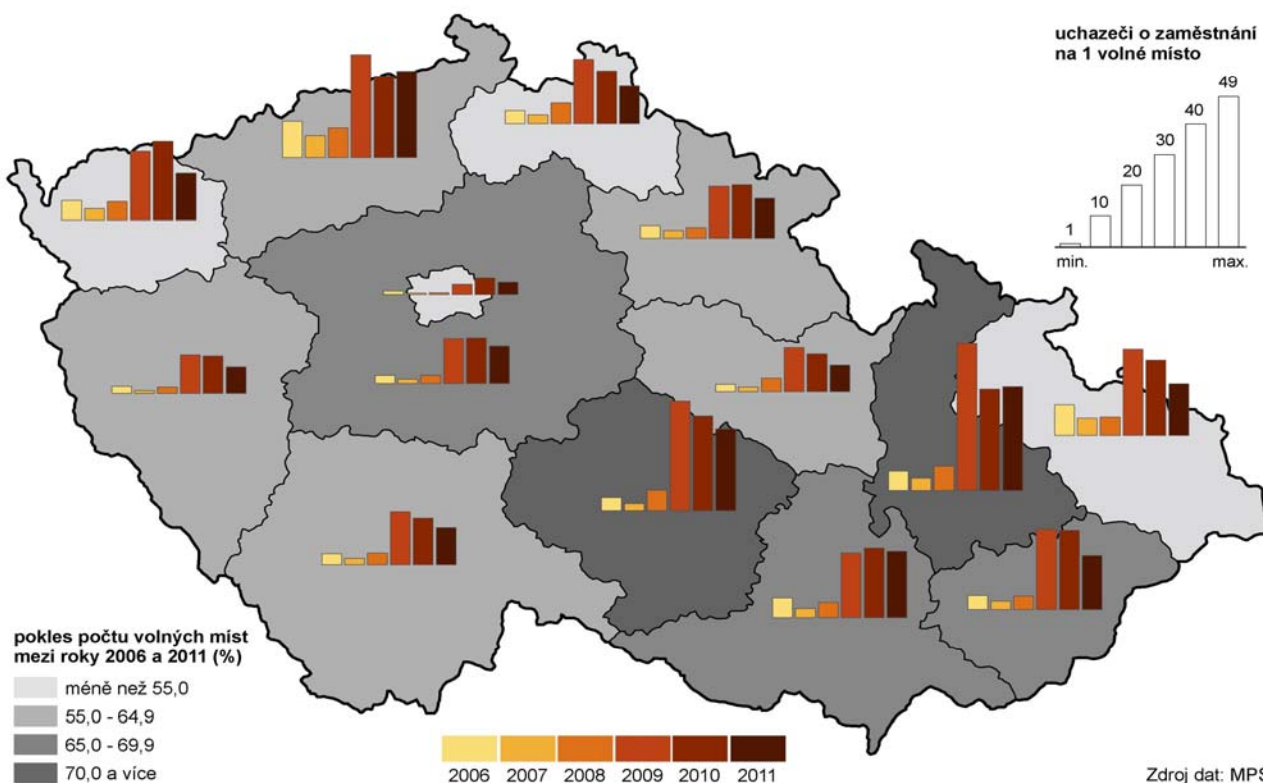
Míra registrované nezaměstnanosti v Karlovarském kraji byla o 1,2 procentního bodu vyšší než v celé ČR a pouze kraje Moravskoslezský, Olomoucký a Ústecký vykazovaly míru nezaměstnanosti vyšší.

Graf 8 Uchazeči o zaměstnání a volná pracovní místa v Karlovarském kraji

Zdroj: MPSV

Volná pracovní místa v krajích v letech 2006 až 2011 (stav k 31. 12.)

Zdroj dat: MPSV

Více volných pracovních míst.

Na poptávkové straně trhu práce se nabídka volných pracovních míst v průběhu roku od ledna do prosince postupně kontinuálně mírně zvyšovala, v posledním čtvrtletí došlo k opětovnému postupnému poklesu volných pracovních míst. K nejprudšímu poklesu došlo v září, kdy počet volných pracovních míst byl o 175 míst nižší než v předcházejícím měsíci. Na konci roku 2011 připadalo v kraji 16 uchazečů o zaměstnání na 1 volné pracovní místo, což je o 11 uchazečů méně než ve stejném období minulého roku.

Méně zaměstnaných cizinců – podnikatelů..

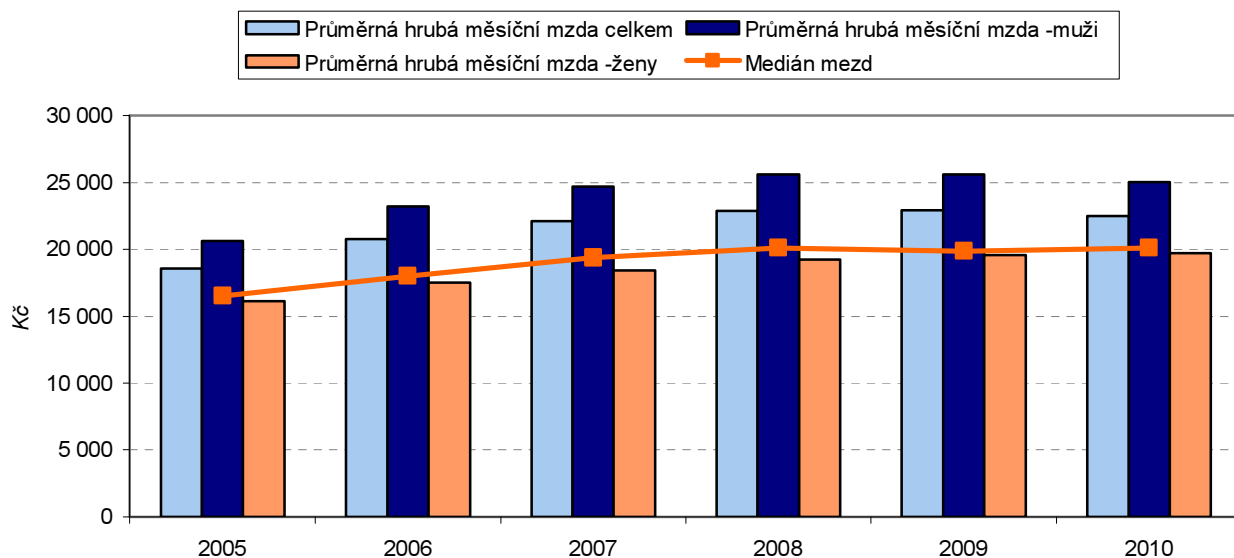
Počet zaměstnaných cizinců vykazoval rostoucí trend až do roku 2008, kdy dosáhl svého maxima, v následujících letech počet pracujících cizinců meziročně mírně klesal. V roce 2008 bylo na úřadech práce v kraji evidováno 4 719 cizinců v postavení zaměstnanců a 6 574 cizinců podnikajících na základě živnostenského oprávnění (podnikatelé). Na konci roku 2011 to bylo 3 759 zaměstnaných cizinců a 5 739 cizinců – podnikatelů. V roce 2011 došlo ve srovnání s minulým rokem především k poklesu počtu cizinců - podnikatelů, a to o 4,7 %. Pokles počtu zaměstnaných cizinců v několika posledních letech lze vysvětlit ekonomickou recesí, která nastoupila ve druhé polovině roku 2008 a stále pokračuje.

Mzdy: Mzdy se reálně snížily o 0,1 %...

V roce 2009 došlo ve statistice práce a mezd ke změnám v metodice zjišťování a prezentaci výsledků. Nově jsou výsledky publikovány za všechny podniky se sídlem na území kraje se zvýšeným důrazem na průměrné mzdy zaměstnanců přepočtené na plně zaměstnané, které zohledňují délku pracovního úvazku. Podle tohoto pohledu dosáhla průměrná měsíční mzda v Karlovarském kraji v roce 2011 hodnoty 20 952 Kč. Nominálně tak vzrostla o 1,8 % oproti roku 2010, reálně (s ohledem na výši inflace v roce 2011) došlo ke snížení mezd o 0,1 %. V průměru za ČR mzdy vzrostly nominálně o 2,2 %. Ve srovnání se mzdou za Českou republiku byla mzda v kraji nižší o 3 367 Kč a v mezikrajovém porovnání vykazuje Karlovarský kraj dlouhodobě nejnižší průměrnou měsíční mzdu ze všech krajů. V prvním čtvrtletí zaznamenaly průměrné mzdy nárůst o 2,9 % oproti stejnému období roku 2010. V následujících čtvrtletích pokračoval nárůst mezd již minimálně, v prvním čtvrtletí roku 2011 mzdy ve srovnání s předcházejícím čtvrtletím dokonce poklesly. Počet zaměstnanců (osob přepočtených na plně zaměstnané) ve všech podnicích se sídlem na území kraje činil v roce 2011 celkem 91,9 tisíc osob, což bylo o 3,4 % méně než před rokem.

...pokles počtu zaměstnanců.

Graf 9 Vývoj průměrných hrubých mezd a mediánu mezd v Karlovarském kraji *)

*) podle výběrového šetření mezd

Zdroj: MPSV, MFČR

Dle výsledků výběrového šetření mezd hrubé mzdy poklesly.

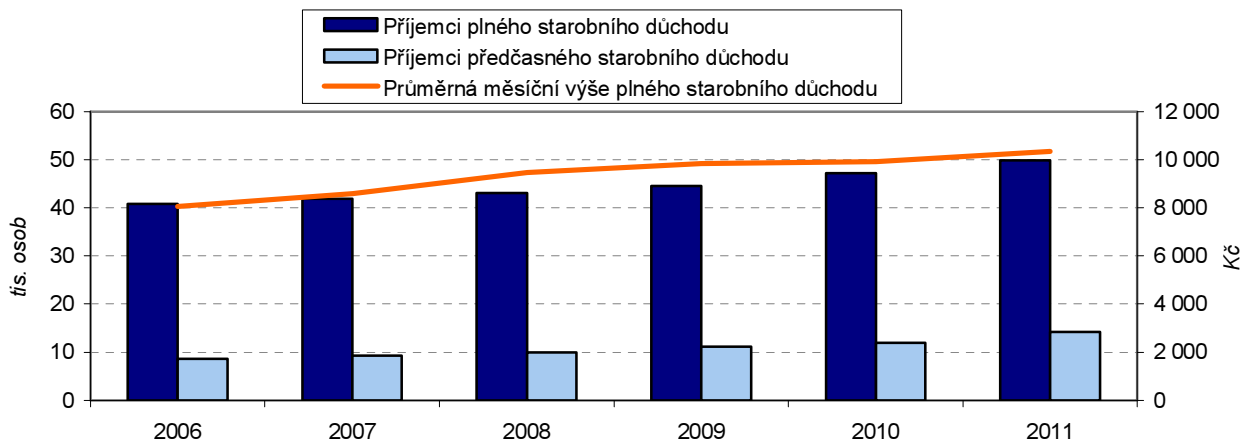
Podle zjištění výběrového šetření mezd se v roce 2011 mzdy snížily ve srovnání s předcházejícím rokem o 3,4 %, přitom mzdy mužů zaznamenaly pokles o 1 222 Kč, tj. o 4,9 %, ženy pobíraly v roce 2011 hrubou mzdu 19 465 Kč, tj. o 1,2 % méně než v minulém roce. Stále platí, že muži pobírají větší mzdy, než ženy, v roce 2011 činil tento rozdíl 4 334 Kč.

Zvyšuje se počet příjemců důchodů, průměrná výše důchodu roste velmi pomalu...

Na konci roku 2011 žilo v kraji 79 817 příjemců důchodů, z toho 60,7 % byly ženy. To představuje meziroční nárůst 3,2 %, od roku 2006 činí tento nárůst dokonce 9,8 %. Nejvyšší podíl tvoří příjemci plného starobního důchodu (49 846, tj. 62,5 %). Předčasný starobní důchod pobírá 14 138 příjemců (17,7 % všech příjemců důchodů), z toho 8 044 žen. Průměrná měsíční výše plného starobního důchodu se zvýšila oproti minulému roku o 4,1 % na 10 330 Kč. Muži přitom pobírali průměrný plný starobní důchod ve výši 11 479 Kč, ženy ve výši 9 401 Kč. Podíl průměrné výše plného starobního důchodu na mzdovém mediánu v roce 2011 byl 53,7 %. Tento podíl od roku 2008 vzrůstá, ve srovnání s rokem 2006 se zvýšil o 8,9 procentního bodu.

Graf 10 Vývoj počtu příjemců plného starobního důchodu a průměrné výše plného starobního důchodu v Karlovarském kraji

Zdroj: ČSSZ

Školství:
Počet dětí v mateřských školách nadále roste.

V roce 2011 fungovalo v kraji 120 mateřských škol. Počet dětí v mateřských školách od roku 2006 postupně narůstá. V roce 2011 navštěvovalo mateřské školy 9 278 dětí, takového počtu bylo dosaženo poprvé od roku 1990 a meziročně to představuje nárůst o 362 dětí, tj. o 4,1 %. V jedné třídě přitom bylo průměrně 25 dětí. Základní školy navštěvovalo v roce 2011 celkem 22 899 žáků, což je o 1,4 % méně než v minulém roce a snížil se také počet studentů středních škol (včetně konzervatoří), a to o 6,1 %. Vyšší odborné školy naopak zaznamenaly v roce 2011 mírný meziroční nárůst počtu studentů, a to o 12, tj. o 3,0 %.

Zdravotnictví:
Počet lůžek v nemocnicích na obyvatele se snižoval...

V roce 2011 bylo v Karlovarském kraji evidováno celkem 1 273 lékařů, z toho v nestátních zařízeních 1 249. Ve srovnání s rokem 2006 tak došlo k nárůstu počtu lékařů o 15,9 %, v posledním roce činil nárůst počtu lékařů 6,7 %. V přepočtu na populaci byl v kraji 1 lékař zhruba na 238 obyvatel, což je o 39 obyvatel méně, než v roce 2006. V kraji bylo celkem 5 nemocnic, počet lůžek v nich meziročně klesl o 6,1 % na 1 514 lůžek. V přepočtu na 1 000 obyvatel se tak snížil počet lůžek o 0,2 procentního bodu na hodnotu 5,0.

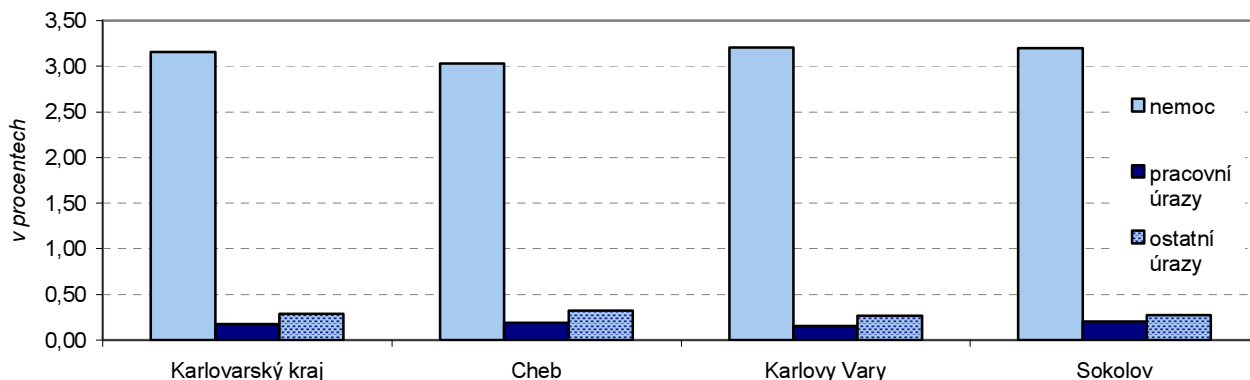
...dále klesá počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti.

V roce 2011 pokračoval trend klesající pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz, oproti minulému roku se počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti snížil o 973 případů, tj. o 3,2 %. Průměrný denní stav práce neschopných byl o 239 osob nižší než v roce 2010 a průměrné procento pracovní neschopnosti v kraji (3,47 %) zaznamenalo meziroční pokles o 0,1 procentního bodu.

Nejvyšší procento pracovní neschopnosti na Chebsku.

Z okresů Karlovarského kraje vykazoval nejvyšší procento pracovní neschopnosti okres Cheb (3,56 %), nejnižší naopak okres Sokolov (3,35 %). Podobný vývoj počtu nově hlášených případů pracovní neschopnosti lze vysledovat ve všech krajích ČR.

Graf 11 Průměrné procento pracovní neschopnosti v okresech Karlovarského kraje

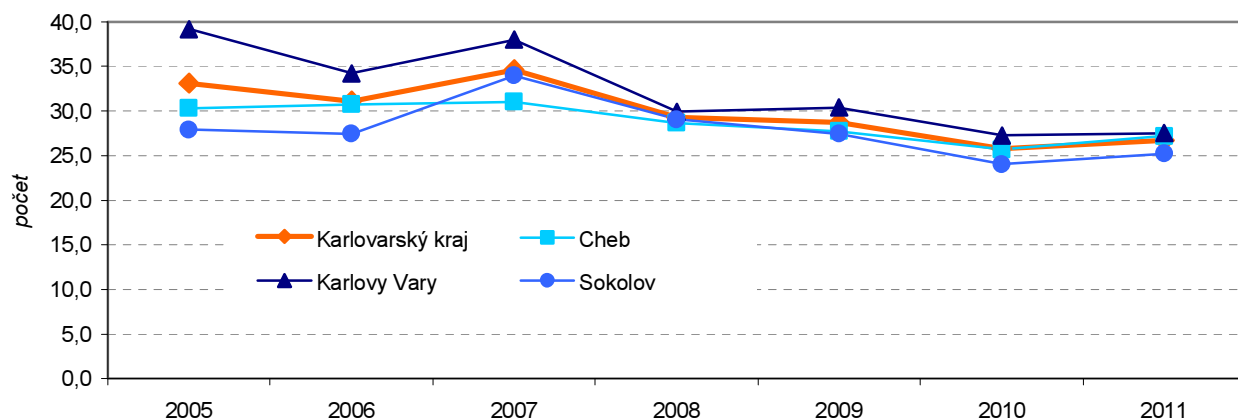

Zdroj: ČSÚ

**Kriminalita, dopravní nehody:
Mírný nárůst zjištěných trestných činů...**

Poprvé od roku 2008 došlo v Karlovarském kraji k meziročnímu navýšení počtu zjištěných trestných činů, a to o 2,2 %. Počet trestných činů přitom vzrostl ve všech okresech kraje bez výjimky, nejvyšší nárůst byl zaznamenán v okrese Sokolov (o 3,6 %). Statistiky ukazují, že v kraji vzrostla i hodnota ukazatele vyjadřujícího počet zjištěných trestných činů na 1 000 obyvatel (z 25,8 v roce 2010 na 26,7 v roce 2011). Objasnit se podařilo celkem 5 330 trestných činů, což je o 4,9 % více než v minulém roce. Nejvíce se ve srovnání s rokem 2010 zvýšil počet objasněných trestných činů v okrese Cheb (o 10,8 %), naopak nejméně v okrese Karlovy Vary (o 1,7 %).

Graf 12 Vývoj počtu trestných činů na 1 000 obyvatel v okresech Karlovarského kraje

Zdroj: Policejní prezidium ČR

...nižší počet dopravních nehod.

Ve srovnání s minulým rokem došlo v kraji k poměrně výraznému snížení počtu dopravních nehod o 248, tj. o 14,3 %. Nejvíce poklesl počet dopravních nehod v okrese Cheb, a to o 17,1 %, naopak nejnižší pokles dopravních nehod byl zaznamenán v okrese Karlovy Vary (o 11,3 %).

Nižší počet usmrcených osob.

Pozitivním zjištěním je, že pokračoval trend snižování počtu osob usmrcených při dopravních nehodách, který lze sledovat již od roku 2004. V roce 2011 bylo při dopravních nehodách v kraji usmrceno celkem 21 osob, meziročně tak došlo k poklesu o 3 usmrcené osoby, tj. o 12,5 %. Ve srovnání s rokem 2003 činí tento pokles dokonce 61,8 %. Největší počet dopravních nehod byl zapříčiněn nesprávným způsobem jízdy (49,1 %) a nepřiměřenou rychlostí (27,3 %).

Podrobnější údaje k sociálnímu vývoji Karlovarského kraje v roce 2011:

- [Statistický bulletin Karlovarského kraje](#)
- [Zaměstnanost a nezaměstnanost v ČR podle výsledků výběrového šetření pracovních sil za 4. čtvrtletí 2011](#)
- [Zaměstnanost a nezaměstnanost v ČR podle výsledků výběrového šetření pracovních sil 2011](#)
- [Evidenční počet zaměstnanců a jejich mzdy 4. čtvrtletí 2011](#)

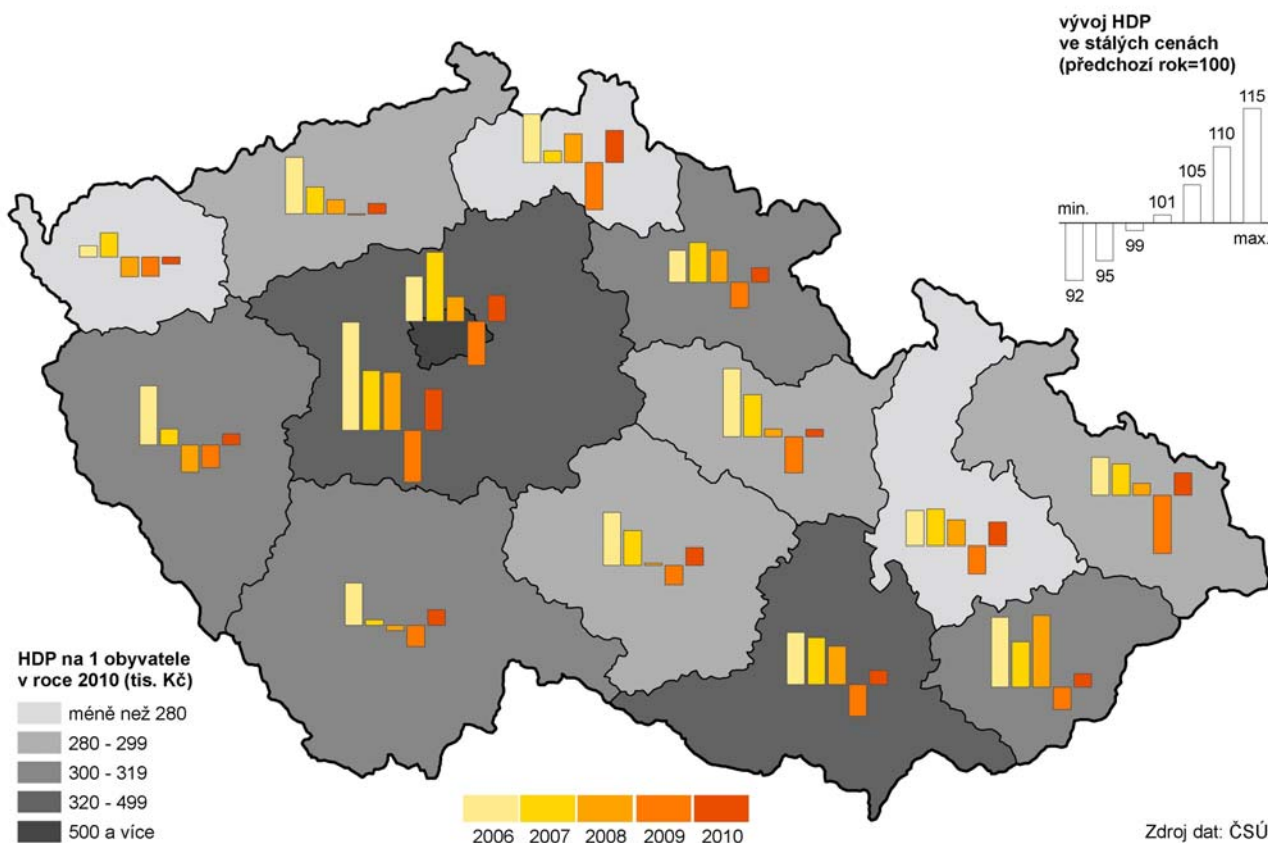
3. EKONOMICKÝ VÝVOJ

Makroekonomický rámec:

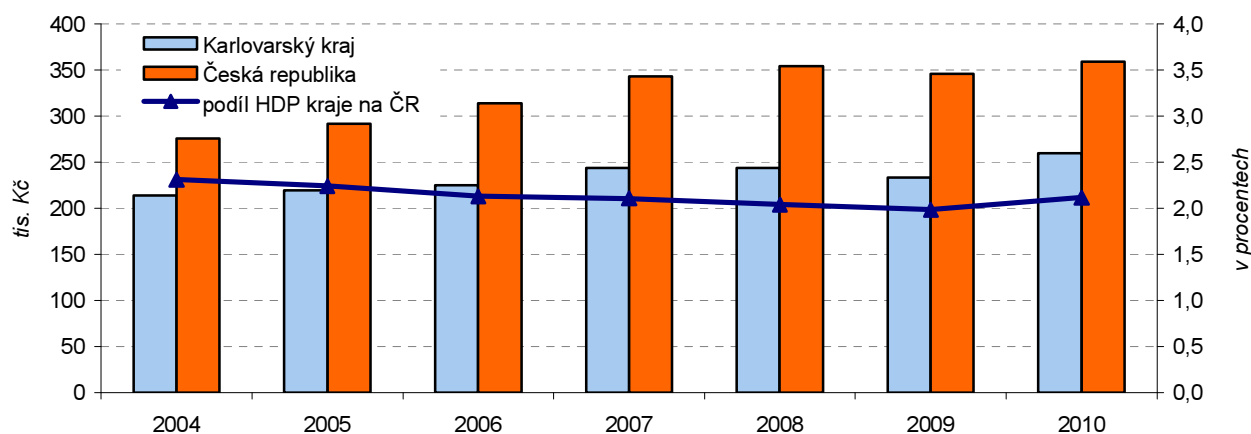
Vývoj HDP nadále ovlivněn ekonomickou recesí...

Tvorba hrubého domácího produktu zaznamenala v roce 2010 ve srovnání s předcházejícím rokem pokles o 1,7 %. Podíl kraje na tvorbě HDP v rámci ČR činil 2,1 %, což je nejmenší podíl ze všech krajů. Tento podíl se navíc postupně snižuje, od roku 2005 došlo k poklesu o 0,2 procentního bodu. Nejvíce se na tvorbě HDP podílí Hl. město Praha (25,8 %), dále pak Středočeský kraj (10,7 %) a kraj Jihomoravský (10,3 %). Tvorba hrubého domácího produktu na 1 obyvatele činila v Karlovarském kraji v roce 2010 celkem 259 560 Kč, to představuje meziroční pokles o 1,6 %.

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2006 až 2010

Graf 13 Vývoj hrubého domácího produktu na 1 obyvatele v Karlovarském kraji a ČR a podíl HDP kraje na ČR

...pokles hrubé přidané hodnoty...

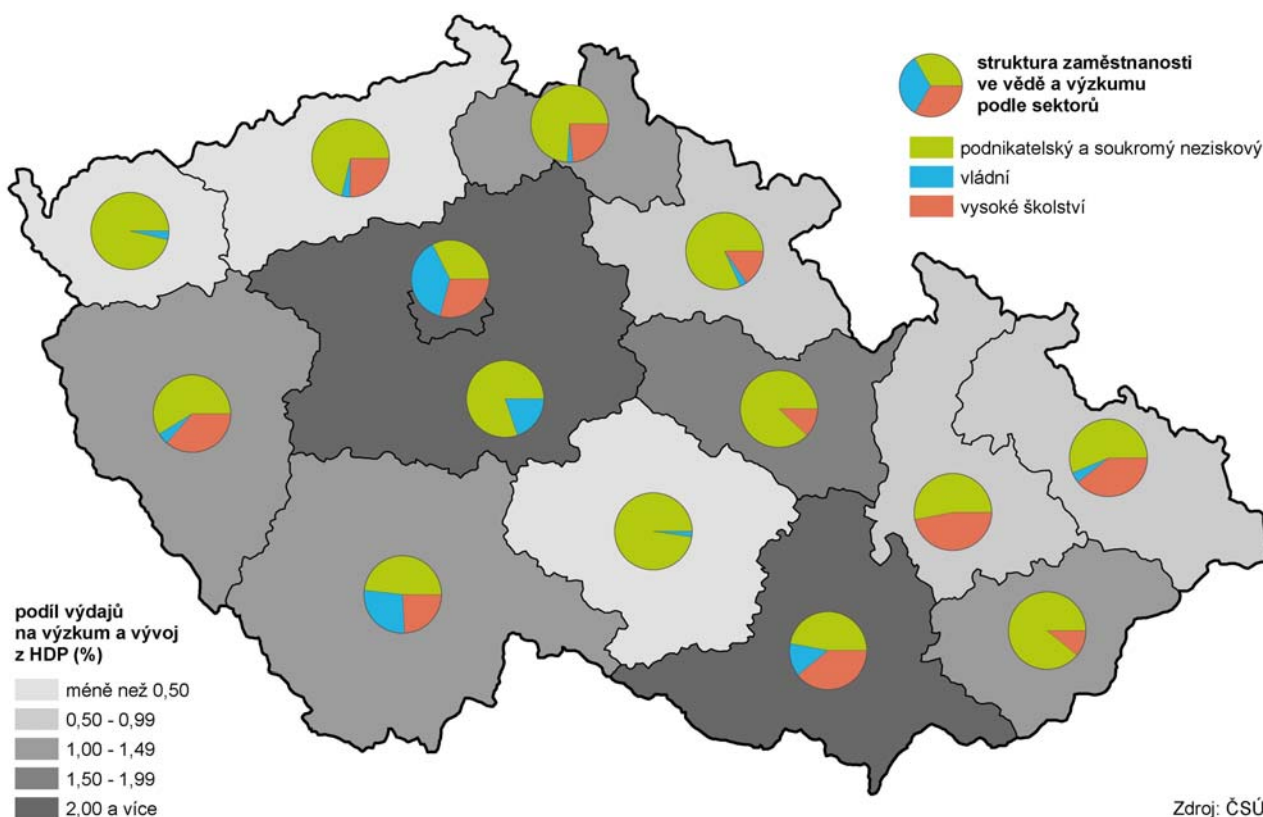
Hodnota hrubé přidané hodnoty v Karlovarském kraji od roku 1995 každoročně stoupala až do roku 2008, v roce 2010 došlo již podruhé k meziročnímu poklesu hrubé přidané hodnoty, a to o 1,6 % na 72 008 mil. Kč (v běžných cenách). Ke stejnému propadu hrubé přidané hodnoty oproti minulému roku došlo pouze ve Zlínském kraji. Také v Pardubickém, Plzeňském, Královéhradeckém kraji a v Kraji Vysočina se hodnota hrubé přidané hodnoty meziročně snížila, v ostatních osmi krajích ČR došlo ke stagnaci či k nárůstu hrubé přidané hodnoty, přičemž největší navýšení bylo zaznamenáno v Hl. městě Praze (o 2,9 %) a ve Středočeském kraji (o 2,7 %).

...struktura HPH bez významných změn.

Struktura hrubé přidané hodnoty (HPH) podle sektorů zůstává bez významných změn. Největší podíl HPH je každoročně vytvořen ve zpracovatelském průmyslu, v roce 2010 činil tento podíl 19,8 % a meziročně se tak zvýšil o 1,1 procentního bodu. Nárůst zaznamenal také podíl HPH vytvořený ve stavebnictví (o 0,5 procentního bodu) a v oblasti ubytování, stravování a pohostinství (o 0,4 procentního bodu). Naopak významněji poklesl podíl HPH z činností v maloobchodu oprav motorových vozidel a spotřebního zboží (o 0,9 procentního bodu), vytvořený v oblasti veřejné správy a obrany, povinného sociálního zabezpečení (o 0,7 procentního bodu) a v oblasti výroby a rozvodu elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu (o 0,6 procentního bodu).

Z výsledků za rok 2011 je zřejmé, že ekonomika kraje byla nadále ovlivněna ekonomickou recesí. Výsledky za rok 2012 by měly ukázat, zda došlo z makroekonomického hlediska k oživení ekonomiky kraje, tyto výsledky však budou k dispozici až v posledních měsících roku 2012.

Věda a výzkum v krajích v roce 2010

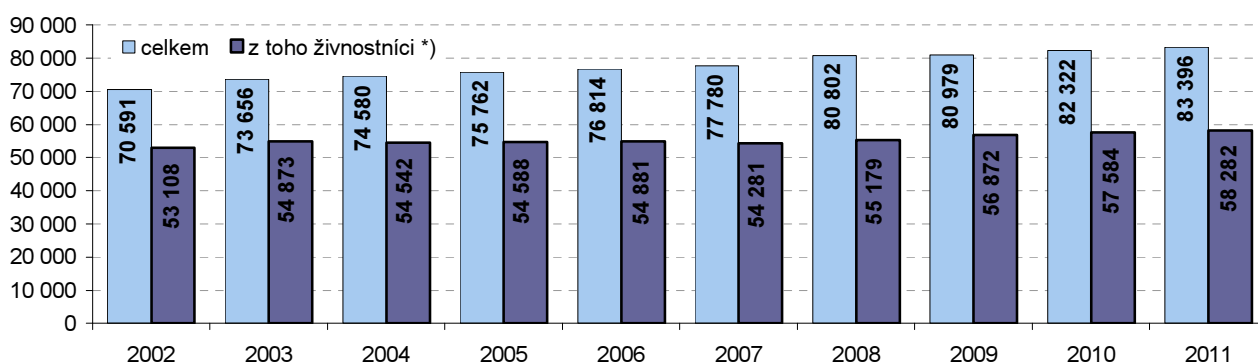
Věda, Informační technologie:
Pokles počtu pracovníků ve vědě a výzkumu, zvýšení výdajů.

Počet zaměstnanců výzkumu a vývoje v průběhu let 2005-2010 v Karlovarském kraji kolísal. Po prudkém nárůstu v roce 2008 došlo v roce 2009 ke snížení počtu těchto zaměstnanců. Tento pokles pokračoval i v roce 2010, kdy bylo ve vědě a výzkumu zaměstnáno celkem 94 osob, což je o 13 osob, tj. o 11,7 % méně než v předchozím roce. Z celkového počtu zaměstnanců výzkumu a vývoje bylo 61,0 % výzkumných pracovníků, ve srovnání s předcházejícím rokem tak došlo k nárůstu podílu výzkumných pracovníků, a to o 2,5 procentního bodu. Výdaje na vědu a výzkum činily v roce 2010 celkem 106 mil. Kč, vzrostly tak meziročně o 14,9 %. Na financování výzkumu a vývoje se nejvíce podílel podnikatelský sektor (98,6 mil. Kč, tj. 93,3 %), oproti roku 2009 se tento podíl zvýšil o 5,3 procentního bodu.

Více domácností s připojením na internet.

V kraji bylo v roce 2010 celkem 58,4 % domácností vybaveno osobním počítačem, ve srovnání s rokem 2006 to představuje nárůst o 24,0 procentních bodů. Stejně dynamicky narůstal také počet domácností vybavených připojením na internet, v roce 2010 bylo těchto domácností 54,7 %, vysokorychlostní internet přitom mělo připojeno 50,5 %.

Graf 14 Počet ekonomických subjektů v Karlovarském kraji k 31. 12.

*) podnikatelé - fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona

Zdroj: ČSÚ

Organizační struktura:
Nárůst počtu ekonomických subjektů oproti minulému roku.

V roce 2004 došlo k výraznému zpomalení růstu počtu ekonomických subjektů, roční přírůstek nových ekonomických subjektů od tohoto roku činil přibližně jedno procento. Výjimku tvořil pouze rok 2008, kdy došlo k relativně významnému nárůstu, a to o 3,9 %. Naopak v roce 2009 bylo v kraji registrováno pouze o 0,2 % více ekonomických subjektů než v předchozím roce. Ke konci roku 2011 mělo v kraji registrováno své sídlo 83 396 ekonomických subjektů, což představuje nárůst o 1,3 % ve srovnání s předchozím rokem. Celkem 69,9 % z registrovaných ekonomických subjektů tvořily osoby podnikající dle živnostenského zákona, přičemž jejich podíl se dlouhodobě pozvolna snižuje ve prospěch právnických osob. Většina ekonomických subjektů (91,6 %) neměla zaměstnance nebo o nich nebyl tento údaj znám.

Průmysl:
Tržby velkých průmyslových podniků se zvýšily ve všech krajích ČR.

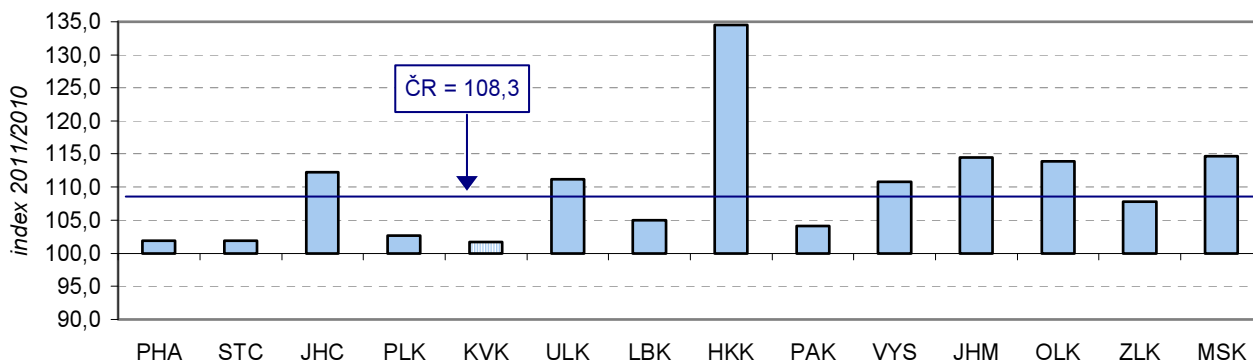
V kraji mělo v roce 2011 své sídlo celkem 77 velkých průmyslových podniků³. Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (v běžných cenách) již druhým rokem stoupaly, a to ve všech krajích ČR. V roce 2011 se v Karlovarském kraji tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy zvýšily o 1,7 %, v celé České republice došlo k nárůstu o 8,3 %. Tato fakta vypovídají o tom, že hospodářská krize ustoupila ze svého vrcholu.

Mírný pokles počtu zaměstnanců v průmyslu v kraji.

Za celý rok 2011 došlo v kraji k mírnému poklesu průměrného evidenčního počtu zaměstnanců v průmyslových podnicích se 100 a více zaměstnanci, a to o 1,8 % na 20 322 zaměstnanců. Karlovarský kraj, společně s krajem Středočeským byly jedinými dvěma krajemi České republiky, kde se v roce 2011 počet zaměstnanců nezvyšoval. V celé České republice za stejné období došlo k nárůstu o 3,4 % zaměstnanců.

³ Podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

Graf 15 Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy^{*)} v krajích ČR

^{*)} v podnicích se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

Zdroj: ČSÚ

Stavebnictví:

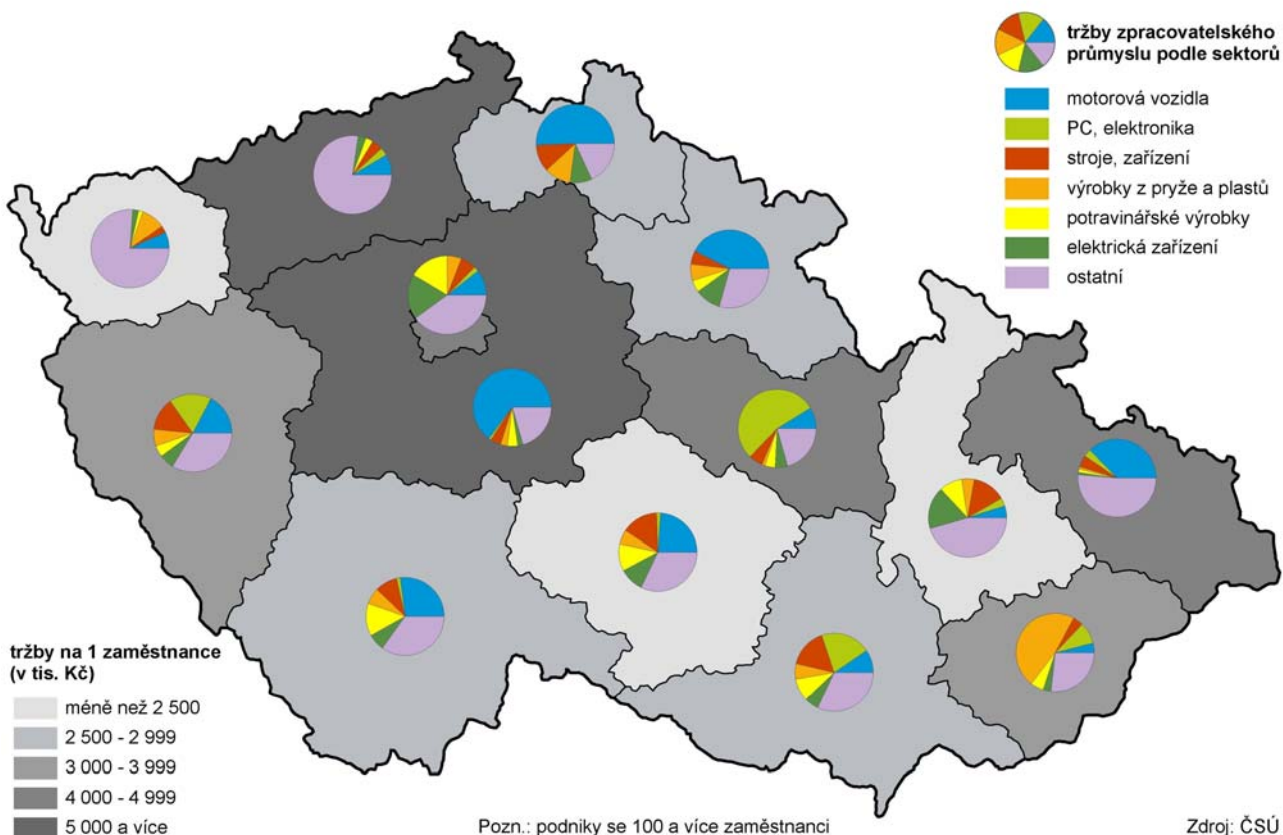
Pokles základní stavební výroby.

Základní stavební výroba⁴ 15 podniků sídlících v Karlovarském kraji ve srovnání s minulým rokem poklesla, a to o 16,7%. Inženýrské stavitelství se přitom snížilo o 15,9 %, pozemní stavitelství o 31,6 %.

Méně zaměstnanců, vyšší mzdy.

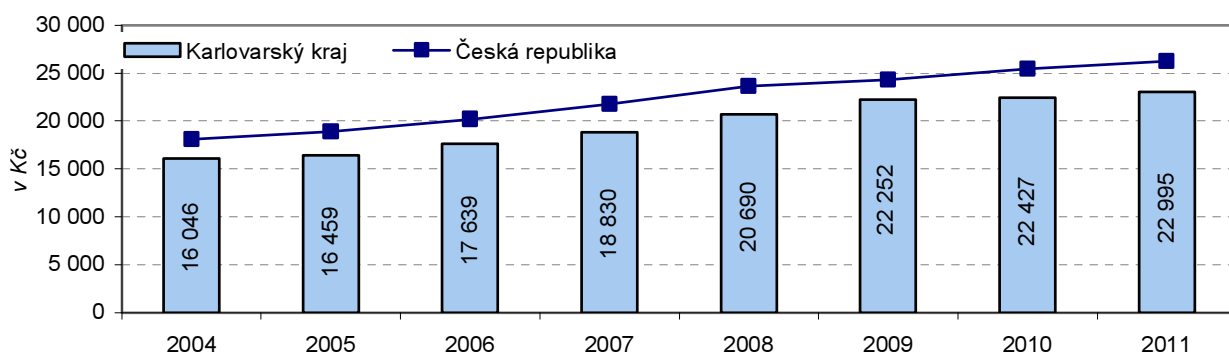
Počet zaměstnanců ve stavebních podnicích v kraji se v roce 2011 ve srovnání s předcházejícím rokem snížil, a to o 8,4 % na 1 400 zaměstnanců. Tento pokles lze vysledovat ve všech krajích ČR s výjimkou kraje Libereckého, kde došlo k minimálnímu meziročnímu nárůstu počtu pracovníků o 0,5 %. Naopak ve většině regionů ČR se ve stavebních podnicích oproti minulému roku zvýšila hrubá měsíční mzda, v Karlovarském kraji zaznamenala nárůst nejvyšší (o 10,2 % na 24 324 Kč), přesto zůstává druhá nejnižší v celé ČR.

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy v krajích v roce 2011

⁴ Subjekty se sídlem v kraji s 50 a více zaměstnanci

Graf 16 Průměrná hrubá měsíční mzda (fyzické osoby) v průmyslových podnicích^{*)} v letech 2004-2011

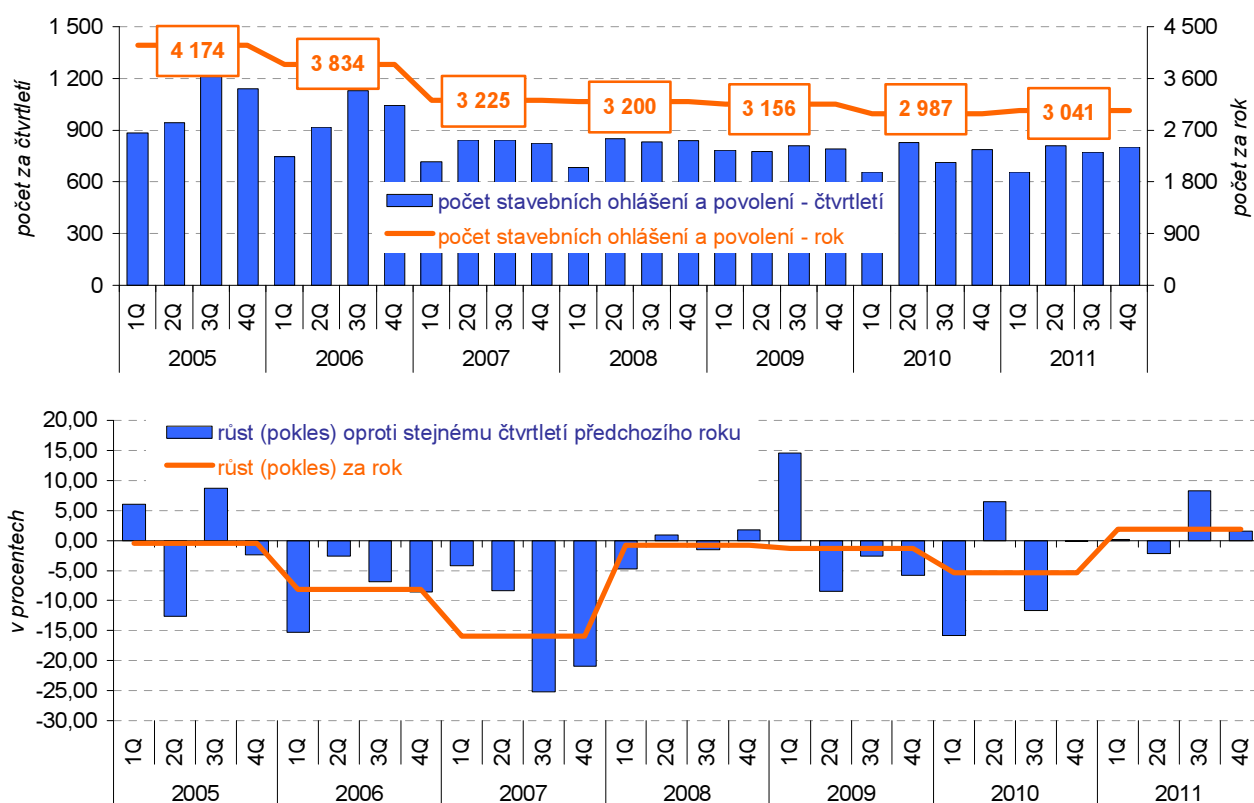
^{*)} v podnicích se 100 a více zaměstnanci se sídlem v Karlovarském kraji

Zdroj: ČSÚ

Nárůst počtu stavebních ohlášení a povolení.

Stavební úřady vydaly v roce 2011 na území Karlovarského kraje celkem 3 041 stavebních povolení a ohlášení, což představuje meziroční navýšení o 1,8 %. Od roku 2004 je to poprvé, kdy počet stavebních ohlášení a povolení vykázal meziroční nárůst. V roce 2011 se meziročně snížil počet stavebních ohlášení a povolení nových nebytových staveb, staveb na ochranu životního prostředí a nových bytových staveb. Naopak se zvýšil počet stavebních ohlášení a povolení na ostatní stavby a na změnu dokončených bytových i nebytových staveb. Největší počet stavebních ohlášení a povolení v kraji byl vydán v okrese Cheb (1 411, tj. 46,4 %). V tomto okrese byl také vydán největší podíl (69,2 %) stavebních ohlášení a povolení na stavby na ochranu životního prostředí.

Graf 17 Počet stavebních ohlášení a povolení v Karlovarském kraji a jeho vývoj (v %)

Zdroj: ČSÚ

Nižší hodnota povolených staveb.

Na rozdíl od počtu vydaných stavebních povolení a ohlášení celková orientační hodnota staveb, na něž byla stavební povolení a ohlášení v roce 2011 vydána, vykazovala pokles, a to o 9,6 % na 6 802 mil. Kč.

Průměrná hodnota na jedno stavební povolení a ohlášení se tak snížila o 281 tis. Kč (na 2,2 mil. Kč). K poklesu průměrné hodnoty na jedno stavební povolení a ohlášení došlo zejména díky poklesu průměrné hodnoty staveb na novou výstavbu nebytových staveb a staveb na ochranu životního prostředí.

Bytová výstavba: Nárůst zahájených bytů...

V kraji byla v roce 2011 zahájena stavba 728 bytů, což znamenalo meziroční nárůst o 19,7 %. Ze zahájených bytů připadala téměř polovina na byty v rodinných domech (46,4 % na byty v nových rodinných domech a 1,5 % v nástavbách, přístavbách a vestavbách k nim). Hlavním důvodem meziročního nárůstu bylo zvýšení počtu zahájených bytů v bytových domech (o 141,7 %, na 174 nových bytů) a v nástavbách, přístavbách a vestavbách k bytovým domům (o 98,4 %, na 121 nových bytů). Naopak počet bytů v nástavbách, přístavbách a vestavbách k rodinným domům, v nebytových budovách a ve stavebně upravených nebytových prostorách se snižoval.

...především v okrese Karlovy Vary.

V polovině krajů České republiky došlo v roce 2011 k poklesu počtu zahájených bytů. Karlovarský kraj byl jedním ze sedmi krajů, kde bylo zahájeno více bytů než v minulém roce a meziroční nárůst počtu zahájených bytů byl druhý největší po Jihočeském kraji (nárůst o 22,3 %). V rámci celé republiky došlo k poklesu počtu zahájených bytů o 2,1 %.

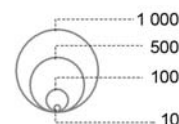
Nárůst počtu zahájených bytů v kraji byl dán především vysokým nárůstem počtu zahájených bytů v okrese Karlovy Vary (o 47,6 %), naopak v okrese Cheb došlo k meziročnímu poklesu, a to o 6,0 %.

Bytová výstavba v obcích Karlovarského kraje v letech 2006 až 2011

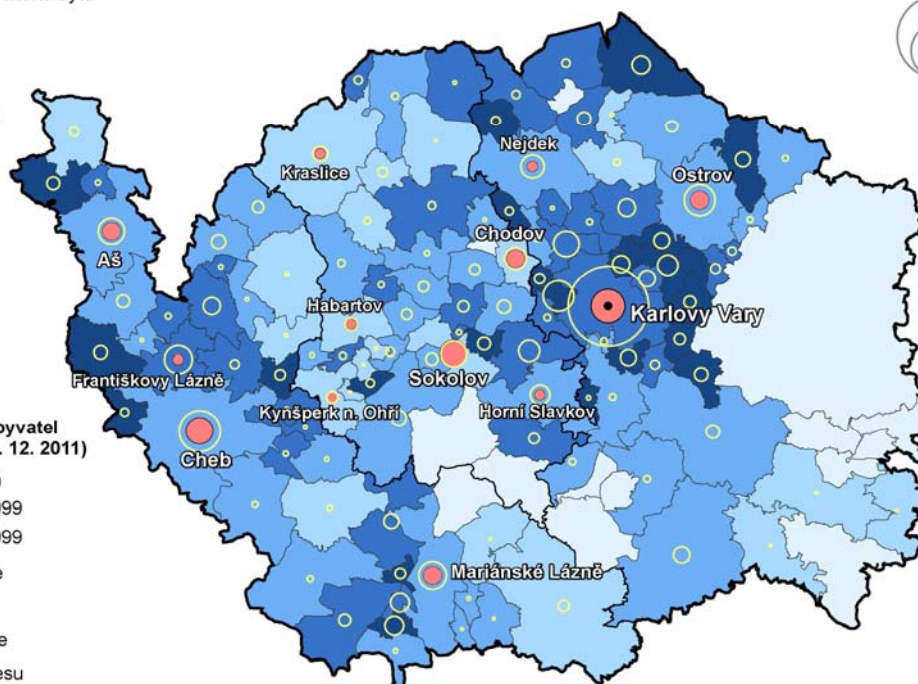
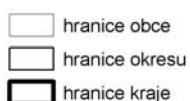
dokončené byty na 1 000 obyvatel
(roční průměr)

dokončené byty celkem

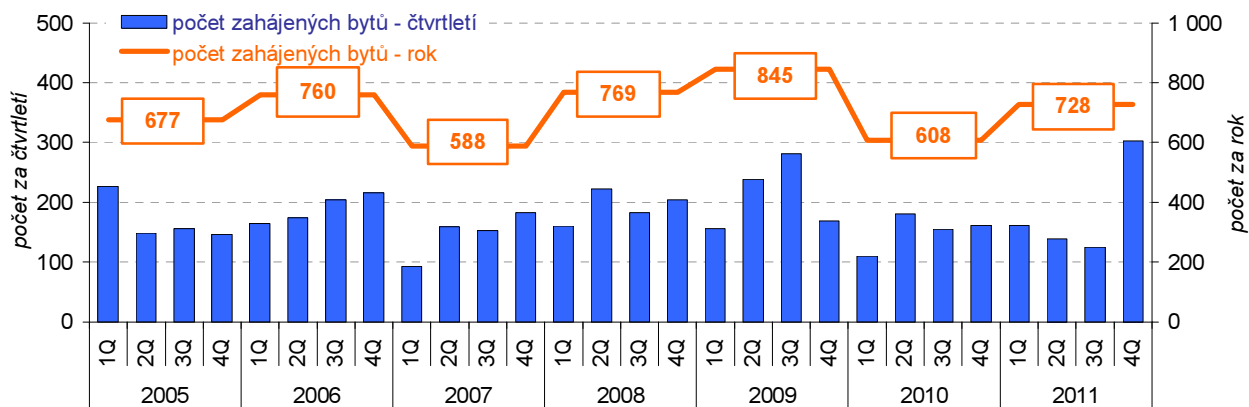
obce s počtem obyvatel
5 000 a více (k 31. 12. 2011)

Zdroj: ČSÚ

Graf 18 Zahájené byty v Karlovarském kraji

Zdroj: ČSÚ

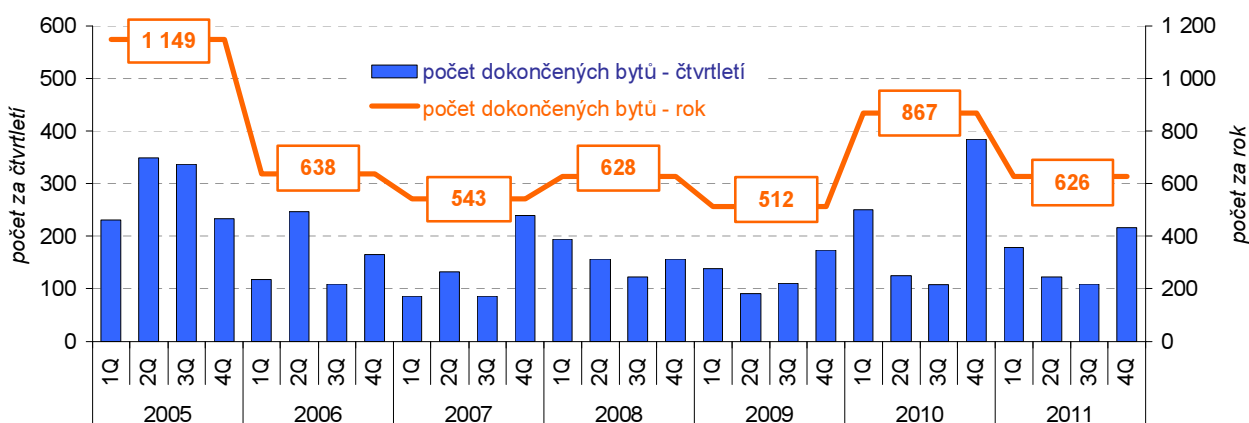
Pokles dokončených bytů...

V kraji bylo v minulém roce dokončeno celkem 626 bytů, což je o 27,7 % méně než v roce 2010. Pokles byl zaznamenán v každém z prvních třech čtvrtletí roku 2011, pouze ve 4. čtvrtletí byl vykázán nárůst počtu dokončených bytů. K meziročnímu poklesu bytové výstavby přispěl zejména nízký počet dokončených bytů v bytových domech (pokles z 294 bytů v roce 2010 na 109 bytů v roce 2011) a v nebytových budovách (pokles z 39 bytů v roce 2010 na 21 bytů v roce 2011). Karlovarský kraj je v celorepublikovém srovnání krajem s druhým největším propadem počtu dokončených bytů oproti minulému roku hned po Hl. městě Praze. Meziroční pokles počtu dokončených bytů vykázaly, kromě Ústeckého, všechny kraje ČR. V celé České republice bylo dokončeno o 21,4 % bytů méně než v předcházejícím roce.

...snížení intenzity bytové výstavby v kraji.

Intenzitou bytové výstavby, tj. počtem dokončených bytů na 1 000 obyvatel se Karlovarský kraj v celorepublikovém srovnání zařadil na 10. místo (2,06) před krajem Moravskoslezským (2,05), Olomouckým (2,04), Zlínským (1,85) a Ústeckým (1,50). V celé ČR dosáhla intenzita bytové výstavby hodnoty 2,73, vyšší intenzitu proti republikovému průměru vykazovaly pouze čtyři kraje – Středočeský kraj (5,01), Jihočeský kraj (3,19), Jihomoravský kraj (3,10) a Hl. město Praha (2,81). Ústecký kraj byl jediným krajem České republiky, kde došlo ke zvýšení intenzity bytové výstavby oproti minulému roku

Graf 19 Dokončené byty v Karlovarském kraji

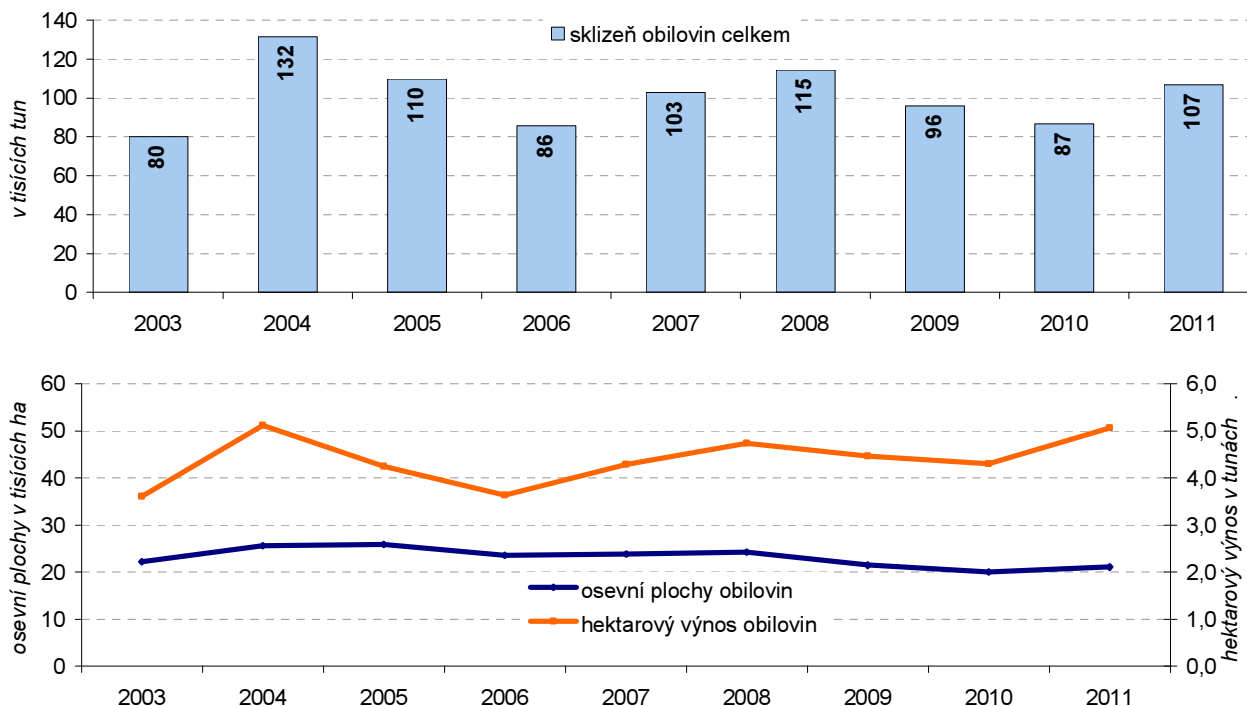
Zdroj: ČSÚ

Zemědělství:
Výnosy zemědělských plodin meziročně stoupily.

Hektarové výnosy obilovin v kraji zaznamenaly v roce 2011 nárůst oproti roku předcházejícímu (5,07 t/ha, tj. nárůst o 17,6 %), zvýšily se také výnosy luskovin, brambor, pícnin na orné půdě a kukuřice na seno a na siláž. Naopak mírný meziroční pokles vykazovaly pouze výnosy z řepky.

Celková sklizeň obilovin se ve srovnání s minulým rokem zvýšila o 23,1 % na 106,7 tis. tun (při nárůstu sklizňových ploch o 4,7 %). Ze sledovaných plodin stoupla sklizeň brambor, a to o 9,8 %, sklizňová plocha se přitom snížila o 10,5 %. Také luskoviny zaznamenaly vyšší sklizeň (o 1,6 %) při poměrně výrazném snížení sklizňové plochy (o 38,4 %). Naopak sklizeň řepky klesla (o 15,9 %), a to vlivem snížení sklizňové plochy o 11,6 %.

Graf 20 Sklizeň, osevni plochy a hektarový výnos obilovin v Karlovarském kraji

Zdroj: ČSÚ

Prudké snížení počtu prasat, nárůst počtu koz...

Ze soupisů hospodářských zvířat, které jsou prováděny každoročně k 1. 4. vyplývá, že zemědělci v kraji výrazně omezili chov prasat. Ve srovnání s předcházejícím rokem se počet prasat snížil o 84,4 %, za posledních 10 let dokonce o 96,8 %. Naopak došlo k rozšíření chovu skotu, ovcí, koňů a koz. Především stojí za zmínku prudký nárůst počtu chovaných koz, kdy za posledních 9 let se jejich počet zvýšil o 127,3 % z počtu 817 v roce 2003 na 1 857 kusů k 1. 4. 2011. Potom, co počet chované drůbeže vykazoval v posledních letech klesající trend, došlo v roce 2011 ve srovnání s minulým rokem k nárůstu, a to o 14,5 %.

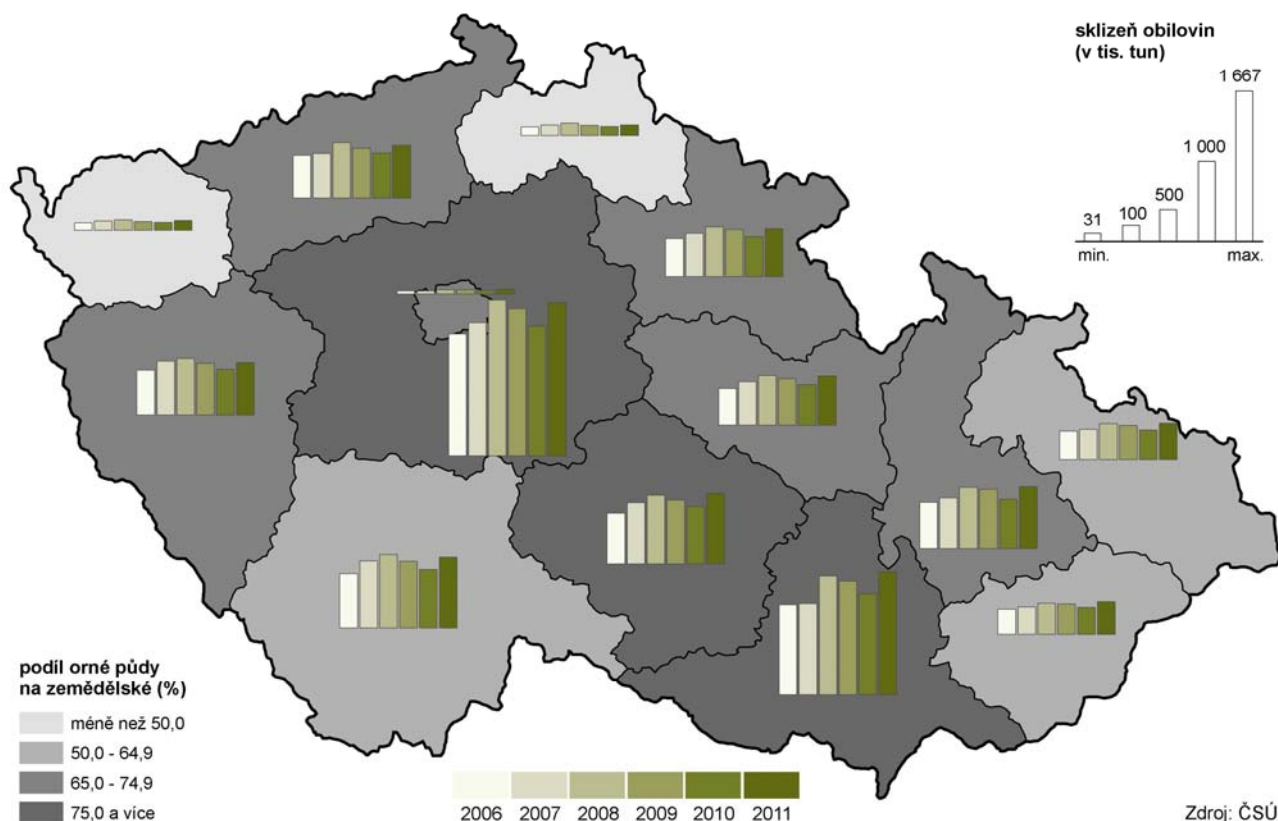
Na jatkách v Karlovarském kraji bylo v roce 2011 vyrobeno 577 tun masa v jatečné hmotnosti, což je o 31,4 % více než v roce 2010 a představuje to 0,2 % celkové produkce ČR. Rozhodující objem masa připadá v kraji na hovězí maso (511 tun, tj. 88,6 % z celkové produkce).

Lesnictví:
Vysoká zalesněnost...

...meziroční nárůst těžby dřeva.

Z celkové výměry kraje tvořily v roce 2011 lesní pozemky 43,4 %, tento podíl se v posledních několika letech prakticky neměnil. V celorepublikovém srovnání se Karlovarský kraj umístil na 2. místě, pouze v Libereckém kraji byla zalesněnost vyšší (44,4 %). V kraji se vytěžilo celkem 800 852 m³ dřeva, což představuje meziroční nárůst o 6,0 %. Převážnou většinu vytěženého dřeva tvořily jehličnany (94,6 %). Na nahodilou těžbu připadlo 48,5 % z celkové těžby, většinu (91,8 %) této nahodilé těžby tvořila těžba živelní.

Sklizeň obilovin v krajích v letech 2006 až 2011

Doprava: **Nejvyšší podíl silnic III. třídy...**

Celková délka silnic v kraji činila v roce 2010 celkem 2 054 km, dálnice se na území kraje nenacházela. Skladba silnic se v posledních letech příliš neměnila, převážnou část tvoří silnice III. třídy (65,7 %), silnice I. třídy se podílejí 11,6 %. V Karlovarském kraji bylo v roce 2010 zaregistrováno 124 611 osobních automobilů, což je o 793, tj. o 0,6 % více než před rokem. Naopak počet nákladních automobilů meziročně poklesl, a to o 2,1 %, na 13 484 nákladních automobilů. Počet autobusových spojů v rámci kraje vykazuje v posledních letech mírně klesající tendenci. Veřejnou autobusovou dopravou se v roce 2010 přepravilo 7 620 tis. osob, to je o 21,0 % více, než v předcházejícím roce.

...méně cestujících veřejné dopravy.

Provozní délka železničních tratí v kraji činí 493 km a po železnici se přepravilo 3 047 tisíc cestujících, což představuje meziroční nárůst o 1,8 %. V rámci kraje bylo v roce 2010 po železnici přepraveno 1 644 tis. tun věcí, tj. o 5,5 % méně než v roce 2009.

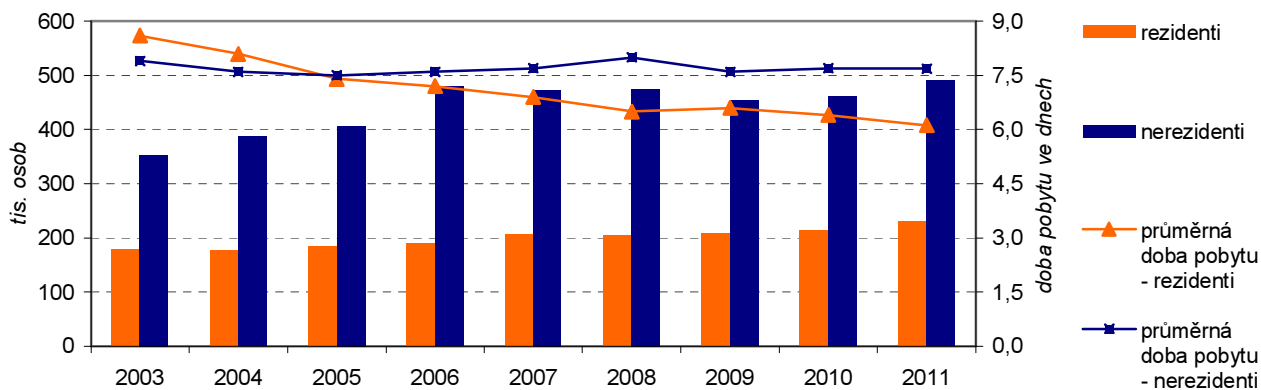
Cestovní ruch: **Meziroční nárůst hostů domácích i z ciziny...**

V roce 2011 poprvé od roku 2001 nedošlo v žádném z regionů ČR k poklesu počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních. V Karlovarském kraji vzrostl počet hostů oproti minulému roku o 4,9 %, což je o 0,7 procentního bodu méně než v celé ČR a umístil se tak na 8. příčce pomyslného žebříčku. Nejvyšší nárůst počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních byl zaznamenán v Ústeckém kraji, a to o 16,4 %. V Karlovarském kraji přijelo více hostů ze zahraničí i domácích. Stejně tak i ve většině ostatních krajů ČR, s výjimkou Plzeňského kraje, kde se meziročně snížil počet domácích hostů a Libereckého, Královéhradeckého a Olomouckého kraje, kde naopak přijelo méně zahraničních hostů než před rokem. Nejčastějšími ubytovanými hosty ze zahraničí v kraji byli turisté z Německa (48,6 %) a Ruska (19,8 %). Přibylo také hostů z Oceánie, Jihoamerické republiky, Estonska, Bulharska, Maity, Číny a dalších zemí.

...nejdelší doba pobytu návštěvníků Karlovarského kraje.

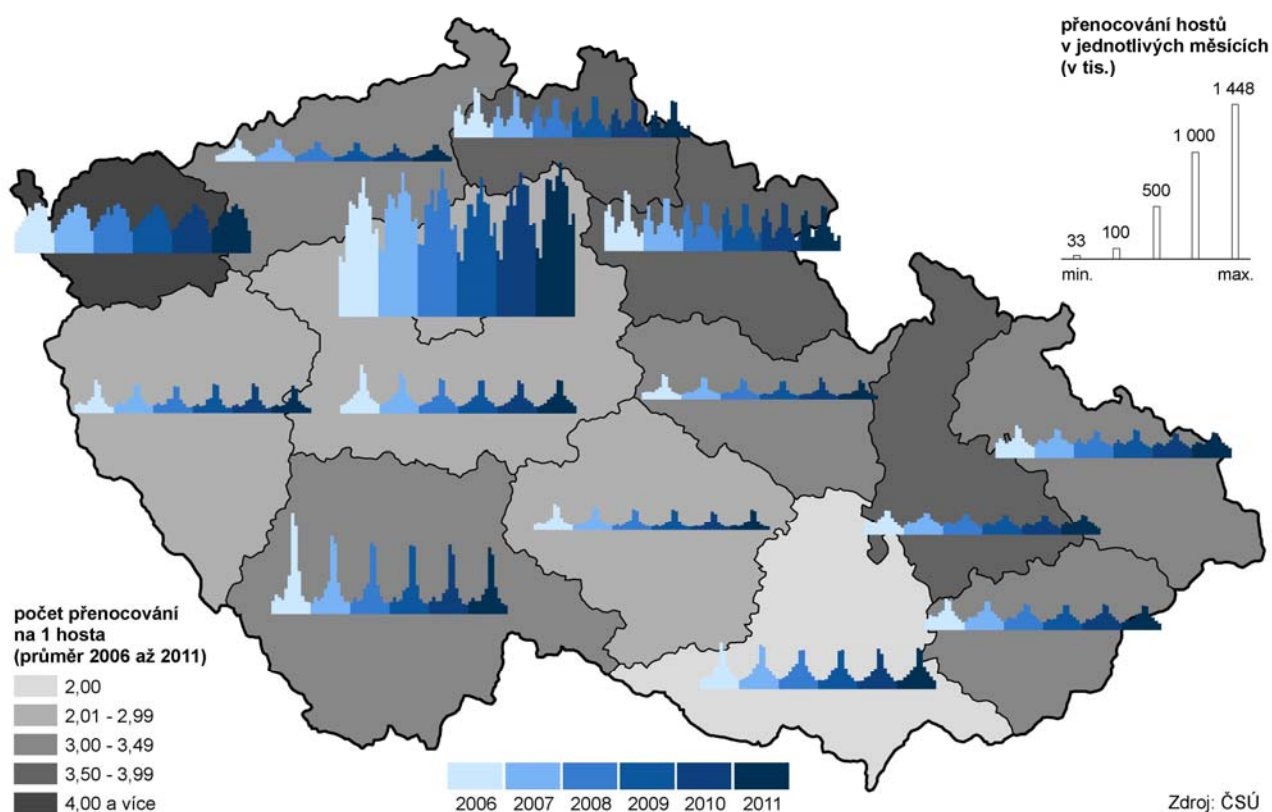
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních se v Karlovarském kraji zdrželi v průměru 7,2 dne, průměrná doba pobytu v celé ČR přitom činila 4,0 dne. V roce 2011 se zvýšil počet hromadných ubytovacích zařízení v kraji, a to o 2,8 %.

Graf 21 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních Karlovarského kraje

Zdroj: ČSÚ

Přnocování hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2006 až 2011

Zdroj: ČSÚ

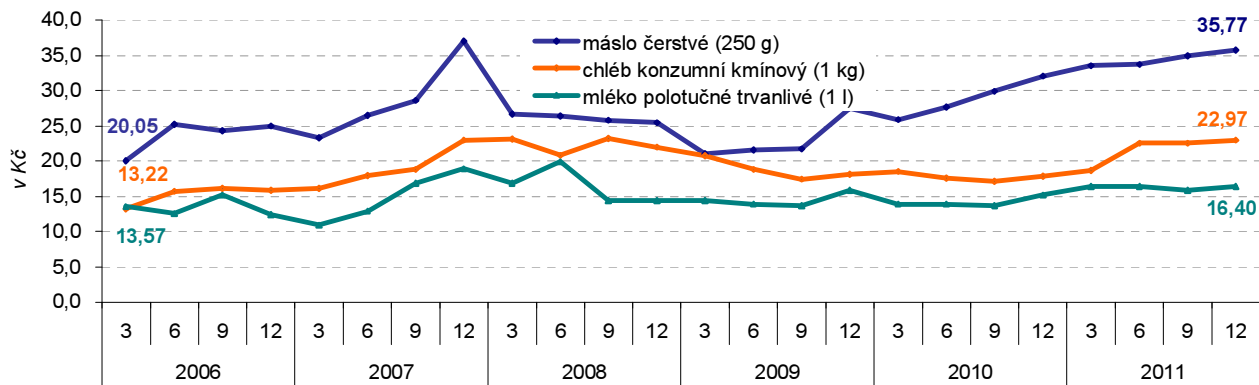
Ceny:

Od prosince 2010 do prosince 2011 vzrostly spotřebitelské ceny v České republice o 1,9 %.

Vývoj cenové hladiny vyjádřený indexem spotřebitelských cen není v regionálním členění v České republice publikován⁵. Přesto je zde účelné, pro dokreslení základních tendencí ekonomického vývoje Karlovarského kraje, uvést alespoň údaje České republiky jako celku. Meziroční míra inflace dosahovala v prosinci roku 2011 hodnoty 2,4 %, průměrná roční míra inflace za rok 2011 dosahovala hodnoty 1,9 %. V grafu 22 lze vysledovat vývoj některých vybraných komodit ze spotřebního koše v posledních několika letech.

⁵ V regionálním členění jsou vydávány pouze průměrné ceny vybraných výrobků a služeb (viz Statistický bulletin Karlovarského kraje).

Graf 22 Průměrné spotřebitelské ceny másla, chleba a mléka v Karlovarském kraji

Zdroj: ČSÚ

Podrobnější údaje k ekonomickému vývoji Karlovarského kraje v roce 2011:

[Statistický bulletin Karlovarského kraje](#)

[Definitivní údaje o sklizni zemědělských plodin za rok 2011](#)

[Časové řady – cestovní ruch](#)

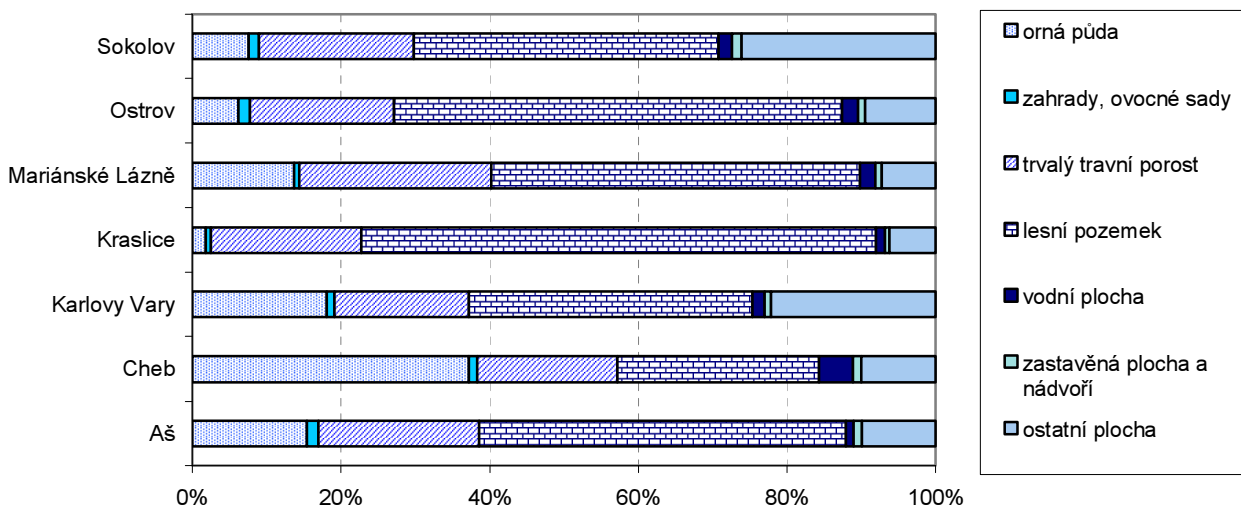
4. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Půdní fond:

Klesající trend podílu orné půdy.

Z celkové výměry kraje tvoří téměř dvě třetiny nezemědělská půda, tzn. lesní pozemky (43,4 %), zastavěné plochy a nádvoří (1,0 %), vodní plochy (2,1 %) a ostatní plochy (16,1 %). Zemědělská půda je tvořena ornou půdou, trvalými travními porosty, ovocnými sady, zahradami. Podíl orné půdy vykazuje dlouhodobě mírný klesající trend. V roce 2011 činil podíl orné půdy celkem 16,3 %, to představuje pokles o 0,6 procentního bodu oproti roku 2006. Tento trend lze vysledovat ve všech krajích ČR. V meziokresním srovnání je nejvyšší podíl orné půdy v okrese Cheb (25,1 %), nejnižší naopak v okrese Sokolov (5,6 %), což je dáno rozsáhlou těžební činností na Sokolovsku.

Graf 23 Struktura půdy podle správních obvodů ORP k 31. 12. 2011

Zdroj: Český úřad zeměměřičský a katastrální

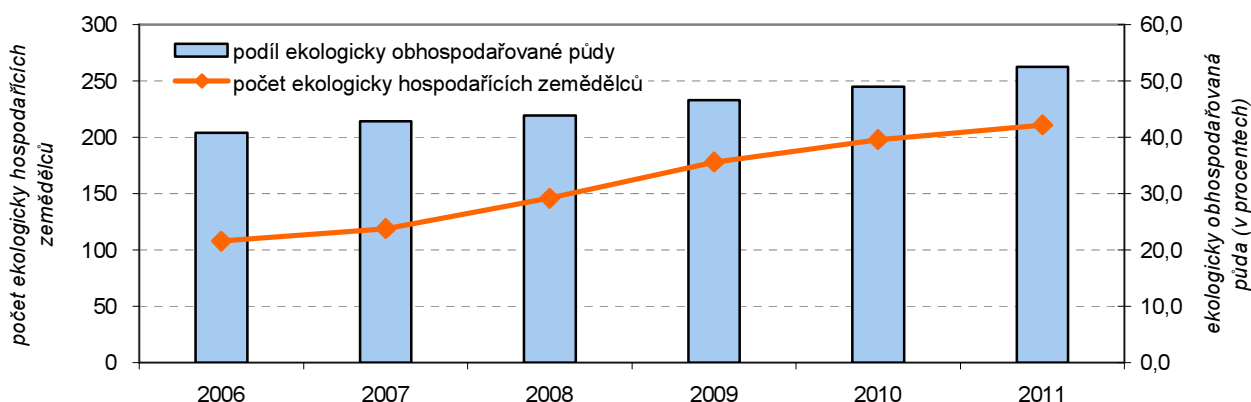
Ekologické

zemědělství:

Nadále roste počet ekologicky hospodařících zemědělců...

Pokračuje nárůst počtu ekologických zemědělců. V roce 2011 v kraji hospodařilo celkem 211 ekologických zemědělců, od roku 2006 se tak jejich počet zvýšil o 103, tj. o 95,4 %. Tento prudký nárůst je patrně dán možností získat dotace z Ministerstva zemědělství, rok 2011 je pravděpodobně posledním rokem, kdy tyto dotace bylo možné získat, proto se dá očekávat, že nárůst ekologicky hospodařících zemědělců v příštích letech ustane.

Graf 24 Vývoj počtu ekologicky hospodařících zemědělců a podílu ekologicky obhospodařované půdy v Karlovarském kraji

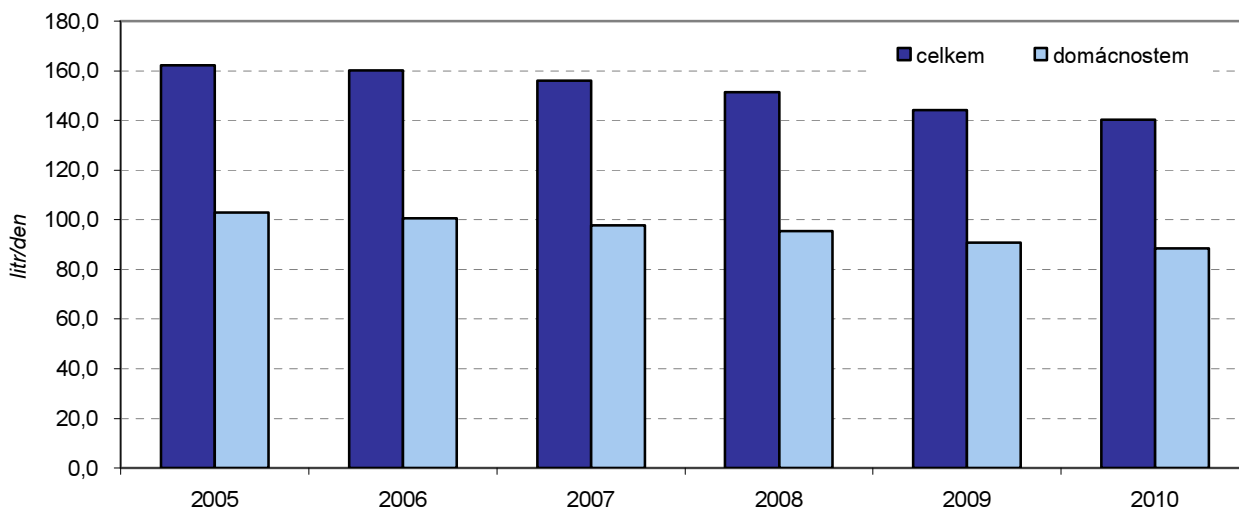
Zdroj: Ministerstvo zemědělství

**...stejně jako podíl
půdy v ekologickém
zemědělství.**

Výměra půdy v ekologickém zemědělství v Karlovarském kraji vzrostla meziročně o 12,1 % a její podíl na celkové výměře zemědělské půdy se tak zvýšil na 48,9 %. Před tím, než je zemědělská výroba certifikovaná jako ekologická vydáním rozhodnutí o registraci, je nutné přeměnit ji způsobem uvedeným v žádosti o registraci na Ministerstvu zemědělství a zabezpečit odstranění vlivu negativních dopadů předchozí zemědělské činnosti na zemědělskou půdu, krajinu a životní prostředí. Tento režim se nazývá přechodné období (konverze) a jeho doba je stanovena zákonem na 2 roky (u sadů, vinic a chmelnic 3 roky). V tomto období je zemědělec povinen dodržovat podmínky zákona o ekologickém zemědělství, ale produkty prozatím nejsou považovány za ekologické. Výměra půdy v tzv. přechodném období činila v kraji v roce 2011 celkem 4 591 ha, ve srovnání s minulým rokem došlo k poklesu o 30,9 %.

Vodovody a kanalizace: Z celkového počtu obyvatel v kraji bylo v roce 2011 celých 99,7 % obyvatel zásobovaných vodou z veřejného vodovodu. Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele se přitom, v souvislosti se zvyšováním vodného a stočného, postupně snižovalo ze 100,5 l/den v roce 2006 na 84,3 l/den v roce 2011.

Graf 25 Specifické množství vody z veřejných vodovodů fakturované celkem a domácnostem v Karlovarském kraji na 1 obyvatele

Zdroj: ČSÚ

**Vysoký podíl
obyvatel připojených
na veřejnou
kanalizaci.**

V Karlovarském kraji je dlouhodobě na veřejnou kanalizaci připojen velký podíl obyvatel. V roce 2011 bylo připojeno 93,3 % obyvatel, což představuje meziroční nárůst o 2,1 procentního bodu. Na veřejnou kanalizaci s koncovou čističkou odpadních vod bylo napojeno 92,5 % obyvatel, ve srovnání s minulým rokem tak došlo k navýšení tohoto podílu o 1,9 procentního bodu. Podíl čištěných odpadních vod v kraji činil 99,6 %. V mezikrajském srovnání byl podíl domácností napojených na veřejnou kanalizaci v Karlovarském kraji druhý nejvyšší za Hl. městem Prahou (100,0 %) a pohyboval se 10,7 procentního bodu nad celorepublikovým průměrem (82,6 %).

**Emise:
Měrné emise
se postupně snižují.**

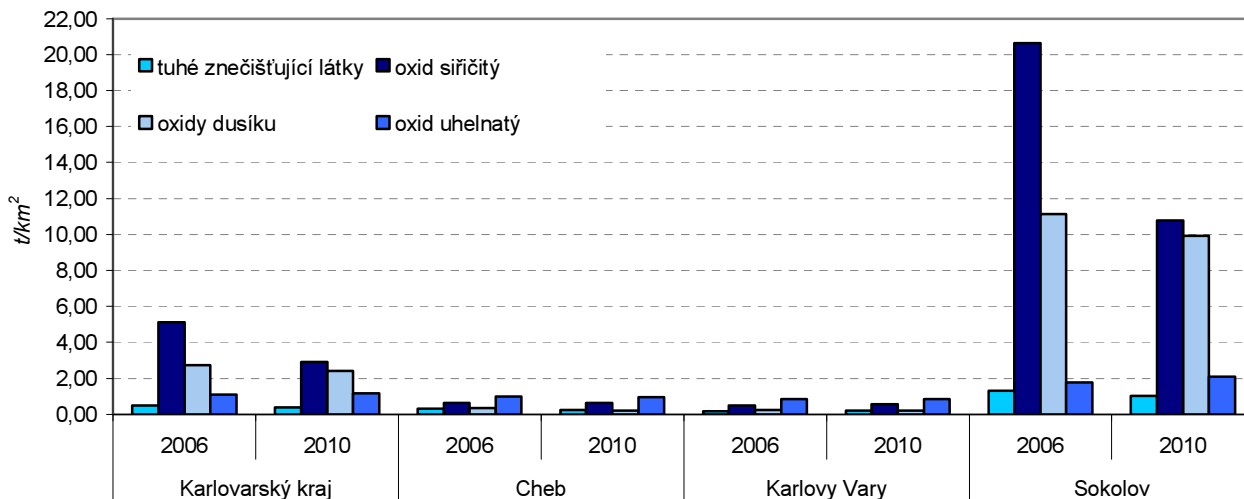
Znečištění ovzduší je monitorováno sítí měřicích stanic a plošné hodnocení emisí probíhá podle jednotlivých skupin producentů znečištění (REZZO 1-4). Karlovarský kraj se dlouhodobě snaží snižovat emise sledovaných látek. Měrné emise tuhých znečišťujících látek, oxidu siřičitého, oxidů dusíku i oxidu uhelnatého v kraji vykazovaly v období od roku 2006 do roku 2010 klesající trend, největší pokles přitom zaznamenaly měrné emise oxidu siřičitého, a to 43,0 %. V celorepublikovém srovnání se kraj umístil s hodnotou měrných emisí oxidu uhelnatého (2,43 t/km²) na druhém nejlepším místě za Jihočeským krajem a s hodnotou měrných emisí tuhých látek (0,64 t/km²) na čtvrtém místě za kraji Jihočeským, Zlínským a Plzeňským.

Naopak měrné emise oxidu siřičitého dosahovaly v kraji v roce 2010 čtvrtých nejhorších hodnot (2,92 t/km²) mezi kraji ČR.

Zhoršená kvalita ovzduší přetrvává v okrese Sokolov.

Z územního hlediska lze konstatovat, že emisemi je nejhůře postiženo území nejbližší zdrojům, v kraji se znečištění nejvíce dotýká okresu Sokolov. Zde má negativní vliv na stav ovzduší ze stacionárních zdrojů především těžební činnost v celém regionu a dále elektrárny v Tisové a na Vřesové a chemička v Sokolově.

Graf 26 Měrné emise znečišťujících látek v okresech Karlovarského kraje

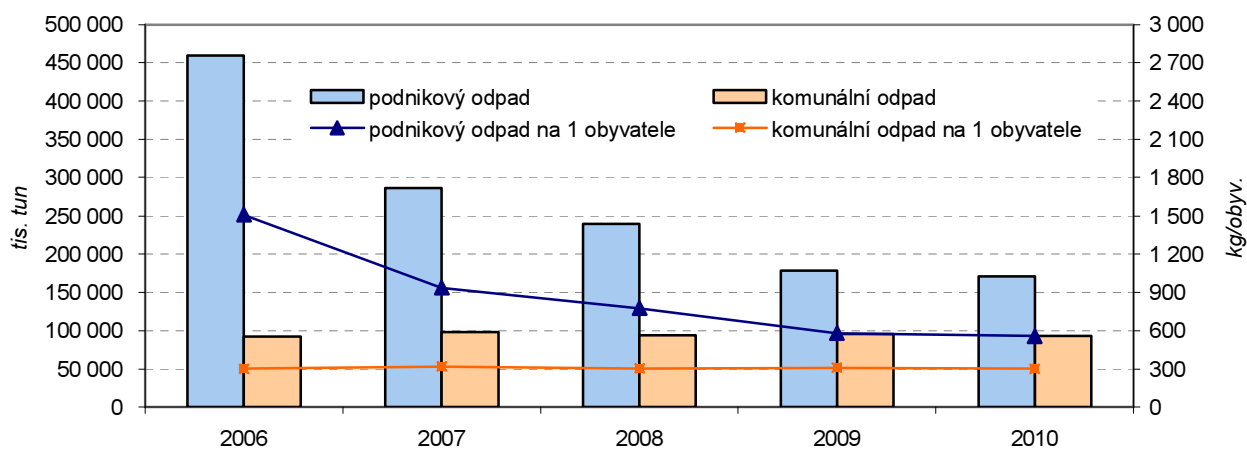

Zdroj: Český hydrometeorologický ústav v Praze

Odpady: Produkce komunálního odpadu meziročně klesla...

Komunálním odpadem se rozumí odpad z provozu domácností, odpad z čištění veřejných komunikací a prostranství, odpad z údržby veřejné zeleně a odpad živnostenského charakteru (odpad podobný komunálnímu odpadu, který vzniká z nevýrobní činnosti a provozu živností, úřadů a škol). V Karlovarském kraji produkce komunálního odpadu v několika posledních letech kolísá jak v absolutních hodnotách, tak i v přepočtu na 1 obyvatele. V roce 2010 bylo vyprodukováno 92 661 tun komunálního odpadu. Oproti předcházejícímu roku se tak produkce komunálního odpadu snížila o 3,1 % a představuje 301 kg odpadu na 1 obyvatele. Produkce odpadu na 1 obyvatele tak vykazuje meziroční pokles o 3,1 %, oproti roku 2006 pak došlo k poklesu o 0,3 %.

Graf 27 Vývoj produkce odpadů v Karlovarském kraji

Zdroj: ČSÚ

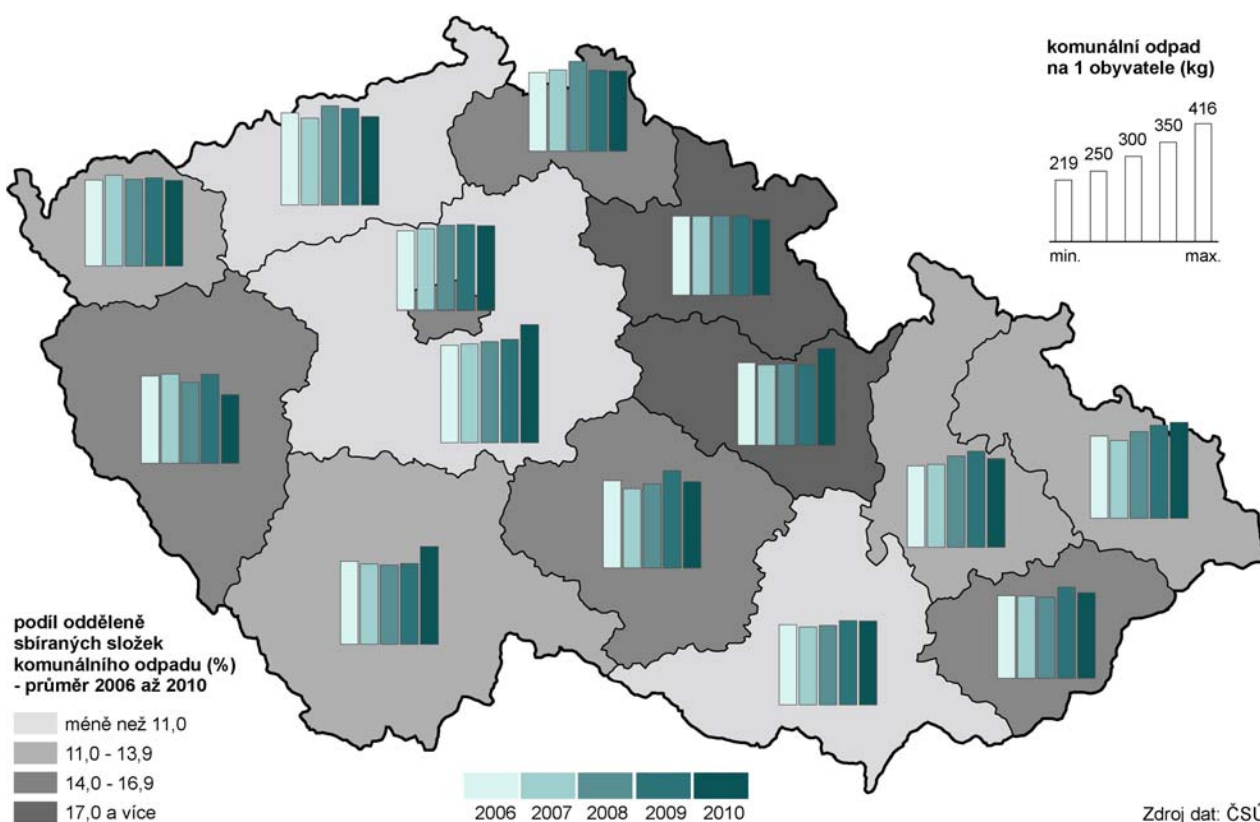
...podíl odděleně sbíraných složek se zvyšuje.

Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu činil v roce 2010 celkem 14,2 %, což je o 7,0 procentních bodů více než v roce 2006. V mezikrajském srovnání se Karlovarský kraj umístil na 10. příčce pomyslného žebříčku (před Středočeským, Jihomoravským, Libereckým a Ústeckým krajem) a hodnota odděleně sbíraných složek komunálního odpadu se pohybovala 1,7 procentního bodu pod celorepublikovým průměrem.

Produkce podnikového odpadu dlouhodobě klesá.

Ekonomické subjekty (podniky), jež jsou nejvýznamnějšími původci odpadů, vyprodukovaly v roce 2010 v kraji 170 960 tun odpadu. Ve srovnání s předcházejícím rokem to znamená pokles o 4,2 %. Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele také vykazuje klesající trend, v roce 2010 zaznamenal tento ukazatel pokles o 4,1 % oproti minulému roku. Největší podíl podnikových odpadů produkují podniky v oblasti zpracovatelského průmyslu (27,9 %), v oblasti zásobování vodou, činností souvisejících s odpadními vodami, odpady a sanacemi (27,8 %) a stavební podniky (24,6 %).

Komunální odpad v krajích v letech 2006 až 2010

**Nakládání s odpady:
Nakládáno s více odpady, než před rokem.**

Národní legislativa odpadového hospodářství rozlišuje tři skupiny způsobů nakládání s odpady – využití, odstranění a ostatní způsoby nakládání. V roce 2010 bylo v kraji nakládáno celkem s 277,8 tis. tun odpadu (z toho 17,1 tis. tun, tj. 6,2 % odpadu nebezpečného), což je o 6,6 % odpadu více než v předcházejícím roce. Z tohoto množství bylo 85,1 tis. tun odpadu využito, 88,0 tis. tun odstraněno a se 104,7 tis. tunami bylo nakládáno ostatními způsoby nakládání. Využitý odpad byl z 29,6 % recyklován či regenerován a 22,8 % využitého odpadu bylo použito jako palivo či jiným způsobem k výrobě energie. Skládkováním a ostatními způsoby ukládání v úrovni nebo pod úrovní terénu bylo naloženo s více než 70 % odstraňovaného odpadu.

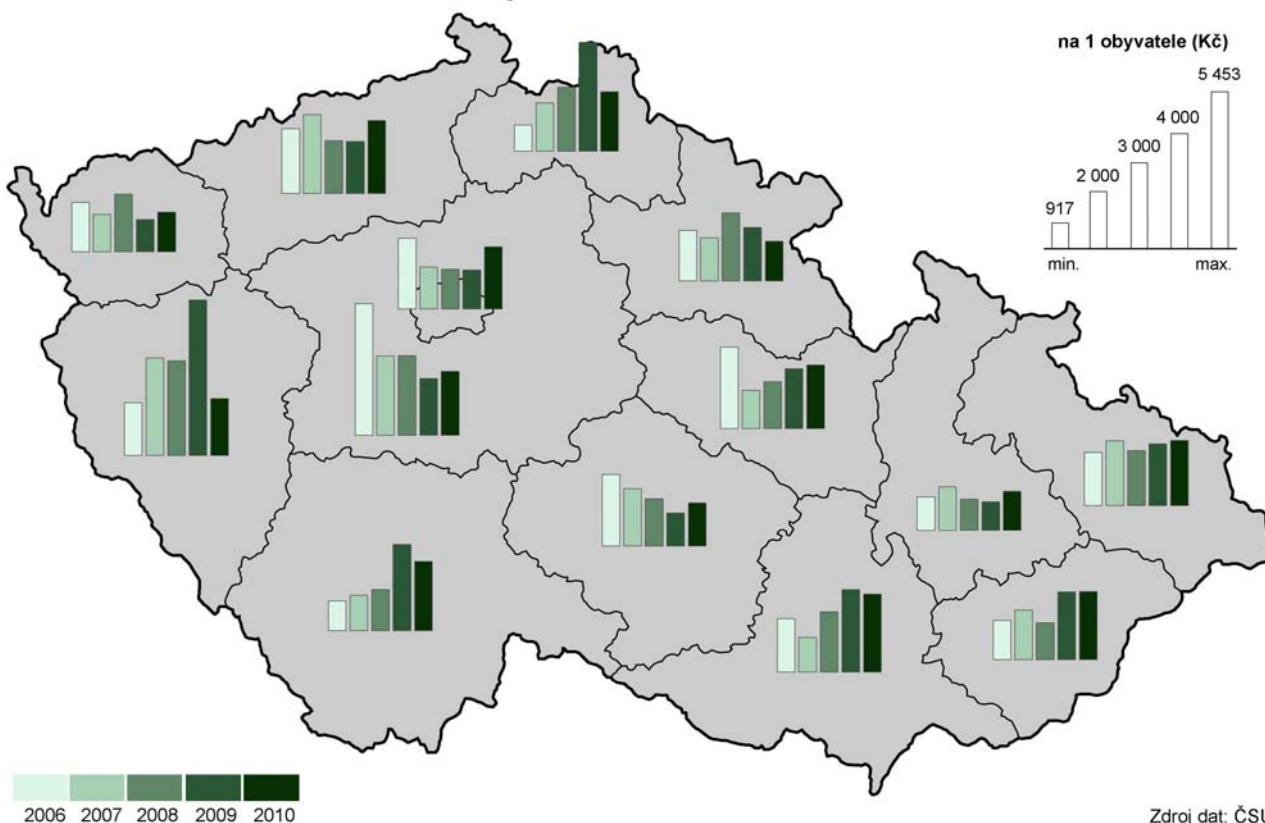
Vysoký podíl využívání odpadů jako paliva.

V celorepublikovém srovnání zaujal Karlovarský kraj v roce 2010 druhé místo mezi kraji České republiky (za Libereckým krajem) ve využívání podnikových odpadů jako paliva nebo jiným způsobem k výrobě energie. Podíl takto využívaných odpadů činil 22,8 %, což je o 15,1 procentního bodu více, než je průměr ČR. Naopak recyklováním či regenerací je v kraji využíváno 29,6 % podnikových odpadů, což je 19,8 procentního bodu pod republikovým průměrem a představuje to čtvrtý nejnižší podíl ze všech krajů ČR. Nižší podíl recyklovaných odpadů vykazují pouze Kraj Vysočina (28,1 %), Hl. město Praha (23,4 %) a Liberecký kraj (17,6 %).

Výdaje na ochranu ŽP: Investice na ochranu životního prostředí se meziročně zvýšily...

Investice na ochranu životního prostředí v posledních letech kolísají. V roce 2010 dosáhly investice na ochranu životního prostředí podle sídla investora v Karlovarském kraji 374 201 tis. Kč, což představuje nárůst o 52,1 % oproti roku 2009. Na ochranu ovzduší a klimatu bylo použito 45,0 %, na nakládání s odpadními vodami 37,1 % a na nakládání s odpady 10,5 % těchto investic. Také pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele v roce 2010 vzrostly, a to o 22,9 % ve srovnání s rokem 2009.

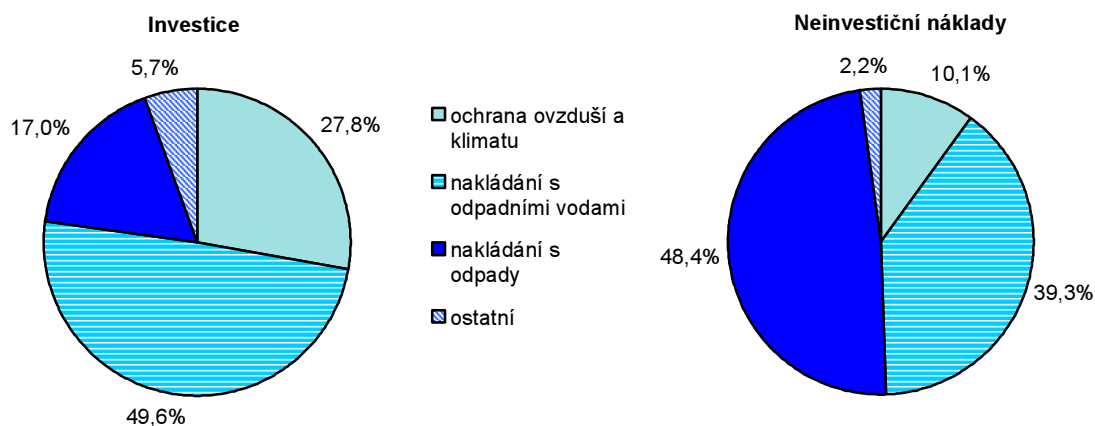
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2006 až 2010

...neinvestiční náklady naopak klesly.

Vývoj neinvestičních nákladů na ochranu životního prostředí podle sídla investora v kraji má naopak klesající trend, v roce 2010 zaznamenaly tyto náklady meziroční pokles o 20,0 %. Přitom jak na nakládání s odpady, tak na nakládání s odpadními vodami se neinvestiční náklady meziročně snížily, naopak pouze neinvestiční náklady na ochranu ovzduší a klimatu zaznamenaly nárůst, a to o 25,7 % na 140 307 tis. Kč. Největší podíl neinvestičních nákladů připadá na nakládání s odpady (45,5 %), nejméně pak na ochranu ovzduší a klimatu (13,9 %).

Graf 28 Investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle kraje sídla investora (průměr let 2006-2010)

Zdroj: ČSÚ

Podrobnější údaje k vývoji životního prostředí Karlovarského kraje v roce 2011 (resp. 2010):

www.chmu.cz

[Vybrané oblasti udržitelného rozvoje v krajích České republiky 2010](#)

[Produkce, využití a odstranění odpadů v ČR v roce 2010](#)

[Výdaje na ochranu životního prostředí v ČR v roce 2010](#)

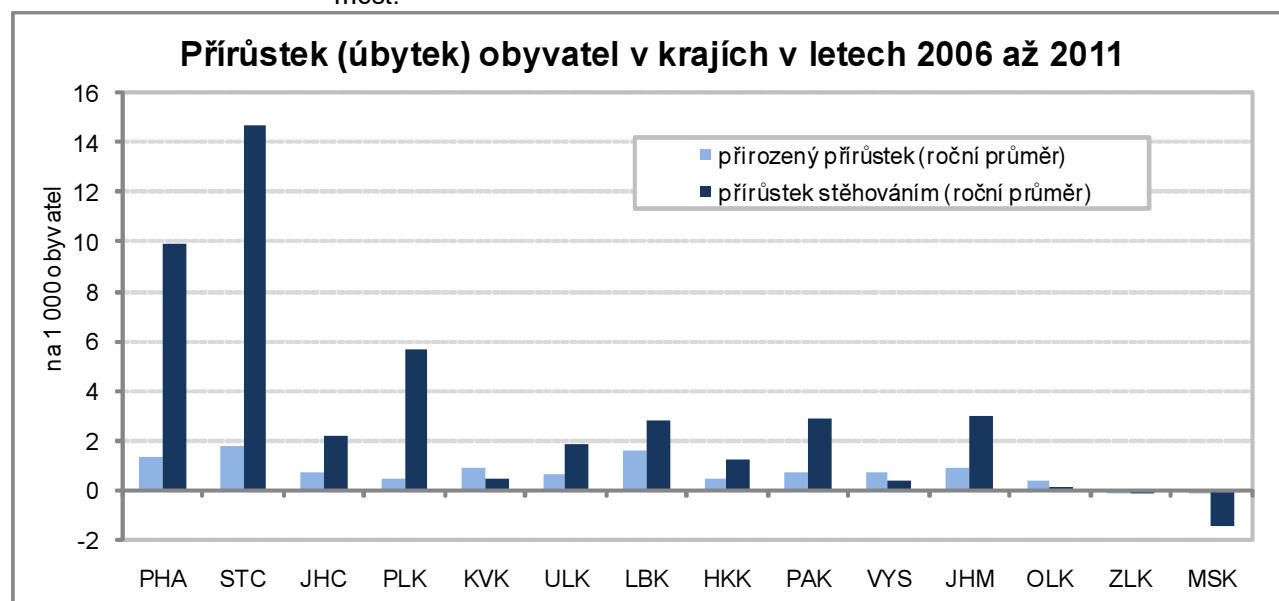
[Vodovody, kanalizace a vodní toky v roce 2011](#)

5. MEZIKRAJSKÉ SROVNÁNÍ

Do roku 2011 nevstupovaly kraje za stejných podmínek. Územní disparity se prohloubily v souvislosti se zpomalením ekonomického růstu již v roce 2008. V roce 2009, kdy se nejméně projevily ekonomický pokles, se meziročně snížil objem hrubého domácího produktu (ve srovnatelných cenách) ve všech krajích. V roce 2010 pokles dále pokračoval v Karlovarském kraji, v ostatních krajích již došlo k nárůstu. Regionální makroekonomická data budou za rok 2011 k dispozici až koncem listopadu letošního roku. Z dlouhodobějšího pohledu (při srovnání s úrovní v roce 2005) ekonomická výkonnost nejméně vzrostla ve Středočeském kraji (HDP vzrostl o 30 %). Naopak Karlovarský kraj zůstal v roce 2010 mírně pod úrovní roku 2005 (objem HDP v tomto kraji od roku 2008 stále klesá). Dopady do sociální oblasti (růst nezaměstnanosti, růst podílu osob odcházejících do předčasného starobního důchodu, zpomalení růstu mezd) byly v roce 2010 patrné ve většině krajů. V současné době známé výsledky roku 2011 ukazují na určité zlepšení celkové situace, ale rozdíly mezi krajemi zůstávají v podstatě nezměněny.

Lidé se stěhují do zázemí Prahy a dalších velkých měst.

Snížení přírůstku obyvatelstva se projevilo především v roce 2009 a pokračovalo také v dalších letech. Negativní výsledek stěhování, kdy převažoval počet vystěhovaných nad přistěhovanými, byl v posledních letech zaznamenán především v moravských krajích, s výjimkou Jihomoravského kraje, dále v Karlovarském, Ústeckém a do určité míry i v Královéhradeckém kraji. Naproti tomu pokračující suburbanizace zázemí Prahy vedla k vysokému růstu počtu obyvatel Středočeského kraje, i když přírůstek stěhování se zde v roce 2011 proti roku 2008 snížil na polovinu a přirozený přírůstek také poklesl. Středočeský kraj si však udržel svou vedoucí pozici v dynamice přirozeného a migračního přírůstku před Hlavním městem Prahou. K suburbanizaci docházelo v omezeném rozsahu i v jiných krajích, zejména v zázemí krajských měst.

Porodnost již klesá ve všech krajích.

Přirozený přírůstek měl na vývoj počtu obyvatel mnohem menší vliv. Projevoval se v něm především vývoj počtu narozených dětí. Jejich počty se do roku 2008 ve všech krajích zvyšovaly (i když s různou intenzitou), ale od roku 2009 se začala tendence obracet a v roce 2011 již došlo ve všech krajích k poklesu. Naproti tomu vývoj počtu zemřelých není tak jednoznačný, lze říci, že ve všech krajích mírně kolísá.

Podíl cizinců se snižuje od roku 2009.

Zastoupení cizinců v populaci se začalo celostátně snižovat již v roce 2009, výjimku tvořilo Hlavní město Praha a Jihomoravský kraj, kde růst ještě pokračoval. V roce 2010 podíl cizinců nerostl v žádném kraji, během roku 2011 vzrostl výrazněji podíl pouze v Hlavním městě Praze, v ostatních krajích došlo ke stagnaci nebo k dalšímu poklesu.

Děti do 14 let je více než osob nad 65 let pouze ve Středočeském

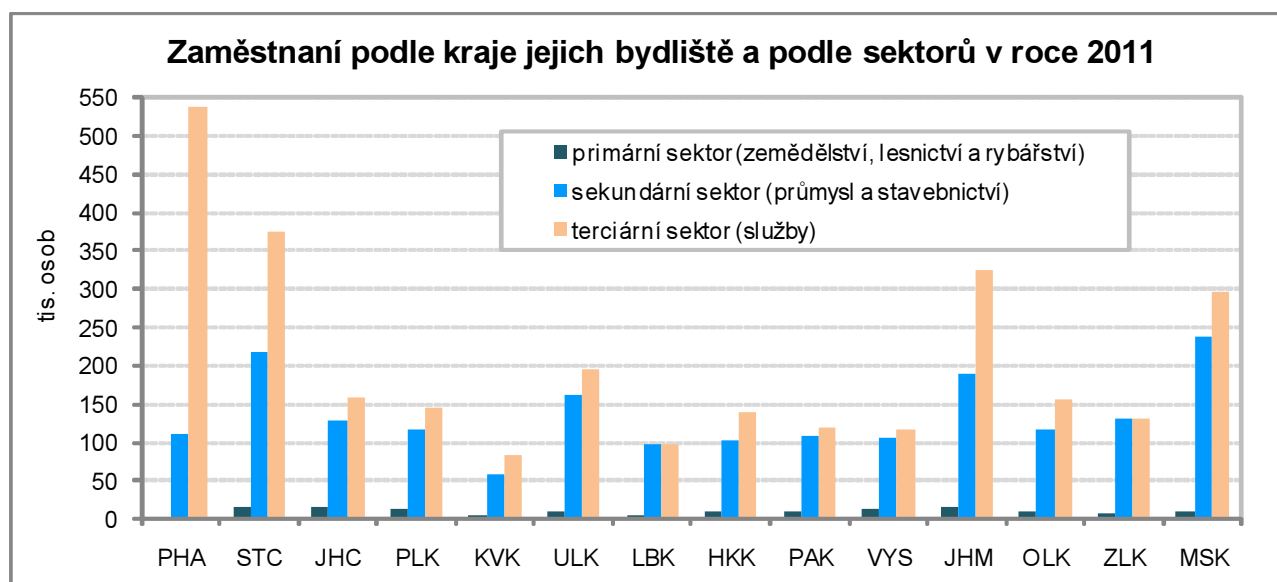
Nejstarší obyvatelstvo má Hlavní město Praha, je zde i nejvyšší index stáří (počet osob nad 65 let na 100 dětí ve věku 0 – 14 let). Naproti tomu Středočeský kraj má index stáří mezi krajemi nejnižší a spolu s Ústeckým krajem

a Ústeckém kraji.

jsou jedinými kraji s převahou dětské složky obyvatelstva nad počtem „seniorů“. Věkově starší populaci mají dále kraje Královéhradecký, Plzeňský, Zlínský a Jihomoravský.

Nejnižší podíl zaměstnaných v sektoru služeb je v Libereckém a Zlínském kraji.

Struktura hospodářství není ve všech krajích stejná. Vytvářela se v dlouhodobém vývoji a samozřejmě se v ní projeví změny po roce 1990, kdy došlo k restrukturalizaci řady odvětví. V současné době je nejvýznamnější sektor služeb a jeho podíl se ve většině krajů dále mírně zvyšuje. Primární sektor má větší podíl pouze v Kraji Vysočina a v Jihočeském kraji. Naopak podíl terciárního sektoru je nejvýznamnější v Praze a ve Středočeském kraji, což je zřejmě dáno koncentrací těchto odvětví v Praze (ze Středních Čech tam zaměstnanci dojíždějí).

Míra zaměstnanosti nadále nedosahuje úrovně roku 2006.

Nejvýznamnější dopady ekonomické recese jsou vždy v oblasti zaměstnanosti. I když trh práce reaguje na ekonomický vývoj obvykle s mírným zpožděním, došlo již v roce 2008 v téměř polovině krajů ke snížení zaměstnanosti (celostátní průměr ještě rostl). V roce 2009 se pokles zaměstnanosti už projevil v plné šíři, míra zaměstnanosti se snížila ve všech krajích s výjimkou Hl. města Prahy. V roce 2010 došlo ve čtyřech krajích ke změně trendu, v roce 2011 to bylo již v osmi krajích. Přesto se pouze v Moravskoslezském a Jihomoravském kraji dostala míra zaměstnanosti nad úroveň roku 2006.

Od roku 2010 se ve vývoji míry nezaměstnanosti obnovila sezónnost.

Ekonomickým i sociálním problémem je nedostatek pracovních míst a z toho vyplývající nezaměstnanost. Po několika letech relativně stabilní úrovně (s víceméně pravidelnými sezónními výkyvy) začala v souvislosti s hospodářským poklesem míra nezaměstnanosti růst již na podzim roku 2008. Ve všech krajích pokračoval nepříznivý trend v průběhu celého roku 2009. Rok 2010 byl pak provázen obnovením určité sezónní cykličnosti s náznakem zlepšování vývoje. Ke konci roku 2011 byla míra nezaměstnanosti ve všech krajích (s výjimkou Prahy a Středočeského kraje) nižší než na konci roku 2009. Praha a Středočeský kraj však dlouhodobě patří k oblastem s nejnižší mírou nezaměstnanosti.

Nezaměstnanost je nejvyšší v Ústeckém a Olomouckém kraji.

Při relativně vysokém růstu míry nezaměstnanosti a jejím následném poklesu ve všech krajích zůstaly zachovány její regionální rozdíly. Mezi koncem roku 2008 a 2010 vzrostla míra nezaměstnanosti v Hlavním městě Praze na dvojnásobek (v roce 2011 jen mírně poklesla), přesto je zde nezaměstnanost v ČR nejnižší. Obdobně protipól – Ústecký kraj zůstává (při zvýšení z 10,3 % na 13,9 %) a následném poklesu v roce 2011 na 12,9 % regionem s nejvyšší nezaměstnaností. Ani postavení ostatních krajů na pomyslném žebříčku se téměř nezměnilo. Jedinou výjimkou je Olomoucký kraj, který se vlivem silného růstu nezaměstnanosti v zimních měsících posunul hned za nepostřiženější Ústecko.

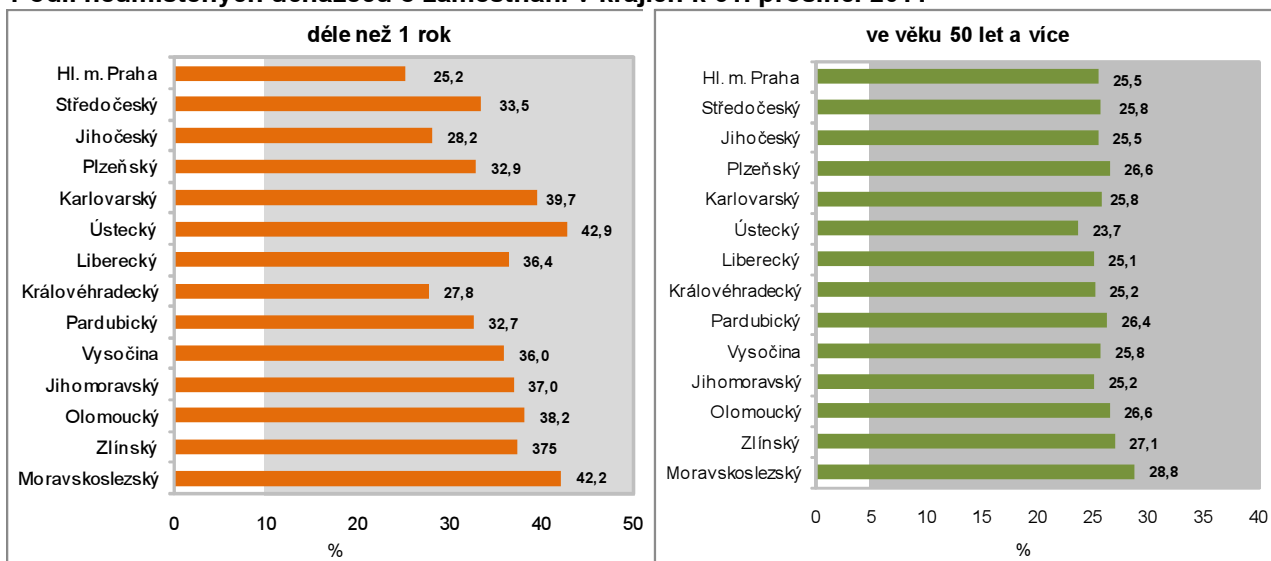
Přetrvávají územní disparity nezaměstnanosti uvnitř krajů.

Při podrobnějším pohledu až do úrovně jednotlivých obcí zjišťujeme i nadále poměrně značné rozdíly uvnitř jednotlivých krajů. V celém státě je menší nezaměstnanost kolem větších měst a mnohem větší problémy se koncentrují v odlehlejších oblastech s nedostatkem pracovních příležitostí a špatnou dopravní obslužností. Přitom tyto rozdíly zůstávají v časovém vývoji prakticky stabilní.

Růst podílu dlouhodobě nezaměstnaných se zastavil.

V roce 2010 rostl podíl dlouhodobě nezaměstnaných na pracovní síle oproti celkové nezaměstnanosti rychleji (nárůst o téměř 1 procentní bod). V roce 2011 se pak tento nárůst prakticky zastavil. Nejvíce nezaměstnaných, kteří hledají práci déle než jeden rok, je v Ústeckém a Moravskoslezském kraji. Relativně nejvíce jich však v posledních letech přibýlo v Olomouckém kraji. Nejpomaleji rostl v posledních třech letech podíl dlouhodobě nezaměstnaných v Praze – zřejmě v souvislosti s širší nabídkou volných pracovních míst i lepší kvalifikační strukturou nezaměstnaných.

Podíl neumístěných uchazečů o zaměstnání v krajích k 31. prosinci 2011

Pokles počtu zaměstnaných cizinců.

Pomalejší růst nezaměstnanosti byl v letech 2009 a 2010 částečně umožněn snižováním podílu zaměstnaných cizinců. Jejich podíl na pracovní síle byl v roce 2011 nižší oproti stavu z roku 2008 ve všech krajích kromě Moravskoslezského. Nejvýraznější pokles podílu cizinců na pracovní síle byl v posledních třech letech zaznamenán v Plzeňském a Pardubickém kraji, tedy v krajích s vysokou zaměstnaností v průmyslu. Změny v zaměstnávání cizinců se koncentrovaly téměř v plné míře na osoby mimo státy Evropské unie. Zatímco evidence zahrnovala ke konci roku 2008 celkem 205 tisíc zaměstnanců ze států mimo Evropskou unii, pak k 31. 12. 2011 jich bylo již o 68 tisíc méně. Naproti tomu za uvedené období přibýlo 17 tisíc zaměstnaných osob ze zemí EU.

Oživení hospodářství bylo provázeno mírným růstem mezd.

Relativně rychlý růst mezd se v roce 2009 značně zpomalil, až v roce 2011 bylo podle předběžných výsledků zaznamenáno mírné oživení. Nebylo však ve všech krajích stejné, meziroční nárůst průměrné mzdy se pohyboval od 0,1 % v Praze až po 3,3 % ve Středočeském kraji. Nárůst průměrných mezd především v letech 2009 a 2010 vycházel při omezení celkového objemu vyplacených mzdových prostředků ze změny struktury zaměstnanců (častěji propouštění zaměstnanci s nižšími mzdami) a poklesu nemocnosti.

Mzdy v Praze o třetinu převyšují mzdy v ostatních krajích.

Z dlouhodobějšího pohledu nejsou mezi vývojem mezd v jednotlivých krajích významnější rozdíly. V podstatě tak zůstávají zachovány tradiční diference mezi krají. Nejvyšší průměrné hrubé měsíční mzdy byly v roce 2011 zaznamenány v Praze (31 109 Kč v přepočtu na plný pracovní úvazek) a naopak nejnižší v Karlovarském kraji (20 952 Kč). Obdobné rozpětí je i mezi mzdovým mediánem v těchto dvou krajích.

Roste podíl příjemců předčasných důchodů.

Obtížné uplatňování osob starších 50 let na trhu práce vede dlouhodobě k vysokému počtu žadatelů o odchod do předčasného důchodu. Podíl příjemců předčasných důchodů se celostátně v roce 2011 meziročně zvýšil o 2,9 procentního bodu; tempo růstu bylo dvojnásobné v porovnání s dosud nejvyšším zaznamenaným přírůstkem z roku 2009. Nadprůměrný růst podílu příjemců předčasných důchodů z celkového počtu příjemců starobních důchodů byl v roce 2011 registrován v deseti krajích, nejvíce v Olomouckém a Pardubickém kraji. Nejpomaleji přibývá předčasných důchodů v Hlavním městě Praze, kde jejich zastoupení jen mírně přesahuje polovinu republikového průměru. Naproti tomu na Vysočině je průměr ČR překročen o více než jednu čtvrtinu; v tomto kraji každý třetí příjemce „sólo“ starobního důchodu pobírá předčasný starobní důchod. Z hlediska pohlaví je vyšší podíl předčasných starobních důchodů u žen v devíti krajích.

V polovině krajů se snižují disponibilní příjmy domácností.

V souvislosti se mzdovým vývojem se růst příjmů domácností v roce 2009 značně zpomalil. Meziročně v roce 2009 poklesl čistý disponibilní důchod domácností připadající na 1 obyvatele v šesti krajích a v roce 2010 (poslední dostupný údaj) dokonce v sedmi krajích – nejvíce v Jihočeském a Olomouckém kraji. V posledních pěti letech disponibilní příjmy na obyvatele nejvýrazněji rostly vedle Jihomoravského kraje v krajích s nejnižší úrovní příjmů, tedy v Ústeckém, Karlovarském a Moravskoslezském kraji. Jako jednu z příčin tohoto vývoje lze spatřovat růst sociálních příjmů.

Problémy ve výrobních odvětvích vedly k omezování investic.

Hospodářské problémy byly provázeny sníženou mírou investování. Zatímco v roce 2008 více než čtvrtina (26,8 %) HDP směřovala do tvorby hrubého fixního kapitálu (THFK), v roce 2009 poklesl tento podíl na 24,8 % a v roce 2010 na 24,4 %. Snížení podílu THFK na HDP zaznamenalo v roce 2008 celkem osm krajů, v roce 2009 k němu došlo dokonce v deseti případech, v roce 2010 v šesti krajích. Snížení míry investic ve všech 3 letech zaznamenaly dva kraje (Středočeský a Jihomoravský kraj), ale celkově k největšímu poklesu proti roku 2007 došlo v Hl. městě Praze, kde je přesto průměrná míra investování v posledních 5 letech nejvyšší a přesahuje 32 %.

Vyšší sklizeň většiny plodin.

Snížení zemědělské produkce se v roce 2009 nevyhnulo žádnému kraji, přitom v jedenácti krajích byla produkce na hektar zemědělské půdy nejnižší za posledních 5 let. Nižší rostlinná produkce ve srovnání s velmi úrodným rokem 2008 byla doprovázena poklesem živočišné produkce. V roce 2010 trend poklesu živočišné produkce dále pokračoval. Naproti tomu rostlinná produkce se vzhledem k vyšší sklizni meziročně zvýšila. Přesto celkový objem zemědělské produkce na 1 hektar nedosáhl v žádném kraji úrovně z let 2007 a 2008. Nejnižší produkce na hektar obhospodařované půdy zůstává dlouhodobě v Karlovarském a Libereckém kraji. Finanční výsledky roku 2011 zatím k dispozici nejsou. Lze předpokládat, příznivý vliv vyšší sklizně většiny plodin a růstu produkce mléka a vajec.

Růst tržeb v průmyslu.

Oživení průmyslu (podniky se 100 a více zaměstnanci a sídlem v kraji) z roku 2010 pokračovalo i v roce 2011, kdy ve všech krajích tržby z prodeje průmyslových výrobků rostly. Nad úroveň roku 2008 se již v roce 2010 dostaly tržby v průmyslových podnicích Středočeského, Pardubického, Moravskoslezského kraje a Hlavního města Prahy, tedy zejména v krajích s vysokým podílem výroby dopravních prostředků a elektroniky a zároveň s vysokým podílem vývozu. V roce 2011 k nim přibyly další čtyři kraje.

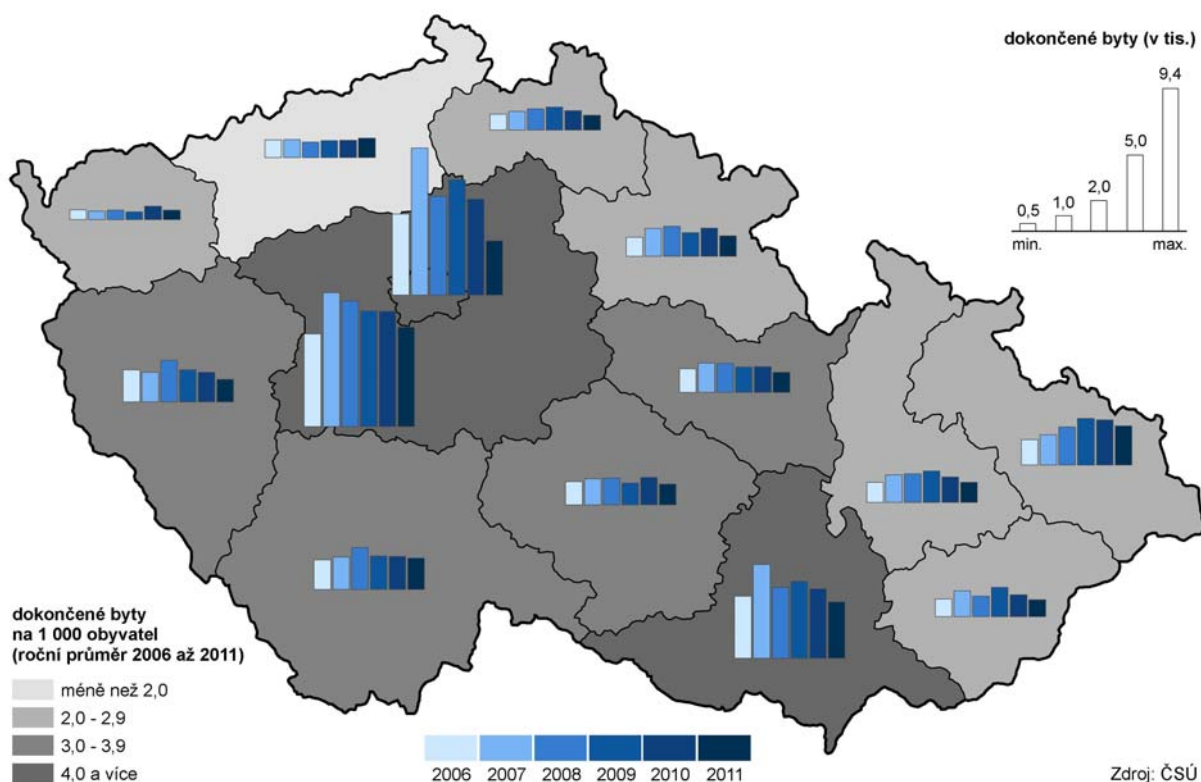
Pokles stavební výroby pokračoval ve většině krajů i v roce 2011.

V roce 2009 se snížil objem stavebních prací v deseti krajích, v roce 2010 dokonce všude. Ani výsledky roku 2011 nejsou příznivější. Při celkovém meziročním poklesu o 5,7 % objem stavební prací meziročně vzrostl pouze na území Jihočeského kraje a Kraje Vysočina. Pokles intenzity výstavby se nevyhnul ani Hlavnímu městu Praze. Jestliže v roce 2005 zde činil objem stavebních prací na obyvatele 216 % republikového průměru, v roce 2011 to bylo „jen“ 181 %. Naproti tomu na obyvatele Královéhradeckého kraje byly „prostavěny“ jen necelé dvě třetiny průměru ČR. Kromě Královéhradeckého kraje je dlouhodobě nízký objem stavebních prací lokalizován do Libereckého, Pardubického a Zlínského kraje.

Počet dokončených bytů dosáhl maxima v letech 2007–2009.

Bytová výstavba, zejména zahajování výstavby nových bytů, je velmi těsně spojena s hospodářským vývojem, a to především v ekonomických centrech a jejich zázemí. Zatímco výstavba největšího počtu nových bytů v ČR v uplynulých 20 letech začala v roce 2007 (v přepočtu na 1 000 obyvatel již o rok dříve), v Praze a Středočeském kraji bylo maximum zaznamenáno již v roce 2005. Naproti tomu v pěti krajích bylo nejvíce bytů zahájeno v roce 2008 a v Karlovarském kraji dokonce až v roce 2009. Počet dokončených bytů kulminoval celostátně v roce 2007 zásluhou intenzivní výstavby v Hlavním městě Praze, Středočeském a Jihomoravském kraji. V ostatních krajích byla maxima zaznamenána později. Celkově však od roku 2008 počet dokončených bytů spíše klesá, v roce 2011 došlo k poklesu ve všech krajích, s výjimkou Ústeckého kraje, kde je bytová výstavba dlouhodobě nejnižší.

Bytová výstavba v krajích v letech 2006 až 2011

V cestovním ruchu se vrátil počet hostů na úroveň před recesí.

Oživení hospodářství se v roce 2010 a 2011 projevilo i v oblasti cestovního ruchu. Po dvouletém úbytku počtu hostů hromadných ubytovacích zařízení se jejich počet v roce 2010 meziročně zvýšil o 1,9 % a v roce 2011 o 5,6 %, což znamenalo, že počet hostů se znovu vrátil na úroveň před rokem 2009. Rozhodující vliv na růst počtu hostů mělo zvýšení počtu ubytovaných cizinců v hlavním městě. Praha si tak upevnila dominantní postavení; v roce 2010 i v roce 2011 zde nocovalo 39 % všech hostů hromadných ubytovacích zařízení v ČR, přitom u cizinců byl tento podíl dokonce 65 %. Naproti tomu se od roku 2007 postupně snižoval počet hostů v Jihočeském, Ústeckém, Libereckém a Královéhradeckém kraji, ve Středočeském kraji dokonce od roku 2005. Změna trendu nastala v roce 2010 v šesti krajích a v roce 2011 se přidaly i ostatní kraje.

Z dlouhodobého pohledu se kvalita ovzduší zlepšuje; měrné emise tuhých látek však v roce 2010 vzrostly ve většině krajů a oxidu siřičitého v polovině krajů.

Pozitivní vývoj v letech 2008 a 2009 v oblasti emisí souvisí s poklesem průmyslové výroby včetně výroby elektřiny z hnědého uhlí. Na pokles produkce oxidů dusíku mimo to působilo i snižování intenzity dopravy. Ke snížení měrných emisí oxidů dusíku došlo v roce 2009 ve všech krajích a v roce 2010 vzrostly pouze v Moravskoslezském a Pardubickém kraji. Měrné emise oxidu siřičitého (SO₂) vzrostly v roce 2009 ve čtyřech krajích, v absolutním vyjádření zejména v Ústeckém a Plzeňském kraji, v roce 2010 však v obou krajích poklesly pod úroveň roku 2008. Opětovné hospodářské

oživení vedlo v roce 2010 k růstu emisí oxidu siřičitého v sedmi krajích, nejvýrazněji v Pardubickém kraji. Nejpříznivější situace z hlediska emisí SO₂ zůstává na Vysočině a v Jihomoravském kraji, emisí oxidů dusíku v Jihočeském a Libereckém kraji. Naproti tomu nejkritičtější situace z hlediska emisí oxidu siřičitého přetrvává v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, z hlediska emisí oxidů dusíku pak v Hlavním městě Praze a v Ústeckém kraji.

Královéhradecký kraj produkuje dlouhodobě nejméně odpadu na obyvatele.

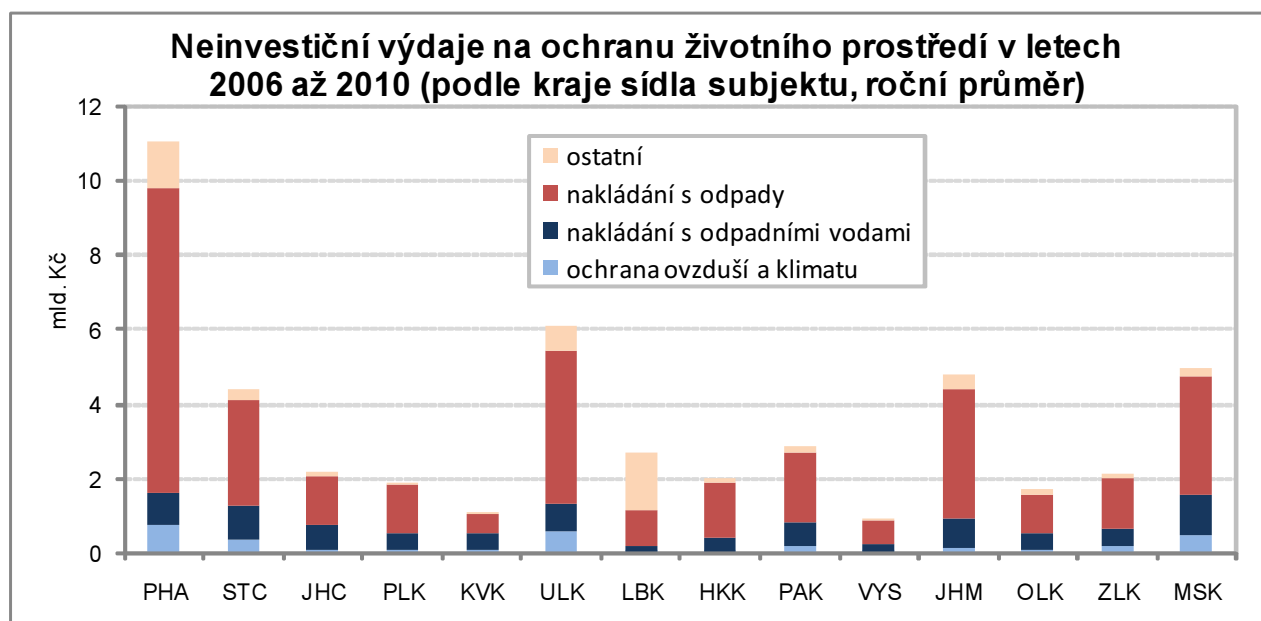
Na rozdíl od snížení produkce podnikového odpadu v roce 2009 v souvislosti s poklesem průmyslové a stavební výroby se produkce komunálního odpadu zvyšovala. Relativně největšími producenty komunálního odpadu (v přepočtu na obyvatele) byly v průměru let 2006 – 2010 Středočeský a Ústecký kraj. Nejnižší objem komunálního odpadu na obyvatele byl v tomto období zjištěn v Královéhradeckém kraji, tedy kraji s dlouhodobě nejvyšším podílem odděleně sbíraných složek komunálního odpadu. Naproti tomu Středočeský, Ústecký a Jihomoravský kraj mají podíl separovaného odpadu dlouhodobě podprůměrný.

V roce 2011 vzrostlo specifické množství vody fakturované domácnostem pouze v Praze, Jihomoravském a Moravskoslezském kraji.

Obdobně jako se od roku 2008 snižuje celkové množství fakturované vody dodané z vodovodů pro veřejnou potřebu, klesá i spotřeba vody v domácnostech. Meziroční pokles vody dodávané domácnostem byl v roce 2011 zaznamenán ve většině krajů, výjimkou bylo Hl. město Praha, Jihomoravský a Moravskoslezský kraj. Ve Středočeském kraji klesala v posledních pěti letech spotřeba vody nejpomaleji. Tento jev může být mimo jiné i projevem suburbanizace. Zatímco ještě v roce 2006 byla ve Středočeském kraji spotřeba vody na obyvatele 9 % pod republikovým průměrem, od roku 2010 je zde spotřeba již nadprůměrná. Nejvyšší spotřebu vody v domácnostech má Hlavní město Praha, průměr ČR na obyvatele zde byl v roce 2011 překročen o 18,7 %. Naproti tomu nejnižší množství vody fakturované domácnostem v přepočtu na 1 obyvatele mají ve Zlínském kraji a na Vysočině, což zřejmě souvisí s tím, že část domácností čerpá užitkovou vodu z vlastních studní.

Dlouhodobě bylo nejvíce investic na ochranu životního prostředí alokováno do Plzeňského kraje, v roce 2010 do Jihomoravského kraje.

Investiční výdaje na ochranu životního prostředí byly v průměru let 2006 – 2010 v přepočtu na 1 obyvatele nejvyšší v Plzeňském kraji a naopak nejnižší v Olomouckém a Karlovarském kraji (podle místa investice). V devíti krajích v roce 2010 (poslední dostupný údaj) meziročně objem investic vzrostl. Více prostředků bylo v roce 2010 vynaloženo na budování čistíren odpadních vod, postupně se snižuje objem prostředků vynakládaných na ochranu ovzduší. Nejvíce prostředků bylo na 1 obyvatele investováno v roce 2010 v Jihomoravském kraji.

Nejvíce neinvestičních výdajů je určeno na nakládání s odpady.

Zatímco investiční výdaje na ochranu životního prostředí v roce 2010 meziročně poklesly o 844 mil. Kč, vzrostly ve stejném období neinvestiční výdaje o 4,7 mld. Kč, nejvíce u subjektů v Ústeckém a Středočeském kraji. Nejvýraznější pokles neinvestičních výdajů (na polovinu) byl zaznamenán u subjektů z Pardubického kraje, a to především v oblasti nakládání s odpady. Právě do nakládání s odpady směřuje v posledních letech téměř ve všech krajích největší část neinvestičních výdajů. Výjimkou byl Liberecký kraj, kde bylo nejvíce neinvestičních výdajů použito na odstraňování dlouhodobých ekologických zátěží.

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel (‰)															
2006	0,1	0,2	0,6	0,3	-0,2	0,7	0,3	0,8	-0,4	0,2	0,7	-0,1	0,2	-0,5	-0,2
2007	1,0	0,8	1,7	1,1	0,8	1,7	1,2	1,7	1,0	1,1	1,0	0,5	0,7	0,3	0,6
2008	1,4	1,7	2,5	1,3	1,1	1,7	1,5	2,1	1,3	1,3	1,5	1,7	1,1	0,4	0,3
2009	1,0	1,7	2,0	0,9	1,0	0,9	0,9	2,0	0,6	1,2	0,7	1,4	0,7	-0,1	-0,0
2010	1,0	2,0	2,2	0,8	0,7	0,7	0,4	2,0	0,8	0,8	0,5	1,3	0,3	0,1	-0,2
2011	0,2	1,5	1,5	0,0	-0,6	-0,2	-0,2	1,0	-0,6	-0,1	0,1	0,8	-0,4	-1,0	-1,3
Přírůstek stěhování na 1 000 obyvatel (‰)															
2006	3,4	5,3	14,1	3,2	5,7	0,3	-0,2	3,3	2,7	3,2	1,1	2,1	0,9	0,0	-1,0
2007	8,1	19,2	20,6	4,1	10,9	7,6	8,4	5,6	3,7	6,0	3,0	6,5	2,2	1,3	-0,1
2008	6,9	15,5	21,3	3,6	14,0	1,3	4,2	5,6	2,9	6,1	1,9	4,1	-0,5	0,6	-0,1
2009	2,7	11,0	11,6	1,2	2,9	-3,4	-0,5	1,8	-0,8	1,0	-1,5	2,6	-0,8	-0,6	-2,3
2010	1,5	4,5	11,7	0,9	-0,4	-1,3	-0,6	0,1	-0,1	0,8	-1,3	1,3	-0,8	-1,2	-3,2
2011	1,6	4,6	9,8	0,6	1,4	-1,9	-0,3	0,6	-0,7	0,4	-0,7	1,5	-0,2	-0,8	-2,0
Živě narození mimo manželství (%)															
2006	33,3	30,0	29,7	33,0	34,0	51,1	48,3	38,1	31,8	30,0	24,9	27,8	33,4	23,5	38,1
2007	34,5	30,8	31,3	33,1	35,1	51,0	49,6	40,2	35,0	30,0	25,2	28,8	34,5	25,8	39,4
2008	36,3	32,6	33,2	35,6	37,3	53,9	50,2	40,3	35,9	32,6	29,0	30,6	36,7	27,9	41,7
2009	38,8	33,7	34,5	38,0	40,9	55,1	53,6	44,6	38,8	35,7	32,1	33,8	39,5	30,5	44,2
2010	40,3	35,3	36,9	40,4	41,7	58,5	54,4	45,5	40,8	38,1	33,7	35,8	39,9	31,9	44,2
2011	41,8	36,6	38,0	42,5	43,8	58,3	56,1	47,4	42,4	39,8	35,7	36,7	43,0	32,8	46,5
Index stáří (65 a více let / 0-14 let) (%)															
2006	100,2	128,8	95,5	97,7	105,5	88,4	83,0	89,0	103,7	98,1	97,4	106,1	100,3	103,7	93,5
2007	102,4	129,4	95,3	100,2	107,3	90,9	85,0	91,2	106,1	100,6	100,6	108,9	103,5	107,2	97,2
2008	105,1	130,0	95,6	103,2	110,1	93,7	87,6	94,1	109,6	103,7	104,5	112,3	107,1	110,8	101,2
2009	107,0	129,5	95,4	105,5	112,3	96,3	90,0	96,0	111,7	106,2	107,5	114,2	109,4	113,6	104,3
2010	107,8	127,6	94,8	106,8	113,4	98,1	91,2	97,1	113,4	107,1	109,6	114,8	110,3	115,7	105,8
2011 ¹⁾	110,4	129,7	95,9	109,8	116,6	103,4	96,0	100,7	116,5	110,0	112,6	116,1	112,9	117,8	108,6
Naděje dožití mužů při narození (roky) - dvouleté průměry															
2006	73,2	75,2	73,0	73,7	73,4	72,3	71,2	73,0	74,4	73,4	73,9	73,2	73,2	72,6	71,9
2007	73,6	75,6	73,4	74,2	74,0	72,6	71,4	73,1	74,8	73,8	74,4	73,5	73,3	73,3	72,3
2008	73,8	75,9	73,8	74,3	74,4	72,8	71,7	73,3	75,0	74,2	74,5	74,1	73,5	73,4	72,3
2009	74,1	76,2	74,0	74,5	74,5	72,7	72,0	73,9	75,1	74,7	74,8	74,5	73,9	73,4	72,4
2010	74,3	76,3	74,3	74,8	74,9	72,7	72,3	74,4	75,2	74,8	75,1	74,7	74,0	73,5	72,6
2011	74,5	76,5	74,6	75,0	75,1	73,2	72,8	74,8	75,5	74,8	75,5	75,1	74,1	73,7	72,7
Naděje dožití žen při narození (roky) - dvouleté průměry															
2006	79,4	80,4	79,0	79,5	79,1	78,4	77,5	79,5	80,1	79,7	80,0	79,9	79,7	79,7	78,8
2007	79,8	80,7	79,6	79,9	79,6	78,8	78,1	79,4	80,0	79,5	81,1	80,3	79,9	80,2	79,3
2008	80,0	80,8	79,8	80,0	80,2	79,0	78,5	79,8	80,4	80,0	81,1	80,6	79,9	80,4	79,4
2009	80,1	80,8	79,9	80,1	80,2	79,1	78,5	80,1	80,6	80,5	81,0	80,8	80,0	80,5	79,4
2010	80,4	81,2	80,2	80,4	80,1	79,3	78,6	80,1	80,8	80,5	81,1	81,1	80,3	80,9	79,7
2011	80,7	81,7	80,6	80,8	80,4	79,5	78,7	80,8	81,3	80,3	81,3	81,5	80,7	81,3	79,9
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2006	3,1	8,7	3,6	2,0	2,8	5,3	3,2	3,1	2,4	1,5	1,4	2,5	1,3	1,1	1,6
2007	3,8	10,6	4,2	2,4	3,7	6,3	4,0	3,5	2,8	2,1	1,7	2,9	1,6	1,3	1,8
2008	4,2	11,5	4,9	2,6	4,9	6,6	4,2	4,0	3,0	2,4	1,9	3,1	1,5	1,4	2,0
2009	4,1	11,9	4,7	2,4	4,8	6,4	3,8	3,9	2,7	2,3	1,7	3,2	1,5	1,4	1,9
2010	4,0	11,8	4,6	2,4	4,4	6,4	3,7	3,8	2,7	2,3	1,6	3,1	1,5	1,4	1,8
2011	4,1	12,9	4,5	2,3	4,2	6,4	3,7	3,8	2,5	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9

¹⁾ promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2006	55,0	60,3	57,1	56,5	56,7	55,3	52,2	54,6	56,1	55,3	55,4	53,2	53,5	54,3	50,5
2007	55,6	60,3	57,6	57,7	56,8	56,3	51,8	54,2	56,2	55,4	56,9	54,5	53,9	55,7	51,8
2008	55,9	60,2	58,0	57,9	57,8	56,2	52,6	53,8	55,9	56,0	56,4	54,5	53,6	55,7	53,1
2009	54,8	60,7	57,0	56,3	55,8	54,5	51,5	52,8	53,5	54,1	54,6	53,5	53,0	53,0	52,0
2010	54,2	59,9	56,6	55,0	55,6	55,0	51,1	53,9	53,5	53,3	54,1	53,7	50,6	52,0	50,9
2011	54,4	59,2	56,9	55,4	56,3	54,8	51,9	53,3	53,3	54,3	53,5	53,4	51,7	53,0	51,4
Míra registrované nezaměstnanosti k 31. 12. (%) (MPSV)															
2006	7,7	2,7	5,3	5,7	5,6	9,2	13,8	7,0	6,3	6,9	7,1	8,8	9,0	7,8	12,6
2007	6,0	2,2	4,2	4,5	4,4	7,3	11,0	6,1	4,7	5,4	5,6	6,9	6,7	6,0	9,6
2008	6,0	2,1	4,5	4,8	5,0	7,6	10,3	7,0	4,8	6,0	6,3	6,8	6,9	6,1	8,5
2009	9,2	3,7	7,0	7,8	8,2	11,1	13,6	11,2	8,0	9,6	10,3	10,6	12,2	10,8	12,1
2010	9,6	4,1	7,7	8,5	8,2	11,4	13,9	10,5	8,4	9,9	10,7	10,9	12,5	10,7	12,4
2011	8,6	3,9	7,1	7,5	7,0	9,8	12,9	9,5	7,5	8,4	9,4	9,8	11,4	9,4	11,2
Dlouhodobá nezaměstnanost k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2006	3,4	0,7	1,9	1,9	2,1	4,2	7,4	2,7	2,2	2,5	2,9	3,9	3,8	3,4	6,8
2007	2,5	0,5	1,4	1,3	1,5	3,2	5,7	2,2	1,4	1,9	2,1	2,8	2,7	2,5	5,1
2008	1,8	0,4	1,0	1,0	1,2	2,5	4,1	1,8	0,8	1,5	1,7	2,2	2,0	1,9	3,6
2009	2,2	0,4	1,3	1,3	1,6	3,1	4,5	2,6	1,2	2,0	2,3	2,6	2,5	2,5	3,8
2010	3,1	0,9	2,1	2,1	2,4	4,2	5,5	3,6	1,9	2,9	3,4	3,6	4,3	3,8	4,9
2011	3,2	1,0	2,4	2,2	2,4	4,0	5,7	3,6	2,2	2,8	3,5	3,7	4,5	3,6	5,0
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2006	164,1	221,1	175,8	160,7	161,2	148,4	146,8	154,7	159,8	155,0	154,6	157,2	150,3	159,1	146,1
2007	174,4	230,6	187,1	168,1	172,9	156,1	153,0	163,0	168,9	165,3	165,7	171,2	160,6	168,5	157,1
2008	185,0	239,8	196,2	180,5	182,9	163,2	163,6	171,0	180,4	175,2	176,9	182,4	170,5	176,3	171,2
2009	186,8	239,0	196,1	180,3	186,7	171,8	171,6	176,6	182,0	175,0	176,5	184,7	171,8	173,8	173,8
2010	187,7	246,1	198,6	177,2	185,2	174,2	170,7	178,5	181,2	173,6	178,7	185,4	169,2	175,3	172,3
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Medián mezd (Kč) (MPSV, MF)															
2006	19 512	24 941	20 086	17 950	19 555	18 025	18 947	18 622	17 912	17 620	17 971	18 628	18 518	17 909	18 933
2007	20 908	26 090	21 891	19 312	20 921	19 380	20 211	20 521	19 327	18 927	19 737	19 969	19 992	19 238	20 365
2008	22 217	27 900	23 133	20 259	22 154	20 103	21 156	21 730	20 637	20 486	20 961	21 287	21 345	20 280	21 564
2009	22 229	28 386	23 158	19 984	22 191	19 875	21 487	21 855	20 670	20 828	20 435	21 621	21 296	20 017	21 144
2010	22 608	28 392	23 386	20 479	22 634	20 110	21 860	22 289	21 174	20 721	21 059	22 139	21 423	20 666	21 883
2011 ²⁾	21 826	26 896	22 570	20 594	21 453	19 229	20 581	21 084	20 338	20 636	20 461	21 238	20 805	20 336	21 603
Podíl zaměstnaných cizinců na pracovní síle k 31. 12. (%) (MPSV)															
2006	4,6	11,2	5,8	2,9	5,7	5,0	2,5	4,6	3,5	3,7	2,5	4,1	1,5	2,0	2,4
2007	5,6	13,0	6,9	3,7	8,3	5,8	3,1	5,4	4,6	6,2	3,1	4,6	1,9	2,3	2,6
2008	6,4	15,2	8,1	3,9	9,0	6,7	3,7	5,5	5,0	6,8	3,4	5,9	2,0	2,6	2,9
2009	5,6	13,6	7,2	3,1	7,1	5,8	3,3	5,0	4,2	4,2	2,2	5,4	1,7	2,2	2,7
2010	5,4	12,7	6,2	3,1	6,8	5,7	3,3	4,9	4,1	4,3	2,2	5,5	1,7	2,4	2,8
2011	5,4	14,1	6,1	3,2	6,4	5,5	3,3	4,9	4,0	4,1	2,2	4,7	1,9	2,4	3,0
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců plného starobního důchodu (%)³⁾ (ČSSZ)															
2006	19,7	12,0	17,8	19,4	23,9	21,0	22,3	17,2	19,1	23,0	25,9	18,8	20,1	20,5	23,0
2007	20,7	12,2	18,5	20,7	25,0	22,2	23,7	18,2	20,1	24,4	27,3	19,7	21,5	21,5	24,3
2008	21,6	12,4	19,2	21,8	25,9	23,3	25,0	19,3	21,2	25,5	28,5	20,4	22,9	22,3	25,6
2009	23,1	12,8	20,1	23,7	27,4	25,0	26,7	21,0	23,0	27,4	30,2	21,8	24,9	23,9	27,4
2010 ⁴⁾	24,3	12,9	21,1	25,0	28,5	26,0	27,8	22,5	24,5	29,0	31,8	22,9	26,6	25,5	28,9
2011 ⁴⁾	27,2	14,2	24,0	28,4	31,2	29,3	30,7	25,8	27,8	32,5	34,9	25,8	30,2	28,8	31,9

¹⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

²⁾ rok 2011 není srovnatelný s předchozími roky; na rozdíl od nich zahrnuje i data za podniky s 1-9 zaměstnanci, fyzické osoby a neziskové instituce

³⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; stav v prosinci

⁴⁾ v letech 2010 a 2011 výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Píseňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2006	326,6	687,1	306,2	294,8	310,8	243,9	267,4	265,5	276,9	273,0	273,3	297,1	241,0	265,6	271,6
2007	354,8	759,8	330,7	307,0	328,7	262,9	285,8	274,2	301,8	297,5	297,8	325,2	262,4	288,5	297,3
2008	369,0	797,5	341,3	308,5	315,3	264,0	295,5	276,9	313,5	300,5	296,3	347,4	275,4	313,4	314,6
2009	356,4	760,9	319,1	306,4	309,1	263,7	299,4	265,4	309,6	287,9	293,2	336,9	268,3	305,9	293,3
2010	359,0	777,0	322,8	306,8	306,6	259,6	299,4	268,5	308,9	283,7	292,7	336,0	271,0	301,4	297,2
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2006	83,8	221,9	79,7	62,8	103,2	56,4	62,7	53,3	46,9	47,4	53,7	80,4	54,4	57,5	63,5
2007	95,9	267,9	79,3	66,6	93,2	61,9	86,1	56,2	53,4	63,5	73,8	94,0	62,3	58,7	68,7
2008	98,9	281,9	74,8	67,7	75,6	67,4	81,0	75,7	54,3	70,9	57,5	95,8	62,1	59,0	85,7
2009	88,4	241,3	68,8	66,3	84,9	61,0	80,7	52,2	56,5	53,3	57,8	81,9	74,7	50,5	65,5
2010	87,8	207,2	66,7	77,9	77,5	73,0	105,3	54,3	54,2	65,1	59,9	78,6	72,7	55,3	69,9
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Zemědělská produkce na 1 ha obhospodařované půdy (tis. Kč)															
2006	28,7	30,4	25,7	24,6	14,0	26,8	19,5	32,6	31,1	31,2	34,9	29,8	27,3	26,9	
2007	33,4	36,9	29,8	29,2	15,3	29,0	22,5	37,3	36,0	37,7	40,1	34,5	32,1	30,2	
2008	33,5	37,4	29,7	29,7	16,8	30,9	22,5	36,9	36,6	36,1	40,5	33,3	33,2	29,8	
2009	27,6	30,8	24,4	24,7	13,3	24,1	18,7	31,2	30,9	29,2	33,2	26,9	27,1	24,9	
2010 ¹⁾	29,1	33,4	26,6	26,5	16,2	24,4	18,8	32,6	31,5	31,3	33,9	29,1	27,3	25,6	
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Vývoj tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (předchozí rok = 100)															
2006	112,5	113,6	110,3	108,1	124,7	105,5	111,1	114,0	101,5	118,4	122,5	109,1	115,0	114,3	109,5
2007	110,5	109,6	110,1	114,8	108,1	101,5	109,0	107,8	106,2	115,9	111,2	129,0	115,1	112,9	102,7
2008	101,0	106,3	92,3	112,5	104,6	102,6	110,4	92,5	93,3	95,2	94,2	99,6	99,2	100,5	108,8
2009	87,1	107,7	92,7	84,0	83,5	84,0	78,7	88,6	81,3	89,0	76,0	82,5	76,9	89,9	81,0
2010	110,6	94,6	111,1	98,5	111,5	105,7	118,8	109,2	115,9	121,0	112,8	105,1	98,2	105,1	126,8
2011	108,3	101,9	101,9	112,2	102,7	101,7	111,2	105,0	134,5	104,1	110,8	114,5	113,9	107,8	114,7
Stavební práce podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2006	29,0	57,6	24,6	27,3	32,8	28,0	27,1	19,5	24,4	23,6	24,1	29,7	25,1	20,1	21,6
2007	31,2	63,1	27,3	33,7	32,3	31,7	31,5	19,2	24,0	18,9	24,9	27,5	29,9	20,2	26,7
2008	32,0	64,6	26,6	34,4	30,1	31,3	27,8	22,7	21,3	25,8	24,6	32,5	24,2	22,1	29,5
2009	29,3	53,5	27,0	31,0	25,1	37,7	31,3	20,5	22,9	21,6	22,0	28,8	21,1	20,9	25,7
2010	25,7	46,2	19,6	27,3	23,1	36,2	27,4	19,6	17,6	17,9	17,2	26,5	19,9	20,7	24,9
2011	24,3	43,9	18,1	35,4	22,1	24,4	27,2	18,8	15,1	16,2	19,6	22,1	16,8	16,9	25,0
Zahájené byty na 1 000 obyvatel															
2006	4,3	6,7	7,2	4,3	4,1	2,5	2,2	3,7	3,7	4,5	3,4	5,2	2,8	2,9	2,3
2007	4,2	6,6	6,9	4,1	3,8	1,9	2,3	2,9	3,8	4,9	3,3	4,9	3,4	3,4	2,6
2008	4,2	5,6	7,8	4,5	4,3	2,5	2,2	3,7	4,3	3,4	3,1	3,7	3,6	2,7	3,1
2009	3,6	4,6	6,1	3,0	3,6	2,7	2,0	3,5	3,5	4,0	2,7	3,8	2,9	2,2	2,5
2010	2,7	2,3	5,1	2,8	3,6	2,0	1,5	2,6	2,3	2,4	2,2	3,0	1,8	2,1	2,0
2011	2,6	2,2	4,6	3,4	2,9	2,4	1,4	1,9	2,3	2,7	2,4	2,9	2,0	1,9	2,2
Vývoj počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (předchozí rok = 100)															
2006	102,9	100,8	99,6	107,6	104,0	113,6	101,9	104,5	101,0	107,2	104,8	101,2	103,8	104,0	102,2
2007	101,9	108,3	93,0	88,9	105,4	101,4	95,9	88,4	92,6	110,0	102,7	110,2	101,0	104,7	105,5
2008	99,0	102,3	93,2	95,6	94,8	100,1	97,4	99,2	99,3	93,0	94,5	100,6	98,1	93,4	99,6
2009	93,4	94,8	97,0	98,0	98,3	98,0	91,7	92,8	89,7	88,9	90,7	87,8	88,4	90,1	91,5
2010	101,9	109,1	97,8	97,4	101,1	100,7	86,2	96,9	99,3	98,8	93,7	100,1	100,1	103,2	90,0
2011	105,6	106,5	109,9	103,3	102,6	104,9	116,4	100,0	102,7	102,1	106,6	107,0	105,2	101,4	108,5

¹⁾ semidefinitivní údaje

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – vývoj životního prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Píseňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Kraj Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1-4 (t/km²)															
2006	2,7	4,6	2,1	1,0	1,5	5,1	13,4	1,1	1,7	3,1	0,4	0,6	1,1	1,8	5,5
2007	2,7	3,0	2,1	1,0	1,4	6,4	14,3	0,9	1,6	3,1	0,4	0,6	1,0	1,6	5,6
2008	2,2	3,6	2,1	1,0	1,2	3,0	11,2	1,0	1,5	2,9	0,4	0,6	0,8	1,4	4,3
2009	2,2	3,4	2,0	1,0	1,4	2,8	11,7	0,9	1,2	2,6	0,4	0,5	0,9	1,4	4,1
2010	2,2	3,1	2,1	1,0	1,0	2,9	10,9	0,8	1,3	2,9	0,4	0,5	0,8	1,2	4,1
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1-4 (t/km²)															
2006	3,6	19,2	3,7	1,4	1,9	3,6	13,2	1,6	2,0	4,1	2,1	2,7	2,3	2,1	5,9
2007	3,6	18,1	3,8	1,4	1,9	3,7	13,1	1,6	2,0	4,6	2,1	2,7	2,3	2,1	6,0
2008	3,4	17,3	3,6	1,4	1,8	3,6	11,9	1,5	1,9	3,9	2,0	2,7	2,2	2,1	5,3
2009	3,2	16,3	3,4	1,3	1,6	3,3	11,8	1,4	1,8	3,6	2,0	2,6	2,1	2,0	5,0
2010	3,0	13,9	3,2	1,2	1,6	3,2	10,8	1,3	1,7	3,6	1,8	2,4	2,0	1,9	5,1
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2006	296	280	343	289	306	302	319	277	279	291	305	283	283	288	287
2007	293	288	349	281	313	320	300	286	279	283	276	275	289	287	272
2008	305	299	357	276	283	305	343	315	281	288	294	281	316	283	302
2009	315	302	364	283	311	311	335	284	280	283	340	297	333	318	325
2010	317	297	416	342	239	301	307	282	267	342	302	296	307	298	335
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu (%)															
2006	10,8	12,5	8,1	9,1	14,4	7,2	8,6	12,0	17,1	12,2	13,3	9,6	10,8	11,8	9,4
2007	12,8	14,1	9,5	10,5	18,2	11,9	8,9	13,9	19,1	17,0	14,7	8,9	14,8	14,2	12,8
2008	14,3	15,0	11,1	12,1	14,3	9,6	13,1	19,6	21,4	20,0	15,0	10,8	16,0	14,0	15,3
2009	13,9	15,8	11,4	16,3	16,9	11,8	10,3	13,4	19,2	14,4	16,3	11,3	12,5	16,6	14,2
2010	15,9	16,0	11,6	17,5	18,6	14,2	13,5	13,3	18,4	.	16,7	12,5	14,3	16,5	15,8
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Podíl recyklovaného odpadu (vč. regenerace) z celkového nakládání s odpady (%)															
2006	17,6	10,2	14,2	24,8	18,9	8,3	6,4	7,5	5,2	30,3	9,6	35,3	24,6	18,7	21,5
2007	19,3	10,5	9,2	16,2	30,0	1,9	23,7	12,1	14,0	12,5	11,8	29,9	25,0	9,3	32,0
2008	18,6	17,2	8,6	22,1	27,5	11,8	9,4	7,4	14,2	10,2	8,2	24,2	11,6	17,5	30,0
2009	19,0	15,0	9,8	29,1	19,1	4,4	10,0	3,7	12,1	17,5	7,6	22,8	16,6	16,0	40,1
2010	17,6	10,0	13,0	21,9	17,1	9,1	9,7	4,3	12,0	7,9	6,2	25,3	19,4	12,2	32,7
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Specifické denní množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (l)															
2006	97,5	130,0	89,1	89,5	96,8	100,5	98,3	95,5	92,3	87,4	84,1	93,2	87,7	83,7	101,9
2007	98,5	128,7	92,5	92,0	99,8	97,6	97,3	98,3	91,2	90,1	84,6	97,2	87,8	83,8	101,8
2008	94,2	122,0	90,2	88,1	96,1	95,6	87,5	89,3	88,0	84,9	83,4	93,2	86,5	81,6	98,1
2009	92,5	114,1	88,5	86,8	93,1	90,7	85,0	89,9	87,7	84,3	82,4	94,1	87,2	79,6	98,3
2010	89,5	104,4	90,0	86,4	90,6	88,5	83,2	87,0	86,7	81,8	80,1	90,1	84,3	79,0	94,3
2011	88,6	105,2	89,3	85,7	83,4	84,3	81,7	86,5	82,7	80,9	79,8	91,3	83,7	78,5	94,4
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2006	2 189	2 478	4 619	1 033	1 842	1 740	2 270	917	1 771	2 866	2 510	1 852	1 180	1 355	1 866
2007	1 928	1 470	2 782	1 229	3 425	1 311	2 760	1 692	1 514	1 329	2 014	1 200	1 526	1 728	2 275
2008	1 949	1 396	2 802	1 418	3 330	2 025	1 845	2 249	2 395	1 629	1 661	2 090	1 102	1 279	1 925
2009	2 239	1 371	1 999	2 994	5 453	1 132	1 814	3 826	1 891	2 101	1 152	2 860	1 002	2 348	2 160
2010	2 153	2 177	2 246	2 403	1 994	1 391	2 555	2 089	1 386	2 235	1 511	2 709	1 371	2 357	2 288
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Tab. 2.1 Vybrané ukazatele za Karlovarský kraj - demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Obyvatelstvo k 31. 12. ¹⁾	osoby	304 602	307 449	308 403	307 636	307 444	303 165
v tom: muži		149 301	150 909	151 498	151 056	151 000	149 432
ženy		155 301	156 540	156 905	156 580	156 444	153 733
z toho podíl cizinců (bez azylantů)	%	5,3	6,3	6,6	6,4	6,4	6,4
Sňatky	počet	1 573	1 737	1 514	1 336	1 280	1 238
Rozvody	počet	1 108	1 111	1 155	1 110	1 028	891
Rozvody na 100 sňatků	počet	70,4	64,0	76,3	83,1	80,3	72,0
Živě narození	osoby	3 201	3 438	3 562	3 425	3 313	3 014
z toho mimo manželství	%	51,1	51,0	53,9	55,1	58,5	58,3
Úhrnná plodnost ²⁾		1,369	1,470	1,533	1,497	1,488	1,431
Potraty	počet	1 597	1 584	1 615	1 441	1 420	1 280
z toho umělá přerušeni těhotenství		1 070	1 015	1 083	935	938	879
Potraty na 100 narozených	počet	49,7	45,8	45,2	42,0	42,7	42,3
Zemřelí celkem	osoby	2 976	2 920	3 023	3 150	3 097	3 080
z toho podle příčin smrti:							
nemoci oběhové soustavy		1 442	1 276	1 416	1 495	1 415	1 394
novotvary		824	855	890	911	865	860
Přirozený přírůstek	osoby	225	518	539	275	216	-66
Přistěhovalí celkem	osoby	3 476	6 108	4 871	3 056	2 971	2 402
z toho z ciziny		1 744	3 775	2 964	1 129	1 007	756
Vystěhovalí celkem	osoby	3 373	3 779	4 456	4 098	3 379	2 975
z toho do ciziny		258	225	391	184	369	212
Přírůstek stěhováním celkem	osoby	103	2 329	415	-1 042	-408	-573
z toho s cizinou		1 486	3 550	2 573	945	638	544
Celkový přírůstek	osoby	328	2 847	954	-767	-192	-639
Na 1 000 obyvatel středního stavu:							
živě narození	‰	10,5	11,2	11,5	11,1	10,8	9,9
zemřelí	‰	9,8	9,6	9,8	10,2	10,1	10,1
přirozený přírůstek	‰	0,7	1,7	1,7	0,9	0,7	-0,2
přistěhovalí	‰	11,4	20,0	15,8	9,9	9,7	7,9
vystěhovalí	‰	11,1	12,4	14,4	13,3	11,0	9,8
přírůstek stěhováním	‰	0,3	7,6	1,3	-3,4	-1,3	-1,9
celkový přírůstek	‰	1,1	9,3	3,1	-2,5	-0,6	-2,1
Mrtvorozenost	‰	4,7	4,9	2,8	2,6	3,3	4,0
Kojenecká úmrtnost	‰	2,2	5,8	3,1	4,1	4,5	6,0
Novorozenecká úmrtnost	‰	1,6	4,1	2,0	2,0	3,3	4,6
Obyvatelstvo k 31. 12. ve věku ¹⁾ :							
0-14 let	osoby	45 314	45 168	44 939	44 911	45 116	44 616
%	%	14,9	14,7	14,6	14,6	14,7	14,7
15-64 let	osoby	219 223	221 243	221 345	219 497	218 067	212 394
%	%	72,0	72,0	71,8	71,3	70,9	70,1
65 a více let	osoby	40 065	41 038	42 119	43 228	44 261	46 155
%	%	13,2	13,3	13,7	14,1	14,4	15,2
Průměrný věk k 31. 12. ¹⁾	roky	39,4	39,6	39,8	40,1	40,4	40,9
v tom: muži		38,0	38,2	38,4	38,7	38,9	39,5
ženy		40,8	41,0	41,2	41,5	41,8	42,2
Index stáří (65 a více let / 0-14 let) ¹⁾	%	88,4	90,9	93,7	96,3	98,1	103,4
Index ekonomického zatížení (0-14 let + 65 a více let / 15-64 let) ¹⁾	%	38,9	39,0	39,3	40,2	41,0	42,7
Naděje dožití při narození (dvouleté průměry) ¹⁾							
muži	roky	72,25	72,59	72,85	72,71	72,70	73,23
ženy	roky	78,41	78,81	79,02	79,09	79,27	79,47
Naděje dožití ve věku 65 let (dvouleté průměry) ¹⁾							
muži	roky	14,01	14,46	14,53	14,34	14,57	14,86
ženy	roky	17,24	17,42	17,53	17,74	18,12	18,21

¹⁾ v roce 2011 promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

²⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15-49 let) neměnné

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Karlovarský kraj - sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL (VŠPS)							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	258,7	260,2	263,3	263,9	262,5	261,9
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	24,9	22,8	23,9	24,8	23,0	21,9
střední bez maturity	%	39,4	38,2	38,5	37,7	37,2	38,6
střední s maturitou	%	28,9	31,9	31,3	29,2	32,1	32,1
vysokoškolské	%	6,7	7,0	6,3	8,3	7,7	7,4
Pracovní síla	tis. osob	159,2	159,7	160,1	161,5	161,9	156,8
v tom: zaměstnaní v NH		143,0	146,6	148,0	143,9	144,4	143,4
z toho ženy		61,3	63,0	64,2	62,8	64,2	63,4
nezaměstnaní		16,2	13,2	12,2	17,6	17,5	13,4
z toho ženy		8,3	6,3	6,5	8,1	8,4	6,1
Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo	tis. osob	99,5	100,4	103,2	102,4	100,7	105,0
z toho: studující (vč. učňů)		20,5	22,1	21,4	20,3	20,1	22,0
důchodci		61,7	62,3	65,0	65,0	64,3	67,4
Zaměstnaní v NH podle sektorů:							
zemědělství	%	2,4	1,6	1,9	2,6	2,7	2,6
průmysl a stavebnictví	%	44,8	43,4	41,3	38,5	40,1	39,6
služby	%	52,8	55,0	56,8	58,9	57,1	57,9
Zaměstnaní v NH podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci	%	83,8	83,2	82,6	85,2	85,4	84,6
zaměstnavatelé	%	4,4	4,6	4,3	4,2	3,4	3,0
pracující na vlastní účet	%	11,3	11,6	12,2	9,7	10,7	12,0
Míra ekonomické aktivity	%	61,5	61,4	60,8	61,2	61,7	59,9
v tom: muži		71,5	71,7	69,8	70,6	69,9	68,6
ženy		52,2	51,7	52,3	52,3	53,8	51,7
Míra zaměstnanosti	%	55,3	56,3	56,2	54,5	55,0	54,8
v tom: muži		65,1	66,2	65,4	63,1	62,8	62,8
ženy		46,0	47,0	47,5	46,4	47,6	47,2
Míra nezaměstnanosti	%	10,2	8,2	7,6	10,9	10,8	8,5
v tom: muži		8,8	7,6	6,3	10,5	10,2	8,4
ženy		11,9	9,1	9,2	11,4	11,5	8,7
NEZAMĚSTANOST k 31. 12. (MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání evidovaní úřady práce	osoby	16 221	12 975	13 437	19 337	19 922	17 447
z toho: ženy		7 949	6 462	6 577	9 137	9 232	8 396
absolventi škol a mladiství		1 042	757	918	1 211	1 173	1 071
osoby se zdravotním postižením		1 946	1 682	1 650	1 777	1 762	1 644
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti dosažitelní		4 156	3 607	4 451	5 616	5 234	3 714
dosazitelní		15 499	12 357	12 900	19 016	19 515	16 956
v tom podle věku:							
15-24 let		3 147	2 237	2 702	3 861	3 763	3 440
25-34 let		3 831	2 832	2 971	4 477	4 454	3 766
35-44 let		3 193	2 666	2 698	4 028	4 266	3 894
45-54 let		4 057	3 317	3 111	4 315	4 477	3 924
55 a více let		1 993	1 923	1 955	2 656	2 962	2 423
průměrný věk	roky	38,8	39,9	39,0	38,7	39,1	38,9
v tom podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	osoby	7 712	6 280	6 324	8 267	8 550	7 570
střední bez maturity	osoby	5 902	4 528	4 825	7 592	7 705	6 629
střední s maturitou	osoby	2 349	1 945	2 017	3 092	3 271	2 838
vysokoškolské	osoby	258	222	271	386	396	410
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby	3 417	2 544	3 332	5 891	7 097	6 490
vysoce kvalifikovaní (třídy 1 - 3)		1 003	829	1 074	1 873	2 187	1 532

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Karlovarský kraj - sociální vývoj

pokračování

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		2 414	1 715	2 258	4 018	4 910	4 958
manuální pracovníci	osoby	7 095	5 494	6 629	10 799	12 310	10 315
kvalifikovaní (třídy 6 - 8)		2 643	1 930	2 250	4 520	5 135	4 143
nekvalifikovaní (třída 9)		4 452	3 564	4 379	6 279	7 175	6 172
z toho podle délky evidence:							
do 3 měsíců	osoby	4 293	3 806	4 833	5 640	6 123	4 933
3-6 měsíců	osoby	2 539	1 982	2 463	3 844	3 234	2 935
6-12 měsíců	osoby	2 395	1 853	1 960	4 515	3 335	2 655
od 1 roku do 2 let	osoby	2 276	1 587	1 290	2 590	3 750	2 837
více než 2 roky	osoby	4 718	3 747	2 891	2 748	3 480	4 087
Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti	Kč	4 420	4 763	5 145	5 390	5 431	5 410
Míra registrované nezaměstnanosti	%	9,2	7,3	7,6	11,1	11,4	9,8
v tom: muži		8,3	6,5	6,9	10,4	10,9	9,2
ženy		10,3	8,4	8,5	11,9	12,0	10,7
Dlouhodobá nezaměstnanost ¹⁾	%	4,2	3,2	2,5	3,1	4,2	4,0
Volná pracovní místa	počet	2 354	3 167	2 087	830	748	1 088
Uchazeči na 1 volné pracovní místo	počet	7	4	6	23	27	16
ZAMĚSTNANOST CIZINCŮ							
Zaměstnaní cizinci k 31. 12.	osoby	8 492	9 754	11 293	9 936	9 728	9 498
z toho ze zemí EU ²⁾		6 248	6 953	8 501	7 621	7 369	7 105
v tom podle postavení na trhu práce:							
evidovaní na úřadech práce	osoby	3 237	4 052	4 719	3 711	3 703	3 759
z toho ženy		1 473	1 805	2 156	1 803	1 898	1 953
s platným živnostenským oprávněním	osoby	5 255	5 702	6 574	6 225	6 025	5 739
z toho ženy		1 870	2 034	2 290	2 196	2 139	2 125
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	45 191	47 692	50 362	52 895	53 592	.
na 1 obyvatele	Kč	148 376	156 050	163 208	171 758	174 215	.
průměr ČR = 100	%	90,4	89,5	88,2	91,9	92,8	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD³⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	20 778	22 099	22 848	22 926	22 498	21 723
v tom: muži		23 196	24 698	25 626	25 604	25 021	23 799
ženy		17 549	18 457	19 227	19 573	19 705	19 465
Medián mezd	Kč	18 025	19 380	20 103	19 875	20 110	19 229
v tom: muži		19 925	21 542	22 661	21 931	22 655	21 182
ženy		16 046	16 724	17 437	17 391	17 487	17 370
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA							
Přiznané dávky celkem	počet	1 014 406	914 970	634 728	575 468	525 327	.
z toho přídavek na dítě		644 060	606 288	360 666	301 363	247 765	.
Hodnota vyplacených dávek celkem	tis. Kč	1 097 132	1 535 497	1 347 504	1 333 017	1 334 073	.
z toho přídavek na dítě		346 609	321 818	211 340	172 883	149 026	.
Hodnota vyplacených dávek státní sociální podpory na 1 obyvatele	Kč	3 602	5 024	4 367	4 329	4 337	.
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci)							
Příjemci důchodů celkem	počet	72 707	73 893	75 064	76 523	77 343	79 817
z toho ženy		45 164	45 759	46 384	47 094	47 317	48 463
Příjemci starobního důchodu celkem ⁴⁾	počet	40 886	41 968	43 086	44 483	47 189	49 846
z toho ženy		23 321	23 999	24 533	25 155	26 259	27 564

¹⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

²⁾ v letech 2006 - 2007 mimo EU 25, v letech 2008 - 2011 mimo EU 27

³⁾ Zdroj: MPSV ČR (Informační systém o průměrném výdělku) a MF ČR (Informační systém o platu a služebním příjmu); rok 2011 není srovnatelný s předchozími roky, na rozdíl od nich zahrnuje i data za podniky s 1-9 zaměstnanci, fyzické osoby a neziskové instituce

⁴⁾ příjemci tzv. "sólo" starobních důchodů - bez souběhu s vdovským nebo vdovečským důchodem; od 1. 1. 2010 jsou do počtu příjemců starobních důchodů zahrnuti i příjemci invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Karlovarský kraj - sociální vývoj

dokončení

	Měříci jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Příjemci předčasného starobního důchodu ⁵⁾	počet	8 604	9 303	10 033	11 117	11 849	14 138
z toho ženy		5 073	5 503	5 908	6 542	6 904	8 044
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem ⁶⁾	%	21,0	22,2	23,3	25,0	26,0	29,3
v tom: muži		20,1	21,1	22,2	23,7	24,7	28,6
ženy		21,8	22,9	24,1	26,0	27,0	30,0
Průměrná měsíční výše důchodu celkem	Kč	7 922	8 459	9 317	9 682	9 756	10 154
v tom: muži		8 477	9 035	9 934	10 356	10 440	10 862
ženy		7 584	8 105	8 935	9 262	9 322	9 697
důchodu celkem (sólo)	Kč	8 073	8 607	9 475	9 855	9 925	10 330
v tom: muži		9 074	9 669	10 572	11 003	11 051	11 479
ženy		7 319	7 812	8 645	8 973	9 028	9 401
celkem (sólo) na mzdovém mediánu	%	44,8	44,4	47,1	49,6	49,4	53,7
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	725 358	767 090	685 391	512 495	417 784	373 719
z toho dávky:							
nemocenské		601 645	620 972	539 189	374 252	287 072	246 104
peněžitá pomoc v mateřství		99 769	121 668	123 172	120 920	121 161	112 265
ošetřovné		23 810	24 352	22 849	17 200	9 495	15 229
ZDRAVOTNICTVÍ							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	počet	1 099	1 159	1 198	1 193	1 193	1 273
z toho lékaři v nestátních zařízeních		1 069	1 128	1 169	1 170	1 169	1 249
Lékaři na 1 000 obyvatel	počet	3,6	3,8	3,9	3,9	3,9	4,2
Nemocnice		5	5	5	5	5	5
lůžka	počet	1 710	1 678	1 667	1 656	1 613	1 514
hospitalizovaní pacienti	tis. osob	57 607,0	57 419,0	55 285,6	54 988,0	54 646,0	53 934,5
průměrná ošetřovací doba	dny	7,6	7,4	7,1	7,1	6,8	6,7
využití lůžek	dny	255	249	235	233	227	233
ŠKOLSTVÍ							
Děti, žáci a studenti k 30. 9.	počet						
mateřských škol		8 151	8 164	8 346	8 617	8 916	9 278
základních škol		26 684	25 600	24 670	23 727	23 235	22 899
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		14 962	14 760	14 426	14 198	13 711	12 868
vyšších odborných škol (denní studium)		234	271	291	348	402	414
Studenti vysokých škol k 31. 12.	počet						
s trvalým bydlištěm v kraji		5 738	6 354	6 997	7 448	7 391	7 246
s místem výuky v kraji		1 754	1 942	1 988	1 981	1 836	1 576
z toho v prezenčním studiu	%	38,5	42,2	42,4	45,0	44,0	41,1
Absolventi vysokých škol s místem výuky v kraji	počet	284	363	486	450	497	490
KRIMINALITA, NEHODY							
Zjištěné trestné činy	počet	9 476	10 580	9 030	8 834	7 939	8 110
na 1 000 obyvatel		31,1	34,6	29,3	28,7	25,8	26,7
Objasněné trestné činy	počet	5 620	5 927	5 265	5 622	5 079	5 330
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	počet	31	27	34	34	24	21

⁵⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu (sólo) podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁶⁾ v letech 2010 a 2011 výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Karlovarský kraj - ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	74 284	80 355	81 467	81 213	79 845	.
Vývoj HDP ve stálých cenách (předchozí rok = 100)	%	101,5	103,2	97,4	97,4	99,1	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	Kč	243 895	262 925	264 007	263 710	259 560	.
průměr ČR = 100	%	74,7	74,1	71,5	74,0	72,3	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	Kč	502 659	549 271	547 728	566 352	563 698	.
průměr ČR = 100	%	74,7	76,3	74,1	77,9	75,5	.
Hrubá přidaná hodnota (HPH)	mil. Kč	67 295	72 496	73 666	73 204	72 008	.
v tom sektory:							
primární	%	3,0	2,8	1,9	2,0	2,2	.
sekundární	%	38,2	41,9	39,1	39,5	40,4	.
terciární	%	58,8	55,3	58,9	58,5	57,5	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	17 191	18 918	20 804	18 774	22 442	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	Kč	56 443	61 899	67 420	60 962	72 954	.
průměr ČR = 100	%	67,4	64,6	68,2	69,0	83,1	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) podle místa pracoviště ¹⁾	osoby	147 782	146 294	148 735	143 396	141 646	.
z toho zaměstnanci		123 400	120 490	121 373	121 327	122 629	.
NÁKLADY PRÁCE							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	23 137	25 342	28 033	26 594	27 541	.
z toho: přímé náklady		16 635	18 085	20 322	19 298	19 901	.
sociální požitky		312	326	319	232	281	.
sociální náklady a výdaje		6 014	6 717	7 227	6 873	7 153	.
personální náklady a výdaje		199	227	226	209	230	.
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na vědu a výzkum celkem	mil. Kč	71	78	98	92	106	.
z toho: mzdové		40	34	58	62	58	.
financované z veřejných zdrojů		7	11	38	3	5	.
Zaměstnanci ve vědě a výzkumu celkem	přep. os.	94	70	136	107	94	.
z toho výzkumní pracovníci		36	39	106	62	57	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE							
Domácnosti používající: ²⁾							
osobní počítač	%	34,4	41,3	46,4	53,3	58,4	.
internet	%	23,6	31,1	38,8	47,4	54,7	.
REGISTR EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ							
Registrované subjekty k 31. 12.	počet	76 814	77 780	80 802	80 979	82 322	83 396
z toho fyzické osoby		60 113	59 375	60 216	59 860	60 521	61 187
z toho živnostníci		54 881	54 281	55 179	56 872	57 584	58 282
Z celku jednotky typu podnik k 31. 12. ³⁾	počet	35 613	34 164	38 274	37 689	38 508	38 700
z toho fyzické osoby		27 312	25 817	27 353	27 769	27 612	28 063
z toho živnostníci		24 604	23 193	24 745	25 722	25 363	25 789
Vzniklé subjekty	počet	2 651	3 579	4 478	3 252	3 030	2 971
z toho fyzické osoby		1 549	1 722	2 121	2 050	2 233	2 195
z toho živnostníci		1 496	1 677	2 075	1 966	2 082	2 142
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Zemědělská produkce celkem ⁴⁾	mil. Kč	1 419	1 657	1 698	1 339	1 610	.
z toho: rostlinná produkce		661	966	887	705	887	.
živočišná produkce		685	609	744	577	662	.
Obhospodařovaná zemědělská půda	ha	101 098	108 102	101 252	100 762	99 446	98 993
z toho orná		42 289	41 524	38 202	36 924	35 110	34 947
Sklizeň: obilovin	t	85 814	102 745	114 539	95 822	86 669	106 706
brambor	t	5 309	5 805	4 396	2 265	3 217	3 532

¹⁾ odhad celkového počtu zaměstnaných podle metodiky ESA95 (Evropský systém účtů 1995)

²⁾ tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2010 je vypočten z dat roku 2009, 2010 a 2011)

³⁾ subjekt, který podle statistického zjišťování nebo administrativních zdrojů vykazuje ekonomickou aktivitu

⁴⁾ v roce 2010 semidefinitivní výsledky

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Karlovarský kraj - ekonomický vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Stavy hospodářských zvířat							
k 1. 4. následujícího roku: skot	počet	35 753	39 049	38 316	39 888	40 075	40 444
prasata	počet	26 825	16 891	12 833	12 020	10 523	1 646
drůbež	počet	262 239	236 717	219 546	224 278	203 617	233 105
Výroba masa v jatečné hmotnosti celkem (bez drůbežího)	t	4 078	2 153	452	399	439	577
z toho: hovězí (včetně telecího)		768	592	365	335	377	511
vepřové		3 308	1 560	85	61	60	61
Výroba mléka	tis. l	39 256	34 702	45 553	41 937	49 274	46 587
Snáška vajec (konzumních)	tis. ks	33 038	33 604	28 456	32 021	32 575	34 518
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	1 053	1 287	1 233	1 173	1 030	926
Těžba dřeva	m ³ b. k.	934 658	1 061 103	703 364	705 655	755 688	800 852
z toho nahodilá živelní		585 278	986 812	378 962	154 374	300 713	356 495
PRŮMYSL							
(za subjekty se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	90	86	89	88	84	77
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy celkem	mil. Kč	37 265	37 817	38 792	32 599	34 465	35 042
na 1 zaměstnance	tis. Kč	1 476	1 523	1 581	1 584	1 666	1 724
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	25 250	24 828	24 540	20 582	20 685	20 322
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	17 639	18 830	20 690	22 252	22 427	22 995
STAVEBNICTVÍ							
(za subjekty s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)							
Průměrný počet subjektů	počet	21	19	16	17	18	15
Základní stavební výroba celkem	mil. Kč	1 407	1 541	1 642	2 015	2 144	1 557
na 1 zaměstnance	tis. Kč	921	1 098	1 292	1 495	1 403	1 112
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	1 527	1 403	1 271	1 348	1 528	1 400
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	16 786	18 122	19 869	20 081	22 070	24 324
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby celkem ⁵⁾	mil. Kč	8 538	9 678	9 662	11 596	11 131	7 413
z toho pro veřejné zadavatele		5 026	4 057	5 372	7 768	7 190	4 279
STAVEBNÍ POVOLENÍ A OHLÁŠENÍ							
Orientační hodnota staveb celkem	mil. Kč	7 152	7 427	10 585	8 342	7 522	6 802
z toho: budov (bytových a nebytových)		5 323	4 772	5 689	4 637	4 384	4 160
na ochranu životního prostředí		458	546	740	656	955	497
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	1 865	2 303	3 308	2 643	2 518	2 237
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty	počet	760	588	769	845	608	728
z toho v rodinných domech		412	358	512	492	337	338
Dokončené byty	počet	638	543	628	512	866	626
z toho v rodinných domech		262	320	397	417	479	433
Průměrná hodnota 1 m ² obytné plochy dokončeného bytu							
v rodinném domě	Kč	30 898	30 483	31 902	32 948	32 736	36 247
v bytovém domě	Kč	33 170	37 531	34 078	28 037	57 184	48 832
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení k 31. 12.	počet	429	427	417	400	387	398
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních	počet	28 874	28 586	29 425	29 149	28 095	28 678
Hosté celkem	osoby	669 905	679 102	679 996	666 094	670 457	703 143
z toho ze zahraničí		479 742	472 635	475 277	456 726	458 499	478 238
Průměrná doba pobytu	dny	7,5	7,5	7,5	7,3	7,3	7,2
z toho hostů ze zahraničí		7,6	7,7	8,0	7,7	7,7	7,7

⁵⁾ za subjekty s 20 a více zaměstnanci

Tab. 2.4 Vybrané ukazatele za Karlovarský kraj - vývoj životního prostředí

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda k 31. 12.	ha	124 415	124 247	124 109	123 914	123 956	124 061
z toho: orná půda		56 087	55 311	54 649	54 335	53 970	54 097
zahrad a ovocné sady		3 626	3 638	3 636	3 635	3 629	3 627
trvalé travní porosty		64 701	65 298	65 825	65 944	66 357	66 337
Nezemědělská půda k 31. 12.	ha	207 041	207 207	207 335	207 531	207 481	207 393
z toho: lesní pozemky		143 381	143 429	143 449	143 571	143 652	143 843
zastavěné plochy a nádvoří		3 241	3 212	3 189	3 208	3 197	3 176
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ (MZe)							
Ekologičtí zemědělci	počet	108	119	146	178	198	211
Výměra půdy v ekologickém zemědělství	ha	46 159	47 952	48 195	50 037	54 089	60 636
Výměra půdy v přechodném období	ha	4 696	5 334	6 286	7 799	6 647	4 591
Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové výměře zemědělské půdy	%	40,9	42,9	43,9	46,7	49,0	52,6
VODOVODY A KANALIZACE							
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	100,5	97,6	95,6	90,7	88,5	84,3
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	91,6	92,8	90,4	91,1	91,4	93,3
z toho na kanalizaci s koncovou ČOV		90,7	91,4	89,6	90,2	90,6	92,5
Podíl čištěných odpadních vod	%	99,4	98,9	99,6	99,3	99,6	99,6
OVZDUŠÍ							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1-4) ¹⁾	t/km ²	0,70	0,70	0,64	0,61	0,64	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,25	0,21	0,13	0,17	0,17	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,23	0,23	0,22	0,23	0,22	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1-4)	t/km ²	5,12	6,36	2,98	2,76	2,92	.
z toho velké stacionární zdroje (REZZO 1)		4,87	6,15	2,72	2,58	2,66	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1-4)	t/km ²	3,62	3,71	3,56	3,32	3,20	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		2,62	2,68	2,52	2,34	2,34	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,88	0,90	0,94	0,91	0,78	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1-4)	t/km ²	3,05	3,18	3,03	2,80	2,43	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,30	0,42	0,41	0,37	0,36	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,95	2,03	1,84	1,73	1,27	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele	kg	1 509	937	775	580	556	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	302	320	305	311	301	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	7,2	11,9	9,6	11,8	14,2	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	21,7	38,2	29,3	36,6	42,7	.
Nakládání s odpady celkem	tis. t	580	431	389	261	278	.
z toho nebezpečné odpady	%	5,4	7,1	6,9	7,8	6,2	.
Podíl využitých odpadů	%	16,9	24,2	43,3	18,7	30,6	.
z toho recyklovaných (vč. regenerace)		8,3	1,9	11,8	4,4	9,1	.
Podíl odstraněných odpadů	%	24,8	25,1	25,4	38,8	31,7	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 740	1 311	2 025	1 132	1 391	.
Investice na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	464 813	316 418	349 736	245 986	374 201	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	19,6	30,8	26,7	14,6	45,0	.
nakládání s odpadními vodami	%	58,8	45,9	46,7	59,9	37,1	.
nakládání s odpady	%	18,3	15,7	24,9	14,9	10,5	.
Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	1 120 907	758 165	1 219 557	1 257 300	1 005 941	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	5,2	6,4	12,8	11,1	13,9	.
nakládání s odpadními vodami	%	29,4	39,4	49,0	40,7	36,9	.
nakládání s odpady	%	63,4	51,1	37,2	46,5	45,5	.

¹⁾ od roku 2007 včetně emise z chovů hospodářských zvířat, od roku 2008 navíc včetně emise ze stavebních činností

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Karlovarského kraje

	Rok, roční průměr	Kraj celkem	v tom okresy		
			Cheb	Karlovy Vary	Sokolov
Obyvatelstvo k 31. 12.	2006	304 602	93 735	117 754	93 113
	2011 ¹⁾	303 165	92 989	118 452	91 724
z toho cizinci (bez azylantů) (%)	2006 ²⁾	5,3	7,4	6,3	1,9
	2011	6,4	8,1	7,8	2,8
Přírůstek na 1 000 obyvatel: přirozenou měnou	2006-08	1,4	2,0	0,5	1,9
	2009-11	0,5	1,2	-0,6	1,1
stěhováním	2006-08	3,1	6,3	5,5	-3,1
	2009-11	-2,2	-1,9	-2,2	-2,5
Podíl obyvatel k 31. 12. ve věku (%):					
0-14 let	2006	14,9	14,9	14,1	15,8
	2011 ¹⁾	14,7	15,2	13,9	15,3
15-64 let	2006	72,0	72,4	71,5	72,2
	2011 ¹⁾	70,1	70,0	69,7	70,5
65 a více let	2006	13,2	12,6	14,5	12,0
	2011 ¹⁾	15,2	14,8	16,3	14,2
Průměrný věk k 31. 12.	2006	39,4	39,2	40,3	38,4
	2011 ¹⁾	40,9	40,6	41,8	40,0
Index stáří (%) (65 a více let / 0-14 let)	2006	88,4	84,6	103,0	75,7
	2011 ¹⁾	103,4	97,7	117,4	92,9
Index ekonomického zatížení (%) (0-14 let + 65 a více let / 15-64 let)	2006	38,9	38,1	39,9	38,6
	2011 ¹⁾	42,7	42,8	43,4	41,8
Uchazeči o zaměstnání celkem k 31. 12.	2006	16 221	4 127	6 153	5 941
	2011	17 447	4 509	6 658	6 280
z toho:					
ženy	2006	7 949	1 946	2 982	3 021
	2011	8 396	2 163	3 141	3 092
absolventi škol a mladiství	2006 ²⁾	1 042	230	377	435
	2011	1 071	211	395	465
osoby se zdravotním postižením	2006	1 946	480	698	768
	2011	1 644	430	621	593
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2006 ²⁾	4 156	1 326	1 529	1 301
	2011	3 714	1 056	1 477	1 181
dosažitelní	2006	15 499	3 955	5 773	5 771
	2011	16 956	4 430	6 463	6 063
Podíl uchazečů o zaměstnání z celkového počtu uchazečů k 31. 12. (%):					
ve věku 50 a více let	2006	26,7	28,7	29,3	22,6
	2011	25,8	27,6	27,5	22,8
evidovaných 12 a více měsíců	2006	43,1	30,7	47,1	47,6
	2011	39,7	32,6	41,9	42,4
Míra registrované nezaměstnanosti k 31. 12. (%)	2006	9,20	7,46	8,87	11,46
	2011	9,83	7,97	9,57	12,29
v tom: muži	2006	8,34	6,97	8,18	10,01
	2011	9,16	7,55	8,96	11,25
ženy	2006	10,32	8,09	9,76	13,36
	2011	10,67	8,49	10,35	13,59
Dlouhodobá nezaměstnanost k 31. 12. (%) ³⁾	2006	4,2	2,4	4,5	5,6
	2011	4,0	2,6	4,1	5,4

¹⁾ promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

²⁾ údaje za rok 2006 nejsou přepočteny na území okresů platné od 1. ledna 2007

³⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Karlovarského kraje

dokončení

	Rok, roční průměr	Kraj celkem	v tom okresy		
			Cheb	Karlovy Vary	Sokolov
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem - stav v prosinci (%) ⁴⁾	2006 ²⁾	21,0	23,7	17,2	23,9
	2011	29,3	32,2	25,2	32,0
v tom: muži	2006 ²⁾	20,1	23,1	16,7	21,9
	2011	28,6	33,2	25,0	28,8
ženy	2006 ²⁾	21,8	24,1	17,5	25,5
	2011	30,0	31,5	25,4	34,7
Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel	2006 ²⁾	31,1	30,7	34,2	27,4
	2011	26,7	27,2	27,5	25,2
z toho násilné a mravnostní	2006 ²⁾	2,4	2,0	2,1	3,3
	2011	2,7	2,6	2,6	3,0
Soukromí podnikatelé (živnostníci) - počet vzniklých na 1 000 obyvatel	2006-08 ²⁾	5,7	5,9	6,1	5,1
	2009-11	6,7	6,4	7,3	6,4
Podíl zaměstnaných cizinců na pracovní síle k 31. 12. (%)	2006 ²⁾	5,0	7,6	5,4	2,0
	2011	5,5	8,0	6,1	1,9
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč) ⁵⁾	2006-08 ²⁾	30,3	17,9	51,8	15,2
	2009-11	32,8	19,5	51,9	21,7
Počet bytů na 1 000 obyvatel: zahájených	2006-08 ²⁾	2,3	3,2	2,5	1,1
	2009-11	2,4	2,9	3,1	0,9
dokončených	2006-08	2,0	1,6	3,0	1,0
	2009-11	2,2	2,1	2,9	1,3
Hromadná ubytovací zařízení: lůžka	2006 ²⁾	28 874	12 842	14 785	1 247
	2011	28 678	12 201	15 346	1 131
lůžka na 1 000 obyvatel	2006 ²⁾	94,8	141,9	122,4	13,4
	2011	94,5	131,0	129,3	12,3
Podíl na celkové výměře k 31. 12. (%):					
orné půdy	2006	16,9	26,2	16,0	5,9
	2011	16,3	25,1	15,6	5,6
zastavěných ploch, nádvorí a dopravních ploch	2006	3,9	4,2	3,5	4,2
	2011	3,9	4,2	3,5	4,2
Měrné emise (t/km ²) (REZZO 1-3):					
tuhých znečišťujících látek	2006 ²⁾	0,48	0,31	0,18	1,31
	2010	0,39	0,23	0,20	1,02
oxidu siřičitého	2006 ²⁾	5,11	0,63	0,50	20,63
	2010	2,91	0,64	0,57	10,78
oxidu dusíku	2006 ²⁾	2,75	0,35	0,24	11,14
	2010	2,42	0,22	0,21	9,93
oxidu uhelnatého	2006 ²⁾	1,09	1,00	0,83	1,78
	2010	1,17	0,97	0,84	2,08

²⁾ údaje za rok 2006 nejsou přepočteny na území okresů platné od 1. ledna 2007

⁴⁾ údaje za příjemce tzv. "sólo" důchodů - bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁵⁾ za subjekty s 20 a více zaměstnanci